

Jesaja Targum

The Isaiah Targum, in Finnish

Suomennettu arameasta, Mikraot Gedolot HaKeter (Bar Ilan Univ. Press, 1992) pääasiallisena tekstilähteenä, käsikirjoituksista poikkeavat kohdat, kuten Codex Reuchlinianus, on otettu huomioon. Kuitenkin tämän kirjan poikkeavuudet esiintyvät lähinnä substantiivien vokalisoinnissa, ja tyyliin ִּוֹדִי ִּוֹמִי ִּוֹוֹ קַ vs ִּוֹדִי ִּוֹמִי ׀ קַ. Damesek, joka on Damasko.

Yritän välttää erisnimien kääntämistä.

Aramean sana 'targum' tarkoittaa 'käännös'. Talmudissa kerrotaan, että tekstin käänsi Jonathan ben Uziel profeettojen valvonnassa. Valmistuttua maa järisi, ja taivaasta kuului ääni sanoen, kuka on paljastanut salaisuuteni ihmisille?

Sekä targumissa, että peshittassa on paljon erilaisia taivaallisia näkökulmia perinteisiin raamatun tulkintoihin.

VT käännettiin aramean kielelle siksi, ettei kansa enää ymmärtänyt hebreankielisiä kirjoituksia, ja aramea oli vakiintunut käyttökieleksi.

Akateeminen maailma ei Messiaan äidinkielestä ja juutalaisten sen ajan käyttökielestä välitä, vaan jostain syystä kaikessa turvaudutaan kreikankielisiin teksteihin, vaikka tämäkin teksti on viimeisimmässäkään muodossaan, Codex Reuchlinianus, tuhat vuotta vanhempi kuin käytössämme oleva BHS.

Missään länsimaisessa käännöksessä ei tietenkään saa mitenkään esille alkutekstien kauniita juurikirjaimia, ja kuinka ne liittyvät muihin raamatun kohtiin.

Arameasta on muuten tullut yllättävän paljon sanoja nykyiseen kielenkäyttöön, esim. 'area' ja 'mile' sellaisinaan suoraan englantiin, kitara ja mammona meidänkin kieleemme. Tai vaikka malja, "Herran (astia) täytettynä".

En laittanut tähän nettiversioon sen kummempia sanojen selityksiä tai käännösvaihtoehtoja, vaan yritän tuoda esille mahdollisimman sanatarkan tekstin. Luvun lopussa on muutamia sanavalintoja perusteltu. Käännöksessäni ei ole millään tavalla huomioitu muita suomalaisia Jesajan kirjan käännöksiä, muuten kuin että käyttämäni 1933 versio tulee varmasti esille sanavalinnoissa.

Mitä eroa targumilla sitten on siihen tekstiin, johon olemme tottuneet?

Paljonkin, esimerkiksi tässä kirjassa nimenomaan Messiaasta paljon käyttämäämme Jesajaa enemmän. Ns vaikeat kohdat, ja hebrean selitystä vaativat kohdat, on kirjoitettu niin, että lukija ymmärtää paremmin, mistä on kyse, ja tämä aiheuttaa välillä sen, että targumin jae on huomattavasti pitempi kuin hebrean jae. Esim. vaikka 10:32.

Kannattaako tätä sitten lukea? Se valinta jääköön lukijalle. Tekstiä ei kuitenkaan ole tarkoitettu korvaamaan varsinaista hebreaa, suomennoksen tavoite on tuoda vanha ja arvostettu teksti suomalaisen raamatun tutkijan ulottuville.

Suomennettu syyskuu 2012 – lokakuu 2014.

Lyhenteitä;

Tg –Targum, aramean kielinen tanach.

MT –Masoretic Text, Biblia Hebraica Stuttgartensis, R.Kittel1895

Dlz – Hebrew NT, F.Delitsch, 1877

Pesh – Aramean kielinen UT, CriticalEd., Gwilliam, Oxford / Clarendon Press 1901

Jast – M. Jastrow, Dictionary of Targum, Talmud & Midrashic Literature, 1903

Talmudilla tarkoitan aina Talmud Bavli (Babylonian Talmud), ellei muuten mainittu.

Suomennoksessa suurimpana apuna

התולבקמל חכשמ אל אמלעד זה אררשד אחר.

Jesaja aramean käännös luvut 1-66

Luku 1

1. Jesajan, Amozin pojan profetia, jonka hän profetoi liittyen Jehudan miehiin ja Jerusalemin asukkaisiin, Ussian, Jotanın, Aahaan, Hezkih'ın, Jehudan huoneen kuninkaiden päivinä.
2. Kuulkaa, oi taivaat, jotka järisitte, kun minä annoin lakini kansalleni, ja kallista korvasi, oi maa, joka horjuit minun sanani edessä; sillä Herra puhuu, Israelin huone on minun kansani, minä kutsuin heitä lapsikseni. Minä iloitsin heistä ja kunnioitin heitä, mutta he ovat kapinoineet minun sanaani vastaan.
3. Härkä tuntee omistajansa ja aasi herransa seimen, mutta Israel ei opeta tuntemaan minun pelkoani, minun kansani ei ymmärrä palata minun lakiini.
4. Voi, sillä heitä kutsuttiin pyhäksi kansaksi, ja he tekivät syntiä – valittu seurakunta on moninkertaistanut syntinsä – heitä nimitettiin rakastetuksi siemeneksi, ja he tekivät paha, ja heistä sanottiin, ”lapset, joista riemuitaan” - ja he turmelivat tiensä! He ovat hylänneet Herran palvelemisen, he ovat halveksineet Israelin Pyhän pelkoa, pahojen tekojensa tähden he ovat luopuneet ja kääntyneet pois.
5. Eivät he ymmärrä sanoa, ”miksi meitä vielä lyödään?” He jatkavat synnintekoaan. Eivät he sano, ”mistä syystä jokainen pää on sairas ja jokainen sydän murehtii?”
6. Minun kansani jäännöksestä heidän johtajiinsa, ei ole ketään heidän keskuudessaan, joka olisi täydellinen minun pelossani. Kaikki he ovat tottelemattomia ja kapinallisia, he saastuttavat itsensä synneillään, kuin vuotava haava. Eivät he hylkää ylimielisyyttänsä, eivätkä tavoittele parannusta, eikä heillä ole ansioita suojanaan.
7. Teidän maanne on autiona, kaupunkinne tulella poltettuja; teidän läsnä ollessanne pakanakansat ottavat teidän maanne omakseen. Teidän syntienne tähden se viedään teiltä pois ja annetaan muukalaisille.
8. Ja Zionin seurakunta on oleva jäljellä, kuin maja viinitarhassa sen jälkeen, kun se on poimittu tyhjäksi, kuin telta yöpymistä varten kurkkupellolla, kun se on riisuttu, kuin piiritetty kaupunki.
9. Ellei Herran runsas hyvyys olisi armoissaan jättänyt meistä jäännöstä, silloin syntimme olisivat olleet kanssamme, niin että olisimme menehtyneet kuin Sodomian miehet, ja meidät olisi tuhottu kuin Gomorran asukkaat.
10. Kuulkaa Herran sanaa, te hallitsijat, joiden teot ovat yhtä pahoja kuin Sodomian hallitsijoiden! Kallistakaa korvanne meidän Jumalamme lain puoleen, te kansa, joiden teot ovat kuin Gomorran kansan!
11. Minä en mielisty teidän pyhien uhrienne paljouteen, sanoo Herra. Olen saanut tarpeeksi oinasten polttouhreista ja lihaviiden eläinten rasvoista, ja härkien tai lampaiden tai karitsoiden verestä – niihin minä en mielisty.
12. Kun te tulette näyttätymään minun eteeni, kuka tätä vaatii teidän kädestänne, että teidän täytyisi tulla? Älkää tallatko minun esipihojani!
13. Älkää jatkako varastettujen uhrien tuomista, se on halveksittavaa uhraamista minun edessäni. Uuden kuun ja sapatin aikaan te kokoonnutte yhteen, hylkäämättä syntejänne, niin että teidän rukouksenne voitaisiin ottaa vastaan kokoustenne aikana.
14. Minun sanani halveksii teidän uusia kuitanne ja juhla-aikojanne, ne ovat edessäni kuin jotain inhottavaa. Minä olen antanut paljon anteeksi.
15. Ja kun papit levittävät kätensä rukoillakseen teidän puolestanne, minä nostan kirkkauteni kasvot pois teistä, vaikka kuinka paljon rukoilisitte itsenne puolesta, minä en mielisty ottamaan rukouksianne vastaan, koska teidän kätenne ovat täynnä viatonta verta.

16. *Palatkaa lakiin, puhdistautukaa synneistänne, poistakaa tekojenne pahuus minun sanani edestä – lakatkaa tekemästä pahaa!*

(אֶת אֲוֹרַת תּוֹרַת אֱלֹהֵינוּ Torah-sanan aramean vastaava; laki tai opetus. Sana merkitsee paljon enemmän, kuin jotain dekalogia.)

17. *Oppikaa tekemään hyvää, etsikää oikeutta, julistakaa ryöstetty syyttömäksi, tuomitkaa isättömän tapaus oikein, toimikaa, kun leski valittaa.*

18. *Silloin, kun palaatte minun lakiini, te pyydätte minun edessäni, ja minä toteutan anomisenne, sanoo Herra. Vaikka teidän syntinne ovat värjätyn punaiset, ne tulevat lumen valkoisiksi, vaikka ne ovat verenpunaiset, ne tulevat olemaan kuin lampaanvilla.*

(אֶת אֲוֹרַת תּוֹרַת אֱלֹהֵינוּ Torah-sanan aramean vastaava; laki tai opetus. Sana merkitsee paljon enemmän, kuin jotain dekalogia.)

19. *Jos te tahdotte, ja otatte vastaan sanani, te saatte syödä maan hyvää.*

20. *Mutta jos te kieltäydätte, ettekä välitä minun sanastani, vastustajan miekan kautta te kuolette, sillä Herran sanan kautta niin on säädetty.*

21. *Kuinka ovatkaan sen uskollisen kaupungin teot muuttuneet huoran teoiksi - sen, joka oli täynnä niitä, jotka oikeutta toteuttavat! Siellä tehtiin totuutta, mutta nyt he ovat sielujen tappajia.*

22. *Teidän hopeanne on tullut arvottomaksi, viininne veteen sekoitetuksi.*

(Hopeanne, כֶּסֶף יָרֵךְ tarkoittaa myös käteistä rahaa.)

23. *Teidän päämiehenne ovat kapinallisia ja varkaiden seuralaisia. Kaikki he rakastavat lahjusta. Mies sanoo lähimmäiselleen, ”avusta sinä minun asiassani, niin minä maksan takaisin auttamalla sinun asiassasi”. Eivät he puolusta isätöntä, eikä lesken valitus tule heidän eteensä.*

24. *Sen tähden sanoo maailman Herra, sotajoukkojen Herra, Israelin voimallinen, Minä aion pian lohduttaa Jerusalemin kaupunkia, mutta voi pahantekijöitä, kun minä ilmestyn kostamaan oikeudella kansan vihollisille, ja minä maksan viholliselle takaisin.*

25. *Ja minä käännän minun voimani iskun teidän yllenne ja minä erottelen, niin kuin lipeällä puhdistetaan, kaikki teidän pahantekijänne ja poistan kaikki teidän synnintekijänne.*

26. *Ja minä osoitan teille oikeat tuomarit, päättäväiset niin kuin alkuaikana, ja neuvonantajat, niin kuin alussa oli. Sen jälkeen sinua kutsutaan totuuden kaupungiksi, uskolliseksi kaupungiksi.*

27. *Zion lunastetaan silloin, kun siellä tehdään oikeutta, ja lain noudattajat palaavat sinne vanhurskaudessa.*

28. *Mutta kapinalliset ja synnintekijät hajotetaan yhdessä, ja Herran lain hylkääjät kulutetaan.*

29. *Sillä te tulette olemaan häpeissänne niistä puisista epäjumalista, joista te iloitsitte, ja teidät nöyrytetään niiden epäjumalien puutarhojen tähden, joissa te kokoonnutte.*

30. *Te tulette olemaan kuin pistaasipuu, kun sen lehdet putoavat, ja kuin ojitettu puutarha ilman vettä.*

31. *Ja pahantekijöiden voima on oleva kuin pellavanippu, ja heidän kättensä teot kuin kipinä, kun ne tuodaan toistensa lähelle, molemmat palavat yhdessä, niin tulee loppu pahantekijöistä, heistä ja heidän pahoista teoistaan, eikä heitä säälitä.*

Luku 2

1. *Profetian sana, jonka Jesaja, Amozin poika profetoi liittyen Jehudan miehiin ja Jerusalemin asukkaisiin.*
2. *Ja tulee tapahtumaan päivien lopussa, että Herran temppelin vuori vahvistetaan vuorista ylimmäiseksi, ja kohotetaan yli kukkuloiden, ja kaikki kuningaskunnat kääntyvät palvomaan sen ylle.*
3. *ja monet kansat tulevat ja sanovat, tulkaa, nouskaamme Herran temppelin vuorelle, Jaakobin Jumalan kirkkauden huoneeseen, että hän opettaisi meille ne tiet, jotka ovat oikeat hänen edessään ja että me vaeltaisimme hänen lakinsa opetuksessa. Sillä Zionista lähtee laki, ja Herran sanan opetus Jerusalemistä.*
4. *Ja hän tulee tuomitsemaan valtakuntien välillä, ja hän tulee nuhtelemaan monia kansoja, ja he tulevat takomaan miekkansa auroiksi ja keihäänsä sirpeiksi, kansa ei kohota asetta kansaa vastaan, eivätkä he enää opettele sotimaan.*
5. *Jakobin huone sanoo, tulkaa, ja vaeltakaamme Herran lain opetuksessa.*
6. *Sillä te olette hylänneet sen, että pelkäisitte sitä yhtä voimallista, joka oli teidän vapahtajanne, te Jakobin huone, koska teidän maanne on täynnä epäjumalia niin kuin itämailla, ja ennustelijoita niin kuin filistealaisilla, ja vaelletaan kansojen tapojen mukaan.*
7. *Ja heidän maansa on täynnä hopeaa ja kultaa, eikä ole loppua hänen aarrevarastollaan, ja heidän maansa on täynnä hevosia, eikä ole loppua hänen vaunuilleen.*
8. *Heidän maansa on täynnä epäjumalia, he kumartavat kättensä tekoja, sitä, minkä heidän sormensa ovat valmistaneet.*
9. *Niin mies nöyrytetään, ja ihmisten voiman uupuvat – etkä sinä anna heille anteeksi!*
10. *He pakenemalla pakenevat kallion koloihin, ja kätkeytyvät tomuun peljättävältä Herralta ja hänen kirkkautensa loistolta.*
11. *Ihmisten ylpeät katseet nöyrytetään ja miesten voimat uupuvat, ja tuohon aikaan Herra yksin on voimallinen.*
12. *Sillä se päivä tulee sotajoukkojen Herralta, kaikkia ylimielisiä ja sydämessään ylpeitä ja kaikkia mahtavia vastaan – heidät nöyrytetään*
13. *ja kaikkia pakanoiden kuninkaita vastaan, voimallisia ja kovia vastaan, ja kaikkia maakuntien hallitsijoita vastaan*
14. *ja kaikkia korkeita vuoria vastaan ja kaikkia ylhäisiä kukkuloita vastaan*
15. *ja niitä vastaan, jotka majailevat korkeassa tornissa, ja niitä vastaan, jotka leiriytyvät vahvistetun muurin sisäpuolelle;*
16. *ja niitä vastaan, jotka asuvat merensaarilla, ja kaikkia niitä vastaan, jotka asustavat kauniissa palatseissa.*
17. *Ja ihmisten ylimielisyys nöyrytetään ja miesten voimat uupuvat, ja Herra yksin on voimallinen tuohon aikaan.*
18. *Ja epäjumalista tulee täydellinen loppu.*
19. *Ja he kulkevat kallionkoloihin ja maakuoppiin sen peljättävän Herran, ja hänen kirkkautensa loiston edestä, kun hän ilmestyy hajottamaan maan pahantekijät.*
20. *Siihen aikaan ihmislapset halveksivat heidän hopeajumaliaan ja kulta jumaliaan, jotka he ovat tehneet itselleen palvottavaksi – epäjumalat ja patsaat,*
21. *saavat heidät astumaan kallionkoloihin ja kukkuloiden kielekkeiden alle sen peljättävän Herran edestä, ja hänen kirkkautensa loisteen edestä, kun hän ilmestyy hajottamaan maan pahantekijät.*

22. *Varjelkaa itseänne, ettette alistuisi sellaiselle ihmiselle, joka tekee jumalankuvan, jonka sieraimissa ei ole elämän hengen henkäystä, sillä tänään hän elää, huomenna häntä ei ole, eikä häntä pidetä minään.*

Luku 3

1. Sillä katso, Herra, *iankaikkinen Herra*, ottaa Jerusalemilta ja *Jehudalta* pois tuen ja avun, koko ruoka-avun ja juoma-avun,
(3:1- Talmudin mukaan "Jesajan 25 kirousta".)

2. *voimallisen ja sodanlietsojan, tuomarin ja kirjurin ja ennustajan ja vanhimman,*

3. *viidenkymmenen päämiehen ja ylhäisen, ja neuvonantajan ja puhujan, ja hänet, jota kuunnellaan, ja viisaan ja oppilaan ja asiantuntijan.*

4. Ja minä osoitan *lapsia heidän vartijoikseen, ja nälkä heitä hallitsee.*

5. Ja kansa sortaa toistaan, jokainen *ystäväänsä* ja jokainen lähimmäistään, nuoret *hallitsevat* vanhuksia, halpa-arvoinen arvollista.

6. Kun mies tarttuu veljeensä, isänsä huoneen perheestä, sanoen, *"Sinulla on viitta, ole sinä johtajamme, tämä kunnianosoitus olkoon sinun vallassasi"*

7. Siihen aikaan hän *vastaa, "En minä ole sopiva johtajaksi, eikä huoneessani ole mitään, millä voisin itseni vaatettaa, älä osoita minua kansan johtajaksi."*

8. Sillä Jerusalemin *asukkaat ovat kompastuneet, ja Jehudan miehen menneet pakkosiirtolaisuuteen, koska heidän suunsa puheet ja heidän tekojensa ansio ovat paljastettuja Herran edessä, synnyttäen vihaa hänen kirkkoutensa edessä.*

9. Heidän *puolueellisuutensa oikeudessa* todistaa heitä vastaan, ja *heidän syntinsä, kuin sodomalaisten, he huutavat ääneen, eivät he kadu. Voi heitä, sillä he ovat antaneet pahan tulla heidän ylleen.*

10. Kertokaa vanhurskaalle, *sinä olet siunattu, sillä heidän tekojensa hedelmät maksetaan heille.*

11. *Voi niitä pahoja, joiden teot ovat pahat, sillä heidän kättensä teot annetaan heille takaisin.*

12. Minun kansani – jonka käskijät *ryöstävät sitä, kuin viinitarhan poimijat, hallitsevat sitä kuin velkojat – oi minun kansani, teidän ylhäisenne johtavat teitä harhaan ja turmelevat polkujenne suunnan.*

13. Herra tulee *tuomitsemaan ja ilmestyy kostamaan oikeudella kansoille.*

14. Herra tuo tuomiolle vanhimmat ja kansansa käskijät; *te olette ryöstäneet minun kansaani, köyhiltä otettu saalis* on teidän huoneissanne.

15. Mitä te aiotte, *köyhdyttämällä minun kansaani, ja laittamalla puutteenalaiset kääntymään tänne ja tuonne heidän oikeuksissaan, sanoo Herra, sotajoukkojen Jumala.*

16. Ja Herra sanoi, koska Zionin tyttäret *ovat ylpeitä*, he kulkevat niska suorassa, kävelevät keimailevilla silmillä ja *palmikoiduilla hiuksilla* ja viettelevät säärillään,

17. niin Herra orjuuttaa Zionin tyttärien ylhäiset, ja Herra *ottaa pois heidän kunniansa.*

18. Siihen aikaan Herra ottaa pois *kenkien koristeet* ja pääpannat ja *hiuskoristeet,*

19. *riipukset ja rannekorut* ja hunnut,

20. *hiusasetelmat* ja *nilkkarenkaat* ja *kammat* ja *korvakorut* ja *kaulakorut,*

21. *sormukset* ja *nenärenkaat,*

22. *mekot* ja *viitat* ja *hartiahuivit* ja *rintakorut,*

23. ja *peilit* ja *liinavaatteet* ja *pähineet* ja *takit.*

24. Ja tapahtuu, että se paikka, jossa he hajuvesiään käyttivät, sulaa pois, ja se paikka, jossa he vyöttivät itseään, tulee olemaan räjähdysten jäljiltä, ja palmikoiden sijaan tulee kaljuus, ylpeänä kulkemisen sijaan, he pukeutuvat säkkipukuun, tämä kosto saavuttaa heidät, koska he ovat kulkeneet kauneudessaan harhaan.

25. Sinun valittusi, voimalliset miehesi tapetaan miekalla, ja ne, jotka sinun voittoasi voittavat, tapetaan sodalla.

26. Hänen kaupunkiansa portit hävitetään, ja niistä tulee loppu, ja hänen maansa tyhjennetään ja tulee autioksi.

Luku 4

1. Ja siihen aikaan seitsemän naista tarttuu yhteen mieheen, sanoen, me syömme omaamme ja pukeudumme omiimme, anna ainoastaan kutsua meitä sinun nimelläsi, ota pois meidän häpeämme.

2. Siihen aikaan Herran Messias tulee olemaan iloksi ja kunniaksi, ja ylpeys niille, jotka toteuttavat lakia, ja ylistys Israelin selviytyneille.

3. Ja tulee tapahtumaan, että jäljelle jääneet palaavat Zioniin, ja joka on lakia toteuttanut, vahvistetaan Jerusalemissa, häntä kutsutaan pyhäksi, jokainen, joka on tallennettu iankaikkista elämää varten, tulee näkemään Jerusalemin lohdutukset,

4. kun Herra on ottanut pois Zionin tyttären saastan, ja karkoittanut Jerusalemin keskeltä ne, jotka vuodattavat viatonta verta, tuomion käskyn kautta, ja tuhoamiskäskyn kautta.

5. Ja silloin Herra luo, yli koko Zionin vuoren pyhäkön, ja yli koko Jumalan kirkkauden huoneen paikan, kunnian pilven, se peittää sitä päivällä, ja tiheän pilven, kuin tulipatsaan, yöksi. Se kirkkaus tulee olemaan suurempi, kuin mitä oli luvattu sen ylle, sillä Jumalan kirkkaus suojelee sitä taivaankannen tavalla.

6. Ja Jerusalemin yllä tulee olemaan minun pilvipeitteeni, peittääkseen sitä päivän kuumuudelta, ja turvaksi ja suojaaksi myrskyltä ja sateelta.

Luku 5

1. Profeetta sanoi, nyt minä laulan Israelille – joka on kuin viinitarha, Abrahamin, minun ystäväni siemen – ystäväni laulun hänen viinitarhastaan. Minun kansani, minun rakas Israel, minä annoin heille perintöosan korkealla kukkulalla, hedelmällisessä maassa.

2. Ja minä pyhitin heidät ja minä kirkastin heidät ja minä vahvistin heidät valituksi viinipuuksi, ja minä rakensin pyhäkköni heidän keskelleen, minä jopa annoin alttarini heidän syntiensä sovitukseksi; minä ajattelin heidän tekävän hyviä tekoja, mutta he tekivät pahan tekoja.

3. Profeetta, sano heille, katso, Israelin huone on kapinoinut lakia vastaan, eivät he halua katua. Ja nyt, oi Jerusalemin asukkaat ja Jehudan miehet, tuomitkaa minun asiani kansaani vastaan!

4. Mitä hyvää vielä minä lupasin tehdä kansani puolesta, enkä sitä olisi tehnyt? Kun minä ajattelin heidän tekävän hyviä tekoja, miksi he tekivät tekonsa pahoiksi?

5. Ja nyt, minä kerron teille, mitä minä teen minun kansalleni. Minä otan minun kirkkauteni pois heistä, ja he jäävät ryöstösaaliiksi, minä särjen heidän pyhäkköjensä paikan ja ne tulevat tallattaviksi.

6. Ja minä teen heidät karkotetuiksi, ei heitä auteta, eikä heitä tueta, ja heidät heitetään pois ja hyljätään, ja minä käsken profeettoja, etteivät heistä profetoi.

7. Sillä Israelin huone on sotajoukkojen Herran kansa, ja Jehudan miehet hänen lempi - istutuksensa, minä ajattelin, että he toteuttaisivat oikeutta, mutta katso, sortajia; että he toimisivat viattomasti, mutta katso, he lisäävät synteihinsä.
8. Voi niitä, jotka liittävät talon taloon, lisäävät sarron pellon peltoihinsa sanoen, kunnes me omistamme kaiken – ja he luulevat elävänsä yksin keskellä maata!
9. Profeetta sanoi, tämä oli säädetty sotajoukkojen Herran edessä, kun minä kuulin korvillani; totisesti, monet huoneet tulevat autoiksi, suuret ja kauniit huoneet vailla asukkaita!
10. Sillä sen synnin tähden, että he eivät antaneet kymmenyksiä, kymmenen osaa viinitarhasta tuottaa bat-mitan, ja koor-mitta siementä tuottaa kolme Seah-mittaa.
11. Voi niitä, jotka nousevat aamulla varhain juomaan, juoksevat vanhan viinin perässä, viivyttelivät lähtöään, viettävät iltansa sohvillaan, sarron viinin myrkyttämällä!
12. Ja heidän juhlansa ovat kannelta ja harppua varten, kitaraa ja huilua ja viiniä varten, mutta eivät he välitä Herran laista, tai näe hänen voimansa tekoja.
13. Sen tähden minun kansani joutuu pakkosiirtolaisuuteen, sillä he eivät tunne lakia, ja heidän arvollisensa kuolevat nälkään ja heidän väkijoukkonsa janoon.
14. Sen tähden on tuonela suurentanut ruokahaluaan ja avannut mittaamattoman kitansa, ja heidän arvollisensa ja heidän väkijoukkonsa menevät alas, väen paljous ja voimalliset.
15. Ja mies nöyryydetään ja ihmisten voimat uupuvat, ja ylpeiden silmät nöyryydetään.
16. Mutta Herra on voimallinen tuomiossa, ja pyhä Jumala on pyhä hyvydessä.
17. Silloin vanhurskaat ravitaan ja lisätään, niin kuin heistä on sanottu, että vanhurskaat saavat omistaa pahantekijöiden omaisuudet.
18. Voi niitä, jotka alkavat hiljaa tehdä syntiä, jotka vetävät syntiä puoleensa turhuuden langoilla, jatkavat ja lisäävät, kunnes synnit ovat kuin kestävät köydet
19. jotka sanovat, milloin hän kiirehtii, paljastaako hän ihmeensä, että me näkisimme? Ja lähestyköön Israelin Pyhän neuvo, ja tulkoon, että me sen tuntisimme!
20. Voi niitä, jotka sanovat niille pahantekijöille, jotka menestyvät tässä maailmassa, te olette hyviä, ja sanovat itsensä hillitseville, te olette pahoja. Kun vanhurskaille koittaa valkeus, eikö pahantekijöille tulisi pimeys? Ja lain sanat ovat suloisia niille, jotka niitä toteuttavat, ja pahantekijöille koittaa katkeruus, ja he tulevat tietämään, että lopulta synti on katkeraa niille, jotka sitä tekevät.
21. Voi niitä, jotka ovat viisaita omissa silmissään ja älykkäitä omasta mielestään!
22. Voi niitä, jotka ovat sankareita juomisessa ja hallitsevat vanhasta viinistä päihtymisen
23. jotka liittyvät synnintekijään, koska he saavat häneltä petoksen mammonaa, ja pahuudella vievät viattomilta viattomuuden!
24. Sen tähden he kuluvat kuin oljet tulessa, kuin sänkipelto liekeissä, heidän voimansa kasvu tulee olemaan kuin mätä, ja heidän sortonsa mammona lentää kuin tomu tuulen mukana, sillä he ovat hylänneet sotajoukkojen Herran lain, ja ovat halveksineet Israelin Pyhän sanaa.
25. Sen tähden oli Herran viha voimallinen kansaansa vastaan ja hän kohotti voimansa iskun heitä vastaan. Kun hän löi heitä, vuoret järkkäyivät ja heidän ruumiinsa heitettiin jätteeksi katujen varsille. Sillä eivät he tehneet parannusta kaikista synneistään, että hänen vihansa kääntyisi heistä pois, ja vieläkin he lisäävät luopumuksiaan, ja vieläkin hänen lyöntinsä kostaa heille.
26. Ja hän nostaa merkin kaukaisille kansoille, ja kutsuu hänet maan ääristä, ja katso, kuningas tulee kiiruhtaen sotajoukkoineen, kuin nopeat pilvet.
27. Ei kukaan hänen keskuudessaan ole uupunut, eikä kukaan kompastu, hän ei torju eikä nuku, eivätkä hänen vaatteensa ole avoimina eikä kenkä rikkinäinen
28. hänen nuolensa ovat terävät ja kaikki hänen jousensa taivutetut, hevostensa kaviot ovat kivikovia. ja hänen vaununsa ovat, katso, nopeat kuin myrskytuuli.

29. *Hänen ärjyntänsä on kuin leijonan, ja hän karjuu kuin nuori leijona, hän järjyyttää, hän ottaa saaliin, ja hän hävittää, eikä kukaan voi pelastaa.*

30. *Ja siihen aikaan hän järjyyttää, kuin meren raivo, niin että jos pahantekijät etsivät apua maan asukkailta, hän on tuonut ahdistuksen ja tuhon heidän ylleen, mutta sillä hetkellä vanhurskaat kätetään pahalta.*

Luku 6

1 *Sinä vuonna, jona kuningas Ussiaa lyötiin vitsauksella, profeetta sanoi, minä näin Herran kirkkauden lepäävän valtaistuimen yllä, korkealla ja korotettuna taivasten korkeuksiin, ja tempPELLI täyttyi hänen kirkkautensa loistolla.*

(Midrash & Bereishis Rabbah kertoo, että ihminen, jolla on tsaraas, pidetään kuolleena, siksi MT sanoo 'kuolinvuotena', ja tg ilmoittaa oikeamman vuoden näyn saamiselle.)

2. *Pyhät olennot olivat korkeudessa hänen edessään, jokaisella oli kuusi siipeä, kahdella he peittivät kasvonsa, ettei näkisi, ja kahdella he peittivät vartalonsa, ettei näkyisi, ja kahdella he palvelivat.*

(Serafeiden sijaan tg , palvelijat, sanaa ei ole tässä merkityksessä muualla raamatussa, edes yksikkömuodossa.)

3. *Ja he huusivat toisilleen ja sanoivat, pyhä taivasten korkeudessa, hänen pyhäkkönsä, pyhä maan päällä, hänen voimansa teko, pyhä iankaikkisuudessa, sotajoukkojen Herra, kaikki maa on täynnä hänen kirkkautensa loistoa.*

4. *Ja tempPELLIN kynnykset vapisivat tämän puheen äänestä, ja pyhäkkö täyttyi paksulla pilvellä.*

5. *Ja minä sanoin, voi minua, sillä olen syntiä tehnyt, sillä minä ansaitsen rangaistuksen, ja minä kuljen kansan keskellä, joka synneistä saastainen, sillä minun silmäni ovat nähneet sotajoukkojen Herran, iankaikkisen kuninkaan, kirkkauden kunnian!*

6. *Silloin yksi niistä olennoista lähestyi minua, ja hänen suussaan oli puhe, jonka hän otti hänen edestään, jonka kirkkaus lepää alttarin yllä, taivasten korkeudessa kirkkauden valtaistuimen yllä.*

7. *Ja hän asetti sen suuhuni ja sanoi, katso, minä olen laittanut minun profetiani sanat sinun suuhusi, ja sinun syntisi otetaan pois ja vilppisi sovitetaan.*

8. *Ja minä kuulin Herran sanan äänen, joka sanoi, kenet minä lähetän profetoimaan, ja kuka lähtee opettamaan? Silloin minä sanoin, tässä olen, lähetä minut!*

9. *Ja hän sanoi, mene ja puhu tälle kansalle, joka totisesti kuulee, muttei ymmärrä, ja totisesti näkee, muttei käsitä.*

10. *Paaduta tämän kansan sydän, tuki heidän korvansa ja sulje heidän silmänsä, etteivät he näkisi silmillään ja kuulisi korvillaan, ja ymmärtäisi sydämillään ja tekisi parannusta ja heille annettaisiin anteeksi.*

11. *Sitten minä sanoin, kuinka kauan, oi Herra? Ja hän sanoi, kunnes kaupungit ovat autiot, vailla asukkaita ja huoneet vailla ihmistä ja maa on hävitetty ja autio,*

12. *ja Herra poistaa ihmislapset ja kauhistukset maan keskeltä*

13. *ja sinne jää yksi kymmenestä, ja he ovat kuin pistaasipuu tai tammi ravistettaessa, joka lehtensä pudottaneena näyttää kuivuneelta, ja vielä silloinkin ne ovat tarpeeksi vihreitä, jättääkseen siemenen. Niin myös Israelin karkoitettut korjataan ja he palaavat omaan maahansa. Heidän kantonsa ovat pyhyiden siemenet.*

(- tg käyttää siemeniä monikossa, kun taas MT puhuu ennemminkin pylvästä)

Luku 7

1. Ja tapahtui Aahaan, *Jootanin* pojan, *Ussian pojan*, Juudan huoneen heimon kuninkaan päivinä, että Aramin kuningas Resin ja Pekah, *Israelin kuninkaan Remaljan poika*, tulivat Jerusalemiin sotiakseen sitä vastaan, eikä hän kyennyt sitä valloittamaan.
2. Ja Daavidin huoneelle *tehtiin tiettäväksi, että Aramin kuningas on liittoutunut Israelin kuninkaan kanssa, tullakseen häntä vastaan*. Ja hänen ja hänen kansansa sydämet vapisivat, kuin metsän puut vapisevat tuulessa.
3. Ja Herra sanoi Jesajalle, mene *kohtaamaan Aahas, sinä ja jäännös, joka ei tehnyt syntiä, ja joka teki synnistä parannuksen – sinun opetuslapsesi – ylälammikon risteyksen päähän, joka on sen kedolle johtavan tien varrella, jossa vanuttajat levittävät kankaitaan*
4. ja sano hänelle, *katso ja ole hiljaa, älä pelkää äläkä anna sydämesi horjua noiden kahden kuninkaan - jotka ovat kuin nämä savuavat kekäleet - heidän vihastuksensa voimaa*, Resinin ja Aramin ja Remaljan pojan
5. koska Aram *Efraimin kanssa on suunnitellut* paha sinua vastaan sanoen,
6. Menkäämme Jehudan huoneen maata vastaan ja *anastakaamme ne, asettakaamme ne itsellemme, ja laittakaamme sinne meille sopiva kuningas*,
7. Näin sanoo Herra *Jumala*, ei se *pysy*, eikä niin tule tapahtumaan.
8. Sillä Aramin pää on *Damesek*, ja *Damesek'n* pää on Resin. Ja kun 65 vuotta on kulunut, *Israelin huone lakkaa olemasta kuningaskunta*.
9. Ja Efraimin pää on Samaria ja Samarian pää on Remaljan poika. *Jos ette usko profeettojen sanoja, ei teitä vahvisteta*.
10. *Herran profeetta* puhui jälleen Aahaan kanssa, sanoen,
11. Pyydä merkki Herralta, sinun Jumalaltasi, pyydä, *että maan päällä tehdään puolestasi joku suuri ihme, tai että sinulle näytetään merkki taivaissa*.
12. Mutta Aahas sanoi, en kysy, enkä koettele Herraa.
13. Ja hän sanoi, kuule nyt, *oi Daavidin huone!* Eikö riitä, että *teette turhaksi profeetat, kun teette turhaksi myös minun Jumalani sanat?*
14. Sen tähden Herra itse antaa teille merkin, *katso, nuori nainen on raskaana* ja synnyttää pojan ja *kutsuu häntä nimellä Immanuel*.
15. *Maitoa* ja hunajaa hän syö, *ennen kuin oppii hylkäämään pahan ja ottamaan vastaan hyvän*.
16. Sillä ennen kuin tuo lapsi oppii hylkäämään pahan ja *ottamaan vastaan hyvän, hyljätään se maa*, jonka kahdesta kuninkaasta sinä *olet ahdistunut*.
17. Herra *tuo sinun yllesi*, ja sinun kansasi *ylle*, ja sinun isäsi huoneen ylle Assyrian kuninkaan ja päivät, jollaisia ei ole ollut siitä lähtien, kun *Israelin huone jakautui Juudan huoneesta*.
18. Ja *tapahtuu siihen aikaan, että Herra kutsuu voimallisten sotajoukkojen kansan, joka on lukuisa kuin kärpäset, ja tuo heidät Egyptin maasta, ja väkevät sotilaat, voimalliset kuin herhiläiset, ja tuo heidät Assyrian maan ääristä*.
19. Ja he tulevat, ja he kaikki kulkevat *sen kaupungin toreilla*, ja kallion koloissa ja kaikissa *ohdakkeisissa erämaissa, ja kaikissa tunnetuissa taloissa*.
20. Siihen aikaan Herra *tappaa heidän kauttaan, niin kuin tapettaisiin terävällä miekalla, niin kuin verkoilla virran rannan asukkaiden keskuudessa - Assyrian kuninkaan kautta! Kuninkaan ja hänen sotajoukkojensa kansan hän hävittää yhdessä, ja myös hallitusmiehet*.
21. Ja tapahtuu siihen aikaan, että *ihminen varjelee nuoren lehmän ja kaksi lammasta*.
22. Ja *tapahtuu siihen aikaan, että hyvän runsauden tähden hän saa syödä voita, sillä kaikki ne vanhurskaat, jotka ovat jäljellä keskellä maata, ravitaan voilla ja hunajalla*.

23. Ja tapahtuu siihen aikaan, että jokaisessa paikassa, *missä ennen oli* tuhat viinipuuta, tuhannen hopearahan arvosta, *ne muuttuvat ohdakkeiksi ja orjantappuroiksi.*

24. Nuolien ja jousien kanssa *he tulevat* sinne, sillä kaikki maa on oleva orjantappuroita ja ohdakkeita.

25. *Ja mitä kaikkiin Jehudan huoneen kuokalla viljeltyihin kukkuloihin tulee* – sinne te ette tule niiden ohdakkeiden ja orjantappuroiden pelosta, vaan *niistä tulee härkälaumojen sija ja lammaslauemojen pysyvä laidun.*

Luku 8

1. Ja Herra sanoi minulle, ota suuri taulu ja kirjoita siihen selkeällä kirjoituksella, *”Hän kiirehtii ryöstämään omaisuutta ja viemään pois saaliin”.*

2. Ja minä *hankin* luotettavat todistajat *kasvojeni eteen, ne kiroukset, jotka minä uhkasin tuoda pappi Uurian profetiassa, katso, ne ovat tulleet! Samoin myös kaikki ne lohdutukset, jotka minä lupasin tuoda Sakarjan, Jebarakjan pojan profetiassa, ne minä tuon.*

(Talmudin mukaan Uurian profetia on Miika 5:10-15.)

3. Ja minä *yhdyin* profeetta - vaimooni, ja hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Silloin Herra sanoi minulle, *kutsu* hänen nimekseen *”Hän kiirehtii ryöstämään saalista ja viemään pois omaisuuden”.*

(Sanatarkasti naisprofeetta, הַיְבוּנָה)

4. Sillä ennen kuin tuo lapsi oppii huutamaan 'isäni' tai 'äitini', Assyrian kuningas *valloittaa Damesek'n omaisuudet* ja Samarian saaliin.

5. Ja Herran *sana* puhui minulle jälleen, sanoen:

6. Koska tämä kansa halveksi *Daavidin huoneen kuningaskuntaa, joka johdatti heitä lempeästi, kuin ne Siiloan vedet, jotka virtaavat lempeästi,* ja nauttivat Resinin ja Remaljan pojan kanssa,

7. Sen tähden, katso, Herra *on tuomassa ja tuo heitä vastaan kansojen sotajoukot, jotka ovat lukuisat kuin virran vedet, voimallisen ja väkevän,* Assyrian kuninkaan ja kaikki hänen *sotajoukkonsa, ne kohoavat yli kaikkien joen uomien ja kulkevat yli kaikkien rantapenkereiden.*

8. Ja *he kulkevat* Juudan huoneen maan läpi, *kuin tulviva virta, hän saapuu Jerusalemiin ja hänen sotajoukkonsa kansa täyttää sinun maasi avoimet paikat, oi Israel!*

9. *Yhdistykää, te kansakunnat, ja kauhistukaa, sen kuin vahvistatte itseänne – teidät hajotetaan!*

10. Pitäkää neuvonpitoja *keskenänne,* mutta se katoaa. *Puhukaa sanaa,* mutta sitä *ei vahvisteta,* sillä meidän Jumalamme on meidän *apunamme.*

11. Sillä näin sanoi minulle Herra, *kun profetia tuli voimallisena, ja opetti minua olemaan vaeltamatta tämän kansan teitä,* sanoen,

12. *Älä kutsu kapinalliseksi niitä, joita tämä kansa kutsuu kapinallisiksi, äläkä pelkää, mitä he pelkäävät, äläkä sano, että heidän voimansa olisi kestävä.*

13. Vaan *sotajoukkojen* Herra, *häntä kutsukaa pyhäksi* ja olkoon hän teidän pelkonne ja *olkoon hän teidän voimanne.*

14. *Ja jos ette ojentaudu, hänen sanastaan tulee kostaja keskuuteenne; kivi, joka lyö ja kompastuksen kallio niille Israelin hallitsijoiden kahdelle huoneelle, särkeäkseen ja kaataakseen, koska Israelin huone on jakautunut Jerusalemissa elävää Juudan huonetta vastaan.*

15. Ja monet kompastuvat *heitä vastaan,* he kaatuvat ja särkyvät, ja *heidät saadaan kiinni ja viedään.*

16. *Profeetta, varjele todistusta, älä todista heitä vastaan, sillä eivät he välitä. Sinetöi ja kätke opetus, eivät he halua siitä oppia.*

17. *Profeetta sanoi, tämän tähden minä rukoilin Herran kasvojen edessä – Hän sanoi ottavansa kirkkautensa pois Jakobin huoneelta, ja minä hartaasti rukoilin hänen edessään.*
18. *Katso, niin kauan kuin on olemassa minä, ja ne lapset, jotka Herra on minulle antanut, meidän keskellämme nähdään niitä ihmeitä ja merkkejä, jotka oli luvattu tulevan Israelille. Jos he ymmärtäisivät ja tekisivät parannuksen, olisi tyhjä se säädös, joka heistä on säädetty, että he saavat lähteä omasta maastaan eivätkä saa tulla sotajoukkojen Herran eteen, jonka kirkkaus on Zionin vuorella.*
19. *Ja kun ne kansat, jotka ovat teidän keskellänne, sanovat teille, kyselkää sananselittäjiltä ja henkimaailmalta, jotka kuiskailevat ja visertelevät, eikö tämä ole juuri se tapa, jolla kansat palvelevat epäjumaliaan? Kansa kyselee omilta jumaliltaan, eläviltä kuolleilta.*
20. *Niin on sinun sanottava heille, kuuluu todistukseksi sitä meille annettua lakia! Mutta te saatte lähteä omasta maastanne kansojen keskuuteen, ja he tulevat puhumaan teille tämän sanan mukaan; tästä lähtien hänellä ei ole ketään, jota etsiä tai rukoilla.*
21. *Ja kun kompastus kulkee läpi maan, ja on ahdistus ja nälkä, ja kun he näkevät nälän ja ahdistuksen, he kiroavat ja halveksivat heidän kuvansa nimeä ja heidän jumalaansa, ja kohottavat katseensa rukoillakseen vapautusta sen jälkeen, kun säädös on sinetöity, eivätkä he voi sitä tehdä*
22. *ja he etsivät apua sen maan asukkailta, sillä siellä heidän ylleen tulee ahdistus, nälkä ja uupumus, ahdinko, pimeys ja sekaannus.*

Luku 9

1. *Sillä ei kukaan heidän ahdistajistaan väsy. Niin kuin entiseen aikaan, Zebulonin maan kansa ja Naftalin maan kansa ovat menneet pakkosiirtolaisuuteen, ja väkevä kuningas karkottaa heistä jäljelle jääneetkin, koska he eivät muistaneet sen meren ihmetekoa, Jordanin ihmeitä, sotaa kansojen linnoituksia vastaan.*
2. *Kansa, Israelin huone, joka vaelsi Egyptissä, kuin pimeydessä, on tullut näkemään suuren valon, nuo, jotka kulkivat kuoleman varjon maassa, heille loisti valkeus.*
3. *Te olette lisänneet kansaa, Israelin huone, olette lisänneet heidän iloaan, he riemuitsevat edessänne kuin sodan voittajien ilolla, kuin miehet, jotka riemuitsevat saalista jakaessaan.*
4. *Sillä te olette poistaneet hänen herruutensa ikeen, ja hänen ahdistuksensa vallan, se hallitsija, joka häntä alisti, on särjetty niin kuin Midianin päivinä.*
5. *Sillä he toimivat vain kaiken pahuuden kanssa, ovat syntien saastuttamia. Katso, kuin vereen kastettu puku, josta tahrat eivät puhdistu – ei ole muuta käyttöä, kuin tulla tulessa poltetuksi. Sen tähden kansat, voimalliset kuin tuli, tulevat ja tappavat heidät.*
6. *Profeetta sanoi Daavidin huoneelle, sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, ja hän ottaa tooran yllensä, varjellakseen sen, ja hänen nimensä on oleva ihmeellisen neuvonantajan, väkevän Jumalan, sen iankaikkisen edestä, 'Messias, jonka rauha lisääntyy meille, sinä päivänä'.
(Juutalaiset odottivat, että Messias tulee palauttamaan tooran ennalleen. מָשִׁיחַ merkitsee myös "pitää muistissa" ja "vartioida". Loppu sanatarkasti "Messias, jonka rauha lisääntyy meidän päällemme.")*
7. *Suuri kunnia on kuuluva niille, jotka toora toteuttavat, eikä rauhantekijöillä ole oleva loppua. Daavidin valtaistuini ja hänen valtakuntansa vahvistetaan ja rakennetaan oikeudella ja hyvydellä tästä ajasta iankaikkisuuteen. Herran sanan kautta tämä on tapahtuva.*
8. *Herra on lähettänyt sanan Jaakobin huoneen keskuuteen, ja se kuullaan Israelissa.*
9. *Ja kaikki tämä kansakunta on paisunut, Efraim ja ne Samarian asukkaat, jotka sanovat ylpeydessään ja sydämensä voimassa;*

10. Johtajat menevät pakkosiirtolaisuuteen, mutta me osoitamme heitä parempia, omaisuudet on ryöstetty, mutta me ostamme kalliimpaa tilalle.
11. Niin Herra vahvistaa Israelin vastustajan, Resinin, sitä vastaan, ja nostattaa sen viholliset.
12. Aram idässä ja Palestiina lännessä ryöstävät Israelin omaisuudet joka paikassa. Sillä eivät he tehneet parannusta synneistään, että hänen vihansa kääntyisi heistä pois. Ja vielä nytkin he jatkavat luopumuksiaan, ja vieläkin hänen iskunsa on kostamassa heille.
13. Eikä kansa kääntynyt palvelemaan häntä, joka toi sen iskun heidän ylleen, eikä etsi opetusta Herran kasvojen edessä.
14. Niin Herra hävitti Israelista pään ja käskijän, hallitsijan ja sortajan, yhdessä päivässä.
15. Vanhin ja arvossa pidetty on pää, ja kirjanoppinut, joka opettaa petosta, on voimaton.
16. Sillä tämän kansan arvossa pidetyt johtavat heitä harhaan, sen hallitsijat heitä tuhoavat.
17. Sen tähden Herra ei laita sen nuorukaisia riemuitsemaan, eikä sääli sen isätöntä tai leskeä, sillä kaikki he ovat jumalattomia ja pahoja, ja heidän suunsa puhuu petosta. Kaikessa tässä he eivät tehneet parannusta synneistään, että hänen vihansa kääntyisi heistä pois. Ja vielä nytkin he jatkavat luopumuksiaan, ja vieläkin hänen iskunsa on kostamassa heille.
18. Sillä heidän syntiensä kosto palaa kuin tuli, ja se kuluttaa rikkojat ja synnintekijät, ja se on hallitseva sen kansan jäännöstä, ja tuhoava sen valtavat sotajoukot.
19. Herran vihan kautta maa on autio, ja kansa on kuin palava hiili. Kukaan ei säästä veljeään.
20. Hän ryöstää etelästä, ja on nälissään, ja hävittää pohjoisesta, eikä tule ravituksi, jokainen ryöstää lähimmäisensä omaisuuksia.
21. Ne, jotka ovat Manassen huoneesta niiden kanssa, jotka ovat Efraimin huoneesta, ja ne, jotka ovat Efraimin huoneesta, niiden kanssa, jotka ovat Manassen huoneesta, liittoutuvat yhteen tullakseen Jehudan huonetta vastaan. Kaikessa tässä he eivät tehneet parannusta synneistään, että hänen vihansa kääntyisi heistä pois. Ja vielä nytkin he jatkavat luopumuksiaan, ja vieläkin hänen iskunsa on kostamassa heille.

Luku 10

1. Voi niitä, jotka säättävät ryöstön säädöksiä, ja kirjoittavat raskaita kirjoituksia,
2. kääntääkseen köyhältä oikeuden pois, ja ryöstääkseen tuomioistuimessa, mikä heitä miellyttää, minun kansani puutteen alaisilta, että leskien tavarat olisivat heidän saaliinaan, ja että he ryöstäisivät isättömien omaisuudet.
3. Ja mitä te teette sinä päivänä, kun teidän syntinne kostetaan teille, ja siinä ahdistuksen hämmennyksessä, joka tulee yllenne kaukaa? Minne te pakenette apua hakemaan, ja minne jätätte kunnianne?
4. Silloin, oman maanne ulkopuolella, teidät sidotaan kuin vangit, ja kaupunkienne ulkopuolelle teitä heitetään kuin tapettuja. Kaikessa tässä he eivät tehneet parannusta synneistään, että hänen vihansa kääntyisi heistä pois. Ja vielä nytkin he jatkavat luopumuksiaan, ja vieläkin hänen iskunsa on kostamassa heille.
5. Voi assyrialaisia, minun vihani hallitsevaa sauvaa, minä olen lähettänyt sanansaattajan heitä vastaan kirouksen kanssa.
6. Tekopyhää kokoontumista vastaan minä lähetän hänet, ja kansaa vastaan, joka on rikkonut minun lakini, minä annan hänelle käskyn ryöstää saalis ja viedä pois tavarat, ja asettaa kompastusta, kuin mutaa, kaduille.
7. Mutta se ei ole sen aikomus, ei hän sydämessään niin ajattele, vaan sydämessään hän päättää tuhota ja tuoda lopun kansakunnille, säälimättä.
8. Sillä hän sanoo, eikö kaikkia minun hallitusmiehiäni pidetä kuin kuninkaina minun edessäni?

9. Aivan kuin Karkemis, *eikö Kalno alistu edessäni? Jos Hamath ojennetaan käsiini niin kuin Arpad, niin kuin minä tein Dameshek'ille, niin minä teen samarialaisille.*

10. Niin kuin minun käteni on saanut *ne kuningaskunnat, jotka palvovat epäjumalia ja niiden patsaita, kuinka ne olisivat erilaiset, kuin Samaria ja Jerusalem?*

11. Enkö minä tekisi Jerusalemlle ja *siinä oleville patsaille*, niin kuin tein Samarialle ja sen epäjumalille?

12. *Ja on tapahtuva, että kun Herra on tehnyt kaiken, mitä on luvannut, Zionin vuorella ja Jerusalemissa, minä rankaisen sen korkeasydämisen Assyrian kuninkaan teot, ja hänen ylpeiden silmiensä juhlinnan.*

13. Sillä hän sanoo, oman käteni voimalla minä olen tämän tehnyt, ja omalla viisaudellani, sillä minä olen ymmärtäväinen ja minä olen karkottanut kansat maakunnasta maakuntaan, ja ryöstänyt heidän juhliensa kaupungit. Minä olen voimalla kaatanut vahvojen linnoitusten asukkaat.

(Ymmärtäväinen, וְיָכֹלְךָ | sana tässä muodossa VT 6x, mm. TgGen.41:33, TgHos.14:10.)

14. Ja kuin linnun pesän, minun käteni on löytänyt kansojen *omaisuudet*, ja niin kuin ihmiset keräävät hylättyjä linnun munia, niin minä olen kerännyt kaikkia maan *asukkaita*, eikä kukaan lähtenyt tai asettunut sinne, tai avannut suutaan, tai lausunut sanaakaan.

15. *Suurenteleeeko kirves heiluttajaansa vastaan, sanoen, enkö minä halkaissut? Ja korottaako saha itsensä sahaajaa vastaan, sanoen, enkö minä sahannut? Kun sauva kohotetaan iskemään, ei se sauva iske, vaan hän, joka sillä lyö.*

(Kirves voi olla myös vasara, וְאֵל חוֹלֵי , Tg1Kg.6:7, koska ei kai kirveellä kiviä hakata, toisaalta vasaralla ei niinkään halkaista, joten...)

16. *Koska Assyrian kuningas on ylpistynyt, sen tähden iankaikkinen hallitsija, Herra, lähettää iskun sen ruhtinaille, ja heidän loistonsa sijaan he saavat palaa, kuin tulen liekki.*

17. Ja on tapahtuva, että Israelin valkeuden Herra, ja hänen pyhyytensä sanansa on voimallinen tuli, ja hänen lauseensa kuin liekki, ja hän tappaa ja tuhoaa sen hallitsijat ja valtiat yhdessä päivässä.

(10:17 Valtiaansa, וְיִרְבֹּהוּ , Jast."esp. filist. magistrates", sana vain tässä ja Jes.34:7.)

18. *Ja hänen monien sotajoukkojensa ja sotilaidensa kunnian, sielun ja ruumiin hän on tuhoava, ja hän särkyy ja joutuu pakolaiseksi.*

19. *Ja hänen sotajoukkojensa kansan jäännöksestä tulee loppu, siitä tulee määrältään vähäinen, ja sitä tullaan pitämään heikkona kuningaskuntana.*

20. *Ja on tapahtuva siihen aikaan, että Israelin jäännös ja ne Jakobin huoneesta, jotka ovat päässeet pakoan, eivät enää turvaudu niihin kansoihin, jotka ovat heitä alistaneet, vaan turvautuvat Herran, Israelin Pyhän sanaan, totuudessa.*

21. *Jäännös, joka ei tee syntiä, ja joka on tehnyt synnistä parannuksen, Jakobin huoneen jäännös, on palaava palvelemaan voimallisen Jumalan edessä.*

22. Sillä vaikka sinun kansasi, Israel, olisi *lukuisa* kuin meren hiekka, jäännös, joka ei tee syntiä, ja joka on tehnyt parannuksen synnistä, on saava voimallista lohdutusta ja heille annetaan voitto.

23. Sillä Herra Jumala laittaa hävityksen ja tuhon kaikelle *pahantekijöiden* maalle.

24. Sen tähden, näin sanoo Herra Jumala, oi minun kansani, joka asustat Zionissa, *älä pelkää assyrialaista*, kun hän sinua lyö *hallitsijan* savuillaan, ja heittää herruutensa yllesi, niin kuin Egypti.

25. Sillä hyvin vähän aikaa, ja kirouksista tulee loppu teille, jotka olette Jakobin huonetta, ja minun vihani on oleva niiden kansojen yllä, jotka tekevät hävityksen kauhistusta.

26. Ja Herra tuo hänen ylleen iskun, niin kuin silloin, kun hän löi Midianin Orebin kalliolla, ja hänen iskunsa poistuu teistä, niin kuin faraon herruus lähti teistä meren päällä, sillä teitä varten tehdään lohdutuksia, Egyptin tavalla.

27. Ja siihen aikaan on tapahtuva, että hänen iskunsa poistuu teistä, ja hänen ikeensä teidän niskastanne, ja kansat voitetaan Messiaan edestä.

(רבת voietaan, voi olla myös hajotetaan, tai kumartuvat. Mutta מִדְּקָן־וּמִן on 'edestä', ei 'edessä'.)

28. Hän on tullut Aiath'n ylle, kulkenut läpi Migron'ssa, Mikmash'lle hän osoittaa leirinsä johtajat.

29. He tunkeutuvat läpi, ylittävät Jordanin, Gebassa he yöpyvät, Ramathan asukkaat hajotetaan, Shaul Gibeath'n miehet ovat paenneet.

30. Kohottakaa äänenne, oi Galim'n tyttären miehet! Kuuntele, joka asut Laish'ssa, joka asustat köyhässä Anathoth'ssa.

(Köyhä עֲנִי שָׁמַר sama kuin Dlz Matt.5:3 ym, Pesh. käyttää eri sanaa.)

31. Madmenah'n miehet hajotetaan, Gebim'n asukkaat pakkosiirtolaisuuteen.

32. Kun päivä oli vielä nuori, ja hänellä oli paljon aikaa astua sisään, katso, Sancherib, Assyrian kuningas, tuli, ja seisoi Nobissa, pappien kaupungissa, Jerusalemin muurin vieressä. Hän vastasi ja sanoi joukoilleen, "eikö tämä ole Jerusalemi, jota vastaan minä nostin kaikki sotajoukkoni? Katso, se on heikompi kuin kaikkien niiden kansojen linnakkeet, jotka minä olen alistanut omien käsieni voimalla!" Hän seisoi ravistellen päätään, heiluttaen kättään edestakaisin Zion'ssa olevaa pyhäkön vuorta vastaan, ja temppelein esipihvoja vastaan, jotka ovat Jerusalemissa.

33. Katso, iankaikkinen Herra, Herra heittää teurastuksen hänen sotajoukkojensa keskelle, niin kuin viinirypäleet, jotka tallataan viinipuristamossa, ja sen suuruus kaatuu maahan ja väkevät nöyrytetään.

34. Ja hän on tappava hänen sotajoukkojensa voimalliset miehet, jotka tekevät itsestään väkeviä raudan kautta, ja hänen sotilaansa heitetään pois Israelin maasta.

Luku 11

1. Ja kuningas on tuleva Isain pojista, ja Messias korotetaan hänen lastensa lapsista.

2. Ja henki, Herran edestä, on lepäävä hänen yllään, viisauden ja ymmärryksen henki, neuvon ja voiman henki, tiedon ja Herran pelon henki.

3. Ja Herra tuo hänet hänen pelkonsa lähelle. Eikä hän tuomitse silmillään näkemisen kautta, eikä hän nuhtelee korviensa kuulemisen kautta.

4. Mutta hän on tuomitseva köyhät rehellisesti, ja nuhtelee köyhiä uskollisuudella, ja hän on lyövä maan synnintekijöitä suunsa käskyllä, ja hänen huultensa sanalla pahantekijä kuolee.

5. Ja vanhurskaat ovat hänen ympärillään, ja uskolliset tuodaan hänen lähelleen.

6. Israelin Messiaan päivinä rauha lisääntyy maassa, ja susi oleskelee lampaan kanssa, ja leijona makaa karitsan kanssa, ja härkä ja leijona ja vasikka ovat yhdessä, ja pieni, imeväinen lapsi johdattaa niitä.

(11:6 Vasikka, וְיָחַד יִשְׂרָאֵלִים syötetty eläin, Jast "fatling", Tg2Sam.6:13, TgEz.45:15.)

7. Lehmä ja karhu syövät ja heidän poikasensa lepäävät yhdessä, ja leijona syö ruohoa härän lailla.

8. Ja imeväinen lapsi leikkii käärmeen kololla, ja lapsukainen laittaa kätensä kyykärmeen silmille.

9. Missään minun pyhällä vuorellani ei vahingoiteta eikä tuhota, sillä kaikki maa on oleva täynnä Herran pelon tuntemista, niin kuin vedet peittävät meret.

10. Ja siihen aikaan on tapahtuva, että Isain lapsen lapselle – joka on seisova merkinä kansakunnille – hänelle kuningaskunnat ovat kuuliaisia, ja hänen huoneensa, lepopaikkansa on oleva kunniassa.

(huone, lepopaikkansa בֵּית מֶשְׁרוּחַי beit mashrohi, sujuvampi käännös jättäisi huoneen pois.)

11. Ja siihen aikaan on tapahtuva, että Herra laajentaa voimansa vielä toisen kerran, johdattaakseen kansansa jäljellä olevaa jäännöstä, Assyriasta ja Egyptistä, ja Patros ja Hodu, ja Eilam ja Babel, ja Hamath, ja meren saarilta.

(Hodu, הֹדוּ Intia, Ester 1:1. Pesh käyttää Babelissa jud- kirjainta ennen ה.) (Hodu tarkoittaa Intiaa)

12. Ja hän kohottaa merkin kansoille, ja kokoaa Israelin pois ajetut, ja tuo Jehudan pakolaiset takaisin maan neljästä äärestä.

(Merkki on tässä(kin) תא – josta Messias itse sanoo Pesh. esim. Ilm. 22:13 ”minä olen alef ja tav”. Dlz ”minä olen se alef, ja se tav”.)

13. Ja kateus katoaa niiltä, jotka ovat Efraimin huonetta, ja Jehudan huoneen ahdistajat tuhotaan. Ne, jotka ovat Efraimin huonetta, eivät kadehdi niitä, jotka ovat Jehudan huonetta, eivätkä ne, jotka ovat Jehudan huonetta, ahdistaa niitä, jotka ovat Efraimin huonetta.

14. Ja he liittoutuvat keskenään, olkapää olkapäätä vasten, lyömään palestiinalaisia, jotka ovat lännessä, yhdessä he ryöstävät idän poikia. He nostavat kätensä Edomia ja Moabia vastaan, ja Ammonin pojat tottelevat heitä.

15. Ja Herra kuivattaa Egyptin merenlahden, ja kohottaa voimansa iskun Eufratia vastaan, profeettansa sanan kautta, ja lyö sen seitsemäksi puroksi, ja siinä kävellään kengät jalassa.

16. Ja valtatie valmistetaan hänen kansansa jäännökselle, joka on jäljellä Assyriassa, niin kuin oli Israelille sinä päivänä, kun he tulivat Egyptin maasta.

Luku 12

1. Ja siihen aikaan te sanotte, minä kiitan sinun edessäsi, Herra, sillä minä tein syntiä edessäsi.

Sinun rangaistuksesi tuli minun ylleni. Nyt sinun vihasi kääntyy minusta pois, ja sinä säälit minua.

2. Katso, minun lunastukseni Jumalan sanaan minä luotan, enkä minä horju, sillä minun voimani ja ylistykseni ja uskoni on peljättävän Jumalan. Hän on puhunut sanansa kautta ja hän on tullut minulle lunastajaksi.

(MT viimeinen sana Jeshuaksi, ה' ישוע)

3. Ja te otatte vastaan uuden opetuksen ilolla, vanhurskauden valituiltani.

4. Ja siihen aikaan te sanotte, tunnustakaa Herran edessä, rukoilkaa hänen nimessään, tehkää tiettäväksi hänen työnsä kansojen keskuudessa, muistakaa, että hänen nimensä on voimallinen.

5. Laulakaa ylistystä Herran edessä, sillä hän tekee väkeviä tekoja, tämä paljastuu kaikessa maassa.

6. Huuda ja laula, Zionin synagoga, sillä se Suuri, Israelin Pyhä, on asuttava kirkkautensa teidän keskellenne.

Luku 13

1. Taakka kirouksen maljasta, joka annetaan Babelille juotavaksi, jonka Jesaja, Amozin poika profetoi.

(Taakka, kuorma. Zohar Trumah v.80 kertoo, että profetia on taakka, kun se koskee koko kansaa, ja tulee 4Moos.11:11 jakeesta, jossa on kirjoitettu ”olet pannut kaiken tämän kansan minun taakakseni”.)

2. Hiljentykää ylle asutun kaupungin, pystyttäkää merkki, korottakaa ääni, heiluttakaa kättä ja astukoon he ylhäisistä porteista sisään.

(Pystyttäkää on sama kuin ristiinnaulitkaa)

3. Minä itse olen käsenyt minun osoittamiani, minä olen kutsunut minun voimalliseni, ja minun kunniani väkevät kostavat minun vihani heille.

4. Metelin ääni vuorilta, kuin monien kansojen! Kansojen kuningaskunnat, jotka Herra kokoaa leiriin, sotalinjassa!

5. Ne tulevat kaukaisesta maasta, minun taivasteni ääristä, Herra ja kirouksen malja hänen edessään, hävittämään kaikki pahantekijät maasta.

6. Valittakaa, sillä se päivä, joka on valmistettu tulevaksi Herran edestä, on lähellä! Ryöstö tulee Kaikkivaltiaan edestä!

7. Sen tähden kaikki kädet heikentyvät ja jokainen ihmissydän sulaa,

8. Ja he ovat kauhuissaan! Murhe ja synnytystuskat saavuttavat heidät, maanjäristys saavuttaa miehet seuralaisineen, he ihmettelevät palavaa maan pintaa!

9. Katso, se päivä tulee Herran edestä, julma ja raivoisa, ja voimallinen viha, tekemään maan autioksi, ja hän hävittää siitä synnintekijät!

10. Sillä taivasten tähdet ja meteoriitit eivät anna valojaan, aurinko on oleva pimeä kuin laskettuaan, eikä kuu anna valoaan.

(Meteoriitit, sanatarkasti ”sieltä lankeavat” tai putoavat, - nefileihon, langenneiden enkelien monikkomuoto. Jos Ilm.1:20 kertoo tähtien olevan enkeleitä, langenneet enkelit sopii tähän täydellisesti.)

11. Ja minä koston asutulle maalle pahan, ja pahantekijöiden ylle heidän syntinsä, ja minä teen lopun pahantekijöiden ylpeydestä ja nöyryytän voimallisten väkevyyden.

12. Minä rakastan niitä, jotka pelkäävät minua enemmän kuin kultaa, josta ihmislapsat iloitsevat, ja niitä, jotka toteuttavat minun sanaani enemmän kuin Ofirin puhdistettua kultaa.

13. Sen tähden minä horjutan taivaat, ja maa siirtyy pois paikaltansa, Herran vihan edessä, ja hänen voimansa vihastuksen päivänä.

14. Ja on tapahtuva, että kuin pakeneva gaselli, ja kuin lampaat ilman kokoajaa, ihmiset palaavat kansansa luokse ja ihmiset ajetaan maahan pakoon.

15. Kaikki, jotka siitä löydetään, tapetaan, ja kaikki, jotka löydetään piiritetyistä kaupungeista, tapetaan miekalla.

16. Ja heidän lapsensa murskataan heidän silmiensä nähden, talonsa ryöstetään ja naiset raiskataan.

(Osa käsikirjoituksista käyttää lapsista,vauvat, ja osa, joka tarkoittaa isompia poikalapsia.)

17. Katso, minä kutsun heitä vastaan Median, joihin ei hopea tee vaikutusta, eivätkä he mielisty kultaan.

18. Heidän jousensa lävistävät heidän poikansa, eivätkä he armahda kohdun jälkeläistä, eikä heidän silmänsä sääli lapsia.

19. Ja Babelin, joka ennen oli kuningaskuntien ilo, kaldealaisten suuri ylpeys, Herra tekee raunioiksi kuin Sodomian ja Gomorran.

20. Ei siellä asuta, iankaikkisesti, eikä siellä levätä, sukupolvesta sukupolveen, eikä levitä sinne arabi telттаansa, eivätkä paimenet siellä vaella.

21. Vaan villieläimet siellä vaeltavat, ja heidän talonsa ovat täynnä huuhkajia, siellä kulkevat ne ihanat tyttäret, ja riivaajat siellä nauravat.

(”Ihanat tyttäret” on 5x Tg, tässä ja 34:13, 43:20, Jer.50:39 ja Miika 1:8. Sanonnan merkitys epävarma, mutta se nyt on varmaa, että lohikäärme, niin kuin se yleensä käännetään, on väärä sana. בָּבֶלַיִם וְנָחִישׁוֹת ”ihanaat tyttäret”? MT/Talmud ei tässä auta.)

22. Kissat ulvovat sen linnakkeissa ja sakaalit nautiskelevat sen asumuksissa. Babelin hajotuksen aika on lähellä, ei niitä päiviä siirretä kaukaisuuteen.

Luku 14

1. Sillä Herra rakastaa Jakobin huonetta ja vielä kerran mielistyy Israeliin, ja saa heidät asustamaan omassa maassaan, ja muukalaisia liittyy heihin ja he luottavat Israelin huoneeseen.

2. Kansakunnat johdattavat heitä ja tuovat heidät heidän synagogilleen, ja Israelin huone on omistava heidät Herran kirkkauden maassa, palvelijoina ja palvelijattarina, he saavat vangita heidän vangitsijansa ja laittaa orjuuttajansa heitä palvelemaan.

3. Ja on tapahtuva sinä päivänä, kun Herra antaa teille levon tuskasta ja katkeruudesta, ja kovasta työstä, jota teidät on laitettu tekemään

4. Te kohotatte nämä vertaukset Babelin kuningasta vastaan, ja sanotte, kuinka onkaan poistettu orjuuttava herruus, päättynyt vahingoittava voima.

5. Herra on särkenyt pahantekijöiden voiman, synnintekijöiden vallan

6. joka löi kansoja taukoamattomien iskujen voimalla, orjuuttaen kansoja voimassa, palvelemaan, eikä vetäytynyt.

7. Kaikki maa on levossa, hiljaa, he puhkeavat ylistämään!

8. Niin, omaisuuksista rikkaat valtiat riemuitsevat sinusta, sanoen, siitä ajasta lähtien, kun sinut alennettiin, ei tuhoaja nouse meitä vastaan.

(Tuhoaja on ”kuoleman enkeli”, 14x VT, TgEx.12:23, TgProv.28:24, ym.)

9. Sheol alhaalla liikkuu sinun tähtesi, ottaakseen sinut vastaan, kun tulet, se herättää voimalliset sinun tähtesi, kaikki omaisuuksista rikkaat, kaikki kansojen kuninkaat on herätetty valtaistuimiltaan.

(Tg kätkee kaikkien käännösten lailla langenneiden enkelien jälkeläiset käyttämällä ”voimalliset”, וְיִרְיָג, MT וְיִרְיָגֵיךָ sijaan. Jopa talmud ja zohar vaikenevat tästä aiheesta. Ehkä Jes.26:14 ja muut vastaavat vaikuttivat rabbeihin? Tämän kertominen on myös pääasiallinen syy Eenokin kirjan kieltämiseen ”pyhien kirjoitusten joukosta”.)

10. Kaikki he sanovat ja vastaavat sinulle, sinäkin olet sairastunut, niin kuin me, tullut meidän kaltaiseksemme!

11. Alas Sheol'iin on tuotu sinun kunniasi, ja sinun musiikkisi laulu, allesi on asetettu toukat ja yllesi madot.

12. Kuinka oletkaan heitetty alas korkeudesta, sinä, joka olit arvostettu ihmislusten keskuudessa, kuin aamutähti muiden tähtien keskuudessa! Sinut on karkotettu maahan, sinut, joka olit tappamassa kansojen keskuudessa!

13. Ja sinä sanoit sydämessäsi, minä nousen korkeuteen, yli Jumalan kansan minä asetan oman kuningaskuntani valtaistuimen, ja minä olen istuva Zeman-vuorella, pohjoisen lopussa.
(Zeman tarkoittaa määräaika.)

14. Minä nousen yli kaikkien kansojen, olen oleva heitä kaikkia ylempänä.

15. Mutta sinut on tuotu Sheol'iin, loppuusi, Abaddonin huoneen syvyyteen.

16. Jotka sinut näkevät, katselevat, ihmettelevät ja sanovat, saiko tämä mies maan horjumaan, teki kuningaskunnat erämaaksi?

17. Teki maan kuin autiomaaksi ja tuhosi sen kaupungit, eikö hän avannut porttia vangeilleen?

18. Kaikki kansakuntien kuninkaat lepäävät kunniassa, jokainen ikuisessa huoneessaan,

(MT vain "huoneessaan", tg lisää iankaikkisuuden.)

19. Mutta sinut on heitetty pois haudastasi, kuin kätkeyty keskonen, sinut on peitetty tapetuilla, miekalla lävistetyillä, jotka menevät alas kohti Abaddonin huoneen syvyyttä, kuin jalkojen alle tallattava ruumis.

20. Et saa olla haudassa niin kuin yksi heistä, koska olet tuhonnut oman maasi, olet tappanut oman kansasi. Älköön pahantekijöiden siemen enää milloinkaan vahvistuko!

21. Valmistakaa lapset tapettaviksi, isiensä synneissä, etteivät he nousisi ja omistaisi maata ja täyttäisi maan pintaa vihollisilla.

22. Minä ilmestyn kostamaan heille, sanoo Herra, ja tuhoan Babelin nimen ja jäännöksen, ja pojan ja pojan pojan, sanoo Herra.

23. Ja minä teen siitä samanlaisen, kuin siilien perintöosa, hävityksen huone, suolampi, ja lakaisen, kuin lakaistaan harjalla, ja minä oksennan sen tuhottavaksi, sanoo Herra.

24. Herra on vannonut, sanoen, niin kuin minä olen suunnitellut, niin olkoon, ja niin kuin olen tarkoittanut, niin tapahtukoon.

25. Sillä minä särjen Assyrian omassa maassani, ja oman kansani vuorilla minä sen tallean, ja sen herruus poistuu heistä ja sen ies rikotaan heidän niskastaan.

26. Tämä on se neuvo, jonka hän lupasi kaiken maan ylle, ja tämä on se korotettu voimateko, jonka kautta hän hallitsee kaikkia kuningaskuntia.

27. Sillä Herra hallitsee, ja kuka sen poistaa? Ja hänen voimansa on korotettu, eikä ole ketään sitä estämässä.

28. Sinä vuonna, kun kuningas Ahaz kuoli, tämä profetian taakka tuli;

29. Älä riemuitse, Palestiina kaikkinesi, koska se valtias, joka sinua vallitsi, on särkynyt, sillä Isain lapsenlapsista nousee Messias, ja hänen tekonsa ovat keskuudessanne kuin haavoittavan käärmeen.

30. Ja kansan sokeita tuetaan, ja hänen päivinään nöyrät kulkevat turvaisina, mutta teidän lapsenne hän tappaa nälkään ja teidän kansanne jäännöksen hän tappaa.

31. Valittakaa porteistanne, ulvokaa kaupungeistanne! Valloitettu kaikki Palestiina! Sillä kosto tulee pohjoisesta, eikä mikään viivy määräajastaan!

32. Ja mitä kansakuntien sanansaattajat julistavat hyvänä sanomana? "Sillä Herra on perustanut Zionin, ja siinä hänen kansansa sokeat luottavat ja riemuitsevat".

Luku 15

1. Taakka kirouksen maljasta, joka annetaan Moabille juotavaksi. Sillä Moabin linnoitus ryöstetään yöllä, heidän nukkuessaan, ja yöllä voitetaan Moabin kaupunki, heidän uneksiessaan.

2. *Noustaan Dibon'in huoneisiin, alttareille itkemään Neboa, ja Meidban tähden Moab valittaa. Kaikki päät ovat kaljuja, jokainen parta leikattu.*
3. *Kaduillaan he vyöttäytyvät säkkeihin, katoillaan ja toreillaan he kaikki valittavat, huutavat ja itkevät.*
4. *Ja ulvovat Heshbon ja Alalh asukkaat, Jahaziin saakka kuullaan heidän äänensä, sen tähden Moabin väkevät huutavat, valittavat sielujensa tähden.*
5. *Sydämissään moabilaiset sanovat pakenevansa Zoariin – suuri, kolmiosainen lehmä. Sillä sotaa julistetaan, kun he nousevat Lochitiin suremaan, kun he laskeutuvat Horonaimiin itkemään murheellisina.*
(Kolmiosainen, Tg Jer.48:34, 1Moos.15:9 samoin puhuu 'kolmiosaisesta', ei kolmevuotiaasta.)

6. *Sillä Nimrimin vesi on hävitetty, ruoho kuivunut, kuihtunut heinä, kasvit pilalla.*
7. *Sen tähden heidän ostettujen omaisuuksiensa jäännös ryöstetään, ja heidän rajansa länsimereltä otetaan pois.*
8. *Sillä heidän huutonsa on kulkenut pitkin Moabin rajoja, he valittavat Eglaimissa saakka, he itkevät Eilimin kaupungissa.*
(Be'iir-Eilim on yleensä käännetty Beer-Eelim.)

9. *Sillä Dimon'in vesi on oleva täynnä tapettujen verta, silti minä osoitan Dimonin ylle kokoontumisen lepopaikat, Moabin vapautukseksi; siinä lepopaikassa nousee kuningas ryöstämään jäännösten maat.*

Luku 16

1. *On tapahtuva, että Israelin Messiaalle tuodaan veroja, jotka ovat raskaita, erämaan vuoren, Zionin synagogan kautta.*
2. *Ja on tapahtuva, että niin kuin lintu, joka ajetaan pesästään ja heitetään ulos, niin Moabin tyttäret lähetetään ulos, Arnon'in risteykseen.*
3. *Luvatkaa neuvo, tapahtukoon ohjaus! Aseta varjosi kuin yö, kuin päivä keskipäivällä! Kätke kodittomat, älä tuo hajotettuja lähelle.*
4. *Asustakoon sinussa kodittomat, Moabin kuningaskunta, ole heille suoja ryöstäjän edestä. Sillä loppuu sortajan sortaminen, hävittäjä hävitetään, kaikki on oleva maahan tallattuja.*
5. *Silloin Israelin Messiaan valtaistuimen asema vahvistetaan hyvydessä, ja hän on istuva siinä totuudessa, Davidin kaupungissa, tuomari ja oikeuden toteuttaja, ja totuuden tekijä.*
(Totuus on tässä rehellinen, totuus, oikea, ihmisoikeudet. 37x Tg. mm. TgGen.24:48.)

6. *Me olemme kuulleet Moabin johtajien suuren ylpeilyn, heidän ylhäisten ja onnellisten, eikä heidän ylimielisyytensä vastannut heidän kostoaan.*
7. *Silloin moabilaiset valittavat, kaikki moabilaiset huutavat, voimallisten kaupunkien miesten tähden. Vielä sanotaan, heidät on voitettu.*
8. *Sillä Heshbonin leirit on ryöstetty, Sibmah'n sotajoukot tapettu. Kansakuntien kuninkaat tappavat heidän hallitusmiehensä Jazeriin saakka. Heidä johdetaan harhaan, erämaahan, viedään pakkosiirtolaisuuteen, meren poikki.*
9. *Silloin, niin kuin minä toin sotajoukon Jazeria vastaan, niin tuon tappajat Sibmah'ia vastaan, minä juotan kyyneliä Heshbonille ja Alealeh'ille. Sillä ryöstäjät ovat kaatuneet satonne ja istutustenne ylle.*

10. Ja ilo ja riemu *korjataan hedelmätarhasta*, eikä viinitarhoissa enää juhlita eikä naureta, viiniä ei enää *puristeta puristamoista*, minä olen *laittanut lopun viinin valmistamiselle*.

11. *Sen tähden moabilaisten lantiot äänтелеvät harppujen lailla, ja heidän sydämensä murehtii heidän voimallisten kaupunkiensa miehiä.*

12. *Ja on tapahtuva, että väsy, että uupuu Moab alttarinsa yllä, ja hän tulee epäjumalansa huoneeseen rukoilemaan, ei hän menesty.*

13. Tämä on se sana, jonka Herra puhui Moabin ylle, siitä ajasta.

14. Mutta nyt on Herra puhunut säädöksen, sanoen, *kolmessa vuodessa, kuin palkkalaisen vuodet, ja moabilaisten kunnialle tulee loppu, huolimatta kaikesta kansan metelistä, ja vähäinen jäännös jää, kaikki heidän kunniansa on mennyttä.*

Luku 17

1. *Taakka kirouksen maljasta, joka annetaan Dameshekille juotavaksi. Katso, Dameshek poistetaan kuninkuudesta, ja kaupunki tuhoutuu.*

(Viimeisessä sanassa on pieniä eroja mss välillä, mutta מוֹצָאָה merkitsee myös saastumista ja vahingon kärsimistä.)

2. *Sen kaupungit tulevat autioiksi ja hävitetyiksi, niistä tulee lammaislaumojen lepopaikkoja, siellä ne makaavat, eikä kukaan pelota niitä pois.*

3. *Ja valta lakkaa Efraimista, ja kuninkuus Dameshekista, ja Aramin jäännös on oleva yksinäinen, ja sen kunnia on oleva Israelin lapset, sanoo Herra.*

4. *Ja on tapahtuva siihen aikaan, että Jakobin kunnia alennetaan, ja hänen kunniansa rikkaus viedään pakkosiirtolaisuuteen.*

5. Ja on oleva niin kuin *maanviljelijä kokoaa satoa*, ja käsivarrellaan niittää tähkiä, *niin poimitaan tähkät voimallisten tasangolta.*

6. Ja siihen jää jälkikorjuuta, *niin kuin oliivipuusta korjattaessa*, kaksi kolme tähkää ylimmillä oksilla, neljä, viisi, *vastustelevalle oksalla, mutta yksittäisiä vanhurskaita jätetään jäljelle maailmaan, kuningaskuntien keskelle*, sanoo Herra, Israelin Jumala.

7. *Siihen aikaan mies luottaa palvelustyöhön, ja hänen silmiensä toivo on Israelin Pyhän sanoissa.*

8. Eivätkä *luota alttariin, omien käsiensä työhön, ja mitä hänen sormensa ovat valmistaneet, sitä ei vahvisteta*, eikä *asheraja* eikä *auringonpatsaita*.

(Loppu asherat ja auringonpatsaat, ashera liittyy puihin ym. En ole tutkinut tarkemmin. Raamattu kertonee kaiken, mitä niistä tarvitsee tietää.)

9. *Siihen aikaan heidän voimallinen kaupunkinsa tulee olemaan kuin tuhottu rauniokylä, ja hylätty Israelin lasten edessä, ja se tulee autioksi.*

10. *Sillä te olette jättäneet teidän pelastuksenne Jumalan, ettekä ole muistaneet sen voimallisen pelkoa, jonka sana on teidän auttajanne, sillä teidät istutettiin, kuin valituksi istutukseksi, ja te turmelitte tekonne, moninkertaisesti*

(Jättänyt sanaa käytetään myös avioerosta.)

11. *Paikassa, jossa teidät piti pyhittää olemaan kansa, siellä te turmelitte tekonne, ja silloinkin, kun te menitte minun kirkkauteni huoneen maahan, missä teille oli sopivaa palvella minua, te hylkäsitte minun palvelemiseni ja palvelitte epäjumalia, te poistitte parannuksen teon päivän kunnes teidän murtamisenne päivä tuli, silloin tuli murhe, epätoivo sielulle.*

12. *Voi kansakuntien meteliä, kun he heiluvat aaltoilevan meren lailla, ja kuningasten meteliä, kun he heiluvat voimallisten vesien lailla!*

13. *Kuninkaat, jotka metelöivät, liikkuvat monien vesien lailla, ja hän nuhtelee! Hän pakenee kauas, ja häntä ajetaan takaa vuorilla, kuin akanoita tuulessa ja kuin tomu myrskyn edessä.*
14. *Illan aikaan, ja katso, ei häntä enää ole! Aamu, ei häntä ole! Tämä on sortajamme ja ryöstäjämme osa*

Luku 18

1. *Voi maata, jonne saapuvat kaukaisen maan laivat, jotka levittävät purjeensa kuin kotka, joka levittää siipensä, joka on Hodu'n virran äärellä.*

(Hodu on Intia. Tg kääntää katseen aivan toiseen suuntaan, kuin MT.)

2. *Joka lähettää sanansaattajia meren kautta, ja kalastusveneitä vesien ylle! Menkää, nopeat viestinviejät, sorretun ja ryöstetyn kansan luokse, kansan, joka oli vahva silloin – ja myöhemminkin, se sorrettu ja ryöstetty kansa, jonka maan kansakunnat ryöstivät.*

3. *Te kaikki, jotka asutatte maailmaa, jotka vaellatte maassa, kun merkki pystytetään vuorille, te näette sen merkin, ja kun sofariin puhalletaan, te kuulette pelastuksen.*

4. *Sillä näin sanoi minulle Herra, minä annan levon minun kansalleni, Israelille, ja annan heille rauhan, ja minä mielistyn pyhästä asumuksestani tekemään heille hyvää. Siunauksia ja lohdutuksia minä tuon nopeasti heille, kuin kirkas kuumuus auringossa, kuin kastepilvi sadonkorjuun lämmössä.*

5. *Sillä ennen kuin sadonkorjuun aika tulee, puu kukoistaa ja raaka hedelmä kukkii, hän tappaa kansakuntien hallitsijat miekalla, ja heidän voimallisensa hän siirtää ja kuljettaa pois.*

6. *Heidät kaikki jätetään linnuille, jotka ovat vuorilla, ja maan eläimille. Kaikki taivaiden linnut kulkevat kesän hänen yllään, ja jokainen maan eläin viettää talvensa hänen yllään.*

7. *Siihen aikaan tuodaan Herran eteen uhriksi sorrettu ja ryöstetty kansa, joka oli voimallinen ennen, ja sen jälkeenkä. Sorrettu ja ryöstetty kansa, jonka maan kansakunnat ryöstivät, tulee maahan, jossa kutsutaan Herran nimeä, jonka kirkkaus on Zionin vuorella.*

Luku 19

1. *Taakka kirouksen maljasta, joka annetaan Egyptille juotavaksi. Katso, Herra ilmestyy kunniansa pilvessä kostamaan Egyptille, ja egyptiläisten epäjumalat särjetään palasiksi sen edessä, ja egyptiläisten sydämet sulavat heidän sisällään.*

(Tg käyttää Egyptistä hebrealaista muotoa, kun taas Pesh ja Qumranin tekstit, ainakin Amram 4Q543 (heti tekstin alussa) käyttää aramealaista muotoa, jossa viimeinen kirjain on nun.)

2. *Ja minä kiihotan egyptiläisen egyptiläistä vastaan, ja he sotivat, mies veljeään vastaan ja mies lähimmäistään vastaan, kaupunki kaupunkia vastaan, kuningaskunta kuningaskuntaa vastaan.*

3. *Ja egyptiläisten henki sulaa heidän sisällään, ja minä hävitän heidän oppineensa, ja he kyselevät epäjumalilta ja velhoilta ja ennustajilta ja manaajilta.*

4. *Ja minä ojennan egyptiläiset ankaran herran käteen, voimallinen kuningas hallitsee heitä, sanoo Herra, iankaikkinen Herra.*

5. *Ja meren vedet tehdään käyttökelvottomiksi ja heidän virtansa jää autioksi ja kuivuu.*

6. *Ja heidän jokensa kuivuvat käyttökelvottomiksi, ja heidän syvät jokensa kuivuvat ja jäävät autioksi, ruoko ja kaisla ei kasva.*

(Kaisla on papyrus)

7. Joen suurempi osa kuivaa, ja se tulee kuin kivikasaksi, ja kaikki kylvöpaikat joen varrella kuivuvat, ovat autioita, eivätkä kukoista.

8. Ja kalan pyytäjät ovat hyödyttömiä ja valittavat, kaikki, jotka heittävät koukkua virtaan, ja turhia ovat nekin, jotka levittävät verkkojaan veden pinnan ylle.

9. Ja pellavan valmistajat joutuvat häpeään – jotka kampaavat ja kutovat siitä verkkoja.

(Pellava sana esiintyy vain tässä ja TgEx.9:31 ja TgDeut.22:11.)

10. Ja sen paikan, kudontahuoneen, vesi valtaa, ja se paikka orjuutetaan, missä jokainen sielu juo ja valmistaa juotavaa.

11. Mutta Taneis'in suurmiehet ovat tulleet tyhmiksi, ne oppineet, jotka neuvovat faaraota petollisilla neuvoilla. Kuinka te pystytte sanomaan faaraolle, "me olemme viisaiden lapsia, ja sinä olet muinaisten aikojen kuninkaiden poika?"

12. Missä nyt ovat sinun oppineesi? Kertokoot he sinulle, ja tuntekoon, mitä Herra on suunnitellut Egyptiä vastaan.

13. Taneis'in suurmiehet ovat tulleet tyhmiksi, Mafeis'n miehet ovat menneet harhaan, sen maakuntien herrat ovat johtaneet egyptiläiset harhaan.

(Taneis ja Mafeis, on normaalisti tulkittu Zoan ja Memphis.)

14. Herra on heittänyt heidän keskelleen petoksen hengen, ja egyptiläiset on johdettu harhaan kaikissa heidän teoissaan, niin kuin juopunut kulkee harhaan ja kompastuu omaan oksennukseensa.

15. Eikä egyptiläisillä ole oleva kuningasta, joka on heitä hallitseva, ei päätä eikä käskyä, ei hallitsijaa tai valtiasta.

16. Siihen aikaan egyptiläiset ovat heikkoja kuin naiset, ja vapisevat ja murtuvat, kun kohoaa Herran voima, jonka hän kohottaa heidän ylleen.

17. Ja Jehudan huoneen maa on oleva kauhuksi Egyptille, jokainen, joka siitä sille mainitsee, on vapiseva Herran suunnitelman edessä, jonka hän on suunnitellut heidän ylleen.

18. Siihen aikaan on oleva viisi kaupunkia Egyptin maassa, jotka puhuvat kanaanilaisten kieltä, ja vannovat Herran nimen kautta. Auringon huoneen kaupungista, joka on oleva autio, sanotaan, tämä on yksi niistä.

19. Siihen aikaan on oleva alttari, vahvistettu Herran edessä, keskellä Egyptin maata, ja tulipatsas Herran edestä on oleva sen rajalla.

20. Ja se on oleva merkki ja todistaja, Herran edestä, Egyptin maassa, sillä kun he rukoilevat Herran edessä sortajiensa tähden, hän on lähettävä heille pelastajan ja tuomarin, ja hän vapauttaa heidät.

21. Ja Herran voima ilmestyy tekemään hyvää egyptiläisille, ja siihen aikaan egyptiläiset tulevat tuntemaan Herran pelon ja he palvelevat pyhillä uhreilla ja uhrilahjoilla, ja he tekevät lupauksia Herran edessä ja täyttävät ne.

22. Ja Herra lyö egyptiläisiä iskulla, ja hän parantaa heidät, ja he palaavat palvelemaan Herraa, ja hän ottaa vastaan heidän rukouksensa ja parantaa heidät.

23. Siihen aikaan on oleva kuljettavana valtatie Egyptistä Assyriaan, ja assyrialaiset virtaavat Egyptiin, ja egyptiläiset Assyriaan, ja egyptiläiset tulevat palvelemaan assyrialaisia.

24. Siihen aikaan Israel on oleva kolmantena egyptiläisten ja assyrialaistaisten kanssa, siunauksena maan keskellä.

25. Jonka Herra on siunannut, sanoen, "siunattu kansani, jonka minä toin Egyptistä. Koska he tekivät syntiä minun edessäni, minä karkotin heidät Assyriaan, ja nyt, kun he tekevät parannusta, heitä, Israelia, kutsutaan minun kansakseni ja minun perintöosakseni".

Luku 20

1. Sinä vuonna, jona Tartan tuli *Ashdodiin*, kun Assyrian kuningas Sargon lähetti hänet, hän taisteli Ashdodia vastaan ja valloitti sen.

2. Siihen aikaan Herra julisti Jesajan, *Amozin* pojan kautta, sanoen, ”mene ja vyötä säkkivaate lantiollesi, ja vedä sandaalisi jaloistasi.”, ja hän teki niin, ja kulki huonoissa vaatteissa ja paljain jaloin.

(Huonot vaatteet, kirjaimellisesti mädäntynyt, מְדֻבְּנֵן MT käyttää מְדֻבְּנֵן joka on samassa merkityksessä esim. Saarn.5:15.)

3. Ja Herra sanoi, ”niin kuin minun palvelijani Jesaja on kulkenut *huonoissa vaatteissa* ja paljain jaloin kolmen vuoden ajan, merkkinä ja *ihmeenä* egyptiläisten ylle ja etiopialaisten ylle,

4. niin on Assyrian kuningas johdettava pois Egyptin *vangitut* ja Etiopian *siirtolaiset*, nuoret ja vanhemmat, *huonoissa vaatteissa* ja paljain jaloin, ja *alastomuus paljastettuna* - Egyptin häpeä!”

5. He *murtuvat ja häpeävät* Etiopian, heidän *turvapaikkansa tähden*, ja egyptiläisten, heidän *ylpeilysä aiheen* tähden.

6. Ja siihen aikaan tämän rannikon asukas sanoo, ”tätäkö on tullut meidän turvapaikastamme, jonne me toivoimme pakenevamme apua saamaan, että meidät pelastettaisiin Assyrian kuninkaan edestä? He eivät pelastuneet, kuinka me sitten voisimme pelastua?”

Luku 21

1. *Erämaasta saapuvat sotajoukot ovat kuin meren vedet, jotka myrskyssä aaltoilevat. Ne tulevat etelän tietä, kulkevat eteenpäin ja tulevat erämaasta, maasta, jossa heistä tehdään kestäviä.*

2. *Profeetta sanoi, minulle ilmestyi vaikea profetia: sitä sortajaa sorretaan, ja ryöstäjä ryöstetään. Nouse, eelamilainen, meedialainen voimamies! Minä huokaan kaikkien niiden puolesta, jotka viedään Babelin kuninkaan eteen.*

3. Sen tähden *heidän lantionsa vapisevat, pelko on heidät saavuttanut, katso, kuin naisen synnytystuskissa, he ovat tulleet tyhmiksi kuulemaan, he ovat kulkeneet harhaan, etteivät näe.*

4. *Heidän sydämensä on kulkenut harhaan, murhe ja kauhu on vallannut heidät, heidän turvapaikkansa ovat tulleet heille onnettomuudeksi.*

5. *Valmistakaa pöydät, asettakaa vartijat, syökää, juokaa! Nouskaa, päämiehet, puhdistautukaa ja kiillottakaa aseenne!*

6. Sillä näin sanoi Herra minulle: mene, aseta vartija, hän julistakoon, mitä näkee.

7. Ja hänelle ilmestyy ihmisen vaunut, ja sen kanssa parin hevosia, ratsastaja aasin yllä, ratsastaja kamelin yllä. *Profeetta sanoi, minä kuuntelemalla kuuntelin, ja minä näin, ja katso, monet sotajoukot olivat tulossa.*

8. *Profeetta sanoi, sotajoukkojen ääni tulee, leijona niitä komentamassa! Minä seison vartiopaikallani, Herran edessä, jatkuvasti, päivällä, ja koko yön minä olen asemapaikkaani asetettuna.*

9. Ja katso, *tulee ihmisten vaunut, ja sen kanssa pari hevostiehiä!* Ja hän vastasi ja sanoi, ”*langennut, ja vielä sortuva on Babel, ja kaikki sen patsaiden kuvat murskataan maahan!*”

10. *Kuninkaat, jotka ovat taitavia sotimaan, tulevat sen ylle aivan kuten maanviljelijä, joka on taitava korjaamaan satoaan. Profeetta sanoi, mitä minä olen kuullut Herran, Israelin Jumalan, edessä, sen minä teille julistan.*

11. *Taakka kirouksen maljasta, joka annetaan Dumah’lle juotavaksi. Hän kutsuu minua taivaista, ”profeetta, selitä heille se profetia! Profeetta, selitä heille, mitä tulee tapahtumaan!”*

(Dumah, "duuma", דּוּמָה hiljaisuus, idumea.)

12. *Profeetta sanoi, vanhurskaalle on palkinto, ja pahantekijöille kosto. Jos olet katuva, tee parannus, kun vielä pystyt parannuksen tekemään!*

13. *Taakka kirouksen maljasta, joka annetaan arabeille juotavaksi. Metsässä, iltahämärässä, Dedanin lasten karavaanit lepäilevät.*

(Dedan, naisen rinnat? Dedan oli Nimrodin veli.)

14. *Laaksot, virratkaa vettä janoisille, valmistakaa pakolaisille siitä, mitä olette syömässä, te etelän maan asukkaat.*

15. *Sillä he ovat paenneet tappamisen edestä, paljastetun miekan edestä ja taivutetun jousen edestä, ja sodan voiman edestä.*

16. *Sillä näin sanoi Herra minulle; vuosien lopussa, niin kuin palkkalaisen vuodet, kaikki arabialaisten kunnia kohtaa loppunsa.*

17. *Ja niiden sotureiden voima, arabien mahtavien miesten, on oleva vähäinen, sillä Herran, Israelin Jumalan sanan kautta näin on säädetty.*

Luku 22

1. *Taakka profetiasta, sitä kaupunkia vastaan, joka lepää laaksossa, jota vastaan profeetat ovat profetoineet. Mitä sinä sillä tarkoitat, että olette nousseet, te kaikki, ylös katoille?*

2. *Loistelias kaupunki, iloinen kaupunki, täyttyy metelillä! Sinun tapettusi eivät ole miekalla tapettuja, eivätkä he kuolleet sodassa.*

(22:1-2 Talmud kertoo tästä kohdasta, että papit ja leeviläiset kiipesivät Jerusalemin valloituksen aikaan temppelin katolle, ja hyppäsivät alas kuolemaan.)

3. *Kaikki sinun hallitsijasi vietiin yhdessä pakkosiirtolaisuuteen, jousen iskun edestä heidät vietiin pois. Kaikki sinussa löydetyt tapettiin yhdessä, vaikka he pakenivat kauas.*

4. *Sen tähden minä sanoin, jätä minut, anna minun itkeä katkeruudessa, älä lohduta minua kansani seurakunnan onnettomuuden tähden.*

5. *Sillä se on levottomuuden ja musertamisen ja tappamisen päivä, Herran Jumalan edessä, siinä kylässä, joka lepää siinä laaksossa, jota vastaan profeetat ovat profetoineet. Etsitään taloista, ympäröidään torneja vuorten huipuilla!*

6. *Ja eläimäinen kohottaa aseensa, ihmisen vaunuissa, ja siinä pari hevostmiehiä, ja muuriin kokoonnutaan suojaan.*

7. *Ja on tapahtuva, että kauneimmat tasankosi täyttyvät vaunuista, ja hevostmiehet asettuvat porteillesi.*

8. *Hän on paljastanut Jehudan huoneen piilopaikan, ja odotetaan sitä yhtä määrää aikaa – aseet Herran huoneen aarrevaraston yllä!*

9. *Ja puolet Davidin kaupungista näyttää silloin laajentuvan, ja minun kansaani kerätään alalammikon vesille.*

10. *Ja Jerusalemin talot lasketaan, osa taloista särjetään muurin vahvistamiseksi.*

11. *Muurien välille rakennetaan kanavia sen vanhan lammikon vesiä varten. Mutta häntä, joka tämän on tehnyt, ei ajatella, eikä hänestä välitetä, joka ne on luonut jo kauan sitten.*

12. *Ja Herran Jumalan profeetta kutsui tuon päivän itkua ja murhetta varten, ja pään ajelua ja sitomista varten.*

(Osa käsikirjoituksista sanoo päivän sijasta aika.)

13. Ja katso, ilo ja riemu! *Sanotaan, ”tappakaamme härkiä ja teurastakaamme lampaita! Syökäämme lihaa ja juokaamme viiniä, sillä me kuolemme, emmekä saa elää”.*

14. *Profeetta sanoi, ”omilla korvillani minä kuulin, kun tämä säädettiin Herran, Jumalan, edessä; varmasti, tätä syntiä ei anneta teille anteeksi, ennen kuin kuolette toisen kuoleman, sanoo Herra Jumala”.*

(”toinen kuolema” on tässä sanatarkasti vaihtoehtoisesti myös ”lohikäärmekuolema”, sama asia, joka mainitaan ilmestyskirjan arameassa kaksi kertaa.)

15. Näin sanoo Herra *Jumala, ”tulkaa, menkää tämän vartijan luokse, Shebnan, joka on osoitettu huoneen yli, ja sano hänelle,”*

16. *”Mitä tekemistä sinulla täällä on, ja miksi toimit näin, että olet valmistanut tänne paikan itseäsi varten?” – Paikka on valmistettu korkeuteen, ja asuinsija asetettu kalliolle!*

17. Katso, Herra heittää sinut *pois, voimallinen mies heitetään pois, ja häpeä on sinut peittävä.*

18. *Hän ottaa pois sinulta päähineen ja ympäröi sinut vastustajilla, niin kuin muuri ympäröi, ja karkottaa sinut avaraan maahan. Siellä sinä kuolet, ja sieltä sinun loisteliaat vaunusi palaavat häpeässä, koska sinä et vartioinut herrasi huoneen kunniaa.*

(Matsnafta, päähine, voi olla turbaani, tai jonkinlainen pieni kruunu. Sanaa käytetään Tg ylipapin päähineestä.)

19. Ja minä heitän sinut pois sinun paikaltasi, ja kaadan alas sinun palvelutehtäväsi.

20. Ja on tapahtuva siihen aikaan, että minä *korotan* minun palvelijani Eljakimin, Hilkih'n pojan,

21. Ja minä vaatetan hänet sinun *viitallasi*, ja vyötän hänet sinun vyölläsi, ja laitan sinun valtasi hänen käteensä, ja hän on oleva isä Jerusalemin asukkaille ja *Jehudan huoneelle*.

22. Ja minä asetan *pyhäkön* avaimen, ja Davidin huoneen *vallan hänen käteensä*, ja hän avaa, eikä kukaan sulje, ja hän sulkee, eikä kukaan avaa.

23. Ja minä *osoitan* hänet *uskolliseksi virantoimittajaksi, joka palvelee pysyvässä paikassa*, ja hänestä tulee *kirkkauden valtaistuini* hänen isänsä huoneelle.

24. Ja kaikki hänen isänsä huoneen *kunnianarvoiset luottavat häneen; pojat ja poikien pojat, ruhtinaista nuorukaisiin, efodiin pukeutuneista papeista niihin leeviläisiin, joilla on harput.*

25. Siihen aikaan, sanoo Herra, *uskollinen viranhaltija, joka palvelee pysyvässä paikassa, katoaa*, ja hänet *leikataan pois ja hän kaatuu*, ja se *profetian sana* hänestä tulee *tyhjäksi, sillä Herran sanan kautta niin on säädetty.*

Luku 23

1. *Taakka kirouksen maljasta, joka annetaan Tsur'lle juotavaksi. Valittakaa, te, jotka menette alas meren laivoilla, sillä satamat ryöstetään, niin ettei sinne pääse. Kittiläisten maasta niitä vastaan tullaan.*

(Tsur on aramean muoto Tyyrolle. Sama sanamuoto on myös egyptiläisten savitauluissa British Museum – kokoelmissa. Itse asiassa, osa egyptiläisten teksteistä on arameaa, kirjoitettuna heidän hieroglyfeillään. Tg Neofiti 1 mainitsee Gen.10:4 kohdassa, että kittiläisillä tarkoitetaan Italiaa.)

2. *Hajaantukaa, oi rannikon asukkaat, oi Tsidon'n kauppiat, meren ylittäneet ovat teidät vallanneet,*

(Tsidon on Siidon, josta em. egyptiläiset kirjoitukset puhuvat paljon, eräässä tekstissä kerrotaan kaupungin olevan hajoamassa sisäisiin valtataisteluihin. Näistä voi lukea ainakin teoksesta

”Egyptian literature comprising Egyptian tales, hymns, litanies etc” (Wilson, Colonial Press 1901).

3. *ne, jotka hankkivat arvokasta kauppatavaraa monille kansakunnille, sadonkorjuun seurakunnassa, ja tekivät kauppaa kansojen kanssa.*

(seurakunta on sanatarkasti kokouspaikka, kokoontuminen.)

4. *Hävetkää, Tsur’laiset, sillä lännestä se, joka kulkee meren linnakkeiden kautta, on puhunut sanoen, ”kunpa vain en olisi sairas, enkä tulisi voitetuksi, enkä kasvattaisi nuorukaisia iloitsemaan neitsyistä!”*

5. *Kun he kuulivat siitä iskusta, jolla egyptiläisiä lyötiin, Tsur’laiset vapisivat kuullessaan.*

6. *Menkää pakkosiirtolaisuuteen, meren maakuntaan, valittakaa, oi rannikon asukkaat!*

7. *Tämäkö on se sinun voimallisesi, Tsur, muinaisista ajoista, ikivanhoista päivistäkö annettiin lahjoja kaukaisesta maasta? Katso, nyt hänet on karkotettu vaeltamaan!*

8. *Kuka on tämän suunnitellut Tsuria vastaan, kuka laittoi kuninkaat hallitsemaan, joiden kauppiaat olivat ruhtinaita, hallitsijat maan valtiaita?*

9. *Herra on sen suunnitellut, häväistäkseen kaiken mielihyvän kunnian, alentaakseen maan ylhäiset.*

10. *Menkää maastanne pakkosiirtolaisuuteen, kuin virran vedet, paetkaa meren maakuntaan, elinvoimaa ei enää ole!*

(elinvoima voi olla myös kukkula tai jonkinlainen kaupunki.)

11. *Hänen voimansa on kohotettu meren yli, horjuttamaan kuningaskuntia, Herra on antanut käskyn Kanaanista, että sen elinvoima on tuhottava!*

(elinvoima voi olla myös kukkula tai jonkinlainen kaupunki.)

12. *Ja hän sanoi, ”et sinä enää ole voimallinen, sinä, joka ryöstit Zionin kansaa. Nouse, mene pakkosiirtolaisuuteen kittiläisten luokse, eikä sinulla ole sielläkään lepoa!”*

13. *Katso, kaldealaisten maa! Tämä on se kansa, jota ei ollut – assyrialainen perusti sen merensaaria varten. He pystyttivät sen näkyväksi, haavoittaakseen linnakkeita, jotka katsoivat sopiviksi tuhota.*

14. *Valittakaa, te, jotka menette alas, meren laivoilla, sillä teidän linnakkeidenne satamat on ryöstetty.*

15. *Ja on tapahtuva siihen aikaan, että Tsur hylätään seitsemäksi kymmeneksi vuodeksi, niin kuin yhden kuninkaan päiviksi. Niiden seitsemän kymmenen vuoden päätyttyä, on Tsur’lle tapahtuva kuin porton laulussa;*

16. *Sinun kunniasi on kaadettu, heitetty pois maakuntaan, se kaupunki, joka oli portto, on hylätty! Käännä harppusi valitusvirteen ja laulusi valitukseen, että sinut muistettaisiin!*

17. *Ja on tapahtuva niiden seitsemän kymmenen vuoden päätyttyä, että Tsur’n muisto tulee Herran eteen, ja se palaa paikalleen, ja hankkii kauppatavaraa kaikille niille kansojen kuningaskunnille, jotka ovat maan pinnalla.*

18. *Ja sen kauppatavara ja sen voitto on oleva pyhä, Herran edessä. Ei siellä varastoida eikä kätketä, vaan sen voitto on oleva niitä varten, jotka palvelevat Herran edessä, ravitsevaa ruokaa ja kirkkauden vaatetusta.*

Luku 24

1. Katso, Herra antaa maan ryöstettäväksi, ja ojentaa sen viholliselle, ja häpeä on peittävä sen ruhtinaiden kasvot, koska he rikkoivat lain, ja hän hajottaa sen asukkaat.
2. Ja epäpyhä on oleva pappina, ja palvelija herrana, ja palvelijatar emäntänä, ostaja myyjänä, lainaaja lainan antajana, velallinen niin kuin se, jolle ollaan velassa.
3. Maa tyhjentämällä tyhjennetään, ja murskaamalla murskataan, sillä Herra on tämän sanan puhunut.
4. Maa murehtii, on autio, maailma hävitetty, autio – maan kansojen voimasta tulee loppu!
5. Ja maa on tehnyt syntiä asukkaidensa alla, sillä he ovat rikkoneet lain, tehneet juhlat tyhjiksi, vetäytyneet pois siitä liitosta, joka oli iankaikkisuudesta.

(Laki on toora, ja juhlilla tarkoitetaan raamatussa säädettyjä Herran juhlia, Sana on 4x 3Moos.23 ja muutaman kerran muualla.)

6. Sen tähden, valheen valan tähden, maa on autio, ja nuo, jotka sitä asuttavat, hävitetään. Sen tähden maan asukkaista tulee loppu, ja vähän ihmisiä jää jäljelle.
7. Kaikki viinin juojat murehtivat, sillä viinipuut kuihtuvat, kaikki ilosydämiset huokaavat.
8. Hääjuhlan rummut ovat lakanneet, tauonnut voimallisten meteli, loppunut harpun ilosävel.
9. Ei enää laulun tahdissa viiniä juoda, vanha viini on oleva katkeraa sen juojille.
10. Heidän kaupunkinsa on hajotettu, hävitetty, kaikki talot suljettuja, ettei kukaan pääse sisälle.
11. He huutavat viinin puoleen kaduilla, kaikesta ilosta on tullut loppu, riemu on mennyt maan päältä pakkosiirtolaisuuteen.
12. Hävitys on jäljellä kaupungissa, ja meteli porttien sortuessa!
13. Sillä näin yksittäisiä vanhurskaita jätetään maailman keskelle, kuningaskuntien sekaan, niin kuin öljypuun sadonkorjuussa, kuin jälkikorjuu sadosta.
14. He kohottavat äänensä, he laulavat Herran nimessä. He riemuitsevat läpimurron tähden, niin kuin silloin, kun heidän puolestaan tehtiin voimallinen teko siellä merellä.
15. Sen tähden, kun valkeus tulee vanhurskaille, he antavat kunniaa Herran edessä. Meren rannikoilla ylistetään ja siunataan Herran, Israelin Jumalan nimeä.
16. Pyhäköstä, josta ilo on lähtevä kaikille maan asukkaille, me kuulemme vanhurskaiden laulun. Profeetta sanoi, ”vanhurskaiden palkan salaisuus on paljastettu minulle, pahantekijöiden koston salaisuus on paljastettu minulle! Voi niitä ryöstäjiä, joita ryöstetään, ja niiden saalistajien saalista, jota nyt saalistetaan!”
17. Kauhu, kuoppa ja ansa ovat yllänne, oi maan asukkaat!
18. Ja on tapahtuva, että se, joka pakenee kauhun edestä, lankeaa keskelle kuoppaa, ja joka nousee kuopan keskeltä, jää kiinni verkkoon. Sillä taivaissa tehdään voimatekoja, ja maan perustukset vapisevat.

(osa teksteistä sanoo verkko, mitsara, osa taas ansa, mitsada. Resh ja dalet ero on niin pieni, että luen itsekin välillä väärin.)

19. Vapisee, vapisee maa, maa horjumalla horjuu, maa särkymällä särkyy!
20. Kaatumalla kaatuu maa, kuin juopunut, se on oleva kuin lehtimaja; velkansa vahvistuu sitä vastaan, se lankeaa, eikä pysy enää pystyssä.
21. Ja on tapahtuva siihen aikaan, että Herra kostaa linnakkeen joukoille, niille, jotka vaeltavat voimassaan, ja ihmislusten kuninkaille, jotka oleskelevat maan päällä.
22. Ja heidät kootaan yhteen, vankilaan, ja suljetaan selliin, ja monien päivien jälkeen heitä muistetaan.

23. Silloin nuo, jotka palvelevat kuuta, joutuvat häpeään, ja auringon palvojat nöyrytetään – sillä Herran kuningaskunta paljastetaan Zionin vuorella, ja Jerusalemissa, ja hänen kansansa vanhinten edessä, kunniassa.

Luku 25

1. Herra, minun Jumalani! Sinua minä korotan, ylistän sinun nimeäsi! Sillä sinä *sinä* olet tehnyt ihmeitä, *ne sinun neuvosi, jotka jo muinaisuudesta lupasit tuoda, olet nyt tuonut ja vahvistanut.*
2. Sillä sinä olet tehnyt *avoimet kaupungit* kivikasoiksi, *vahvan linnakkeen* raunioksi, *kansakuntien temppeleitä ei milloinkaan rakenneta Jerusalemin kaupungissa!*
(Temppeli on sanatarkasti tässä kohdassa ”uskonnon huone”.)

3. Sen tähden, sinun edessäsi kunnioittaa voimallinen kansa, *vahvojen kansakuntien kaupungit* pelkäävät sinun *edessäsi!*
4. Sillä sinä olet ollut turvapaikka *köyhälle*, puutteessa olevalle apu ahdistuksen aikana, *kuin niille, jotka pakenevat myrskyn edestä*, kuin suoja helteeltä; sillä *pahantekijöiden puheet vanhurskaita vastaan* ovat kuin *muuriin iskevä myrsky!*
5. Kun kuumuus janoisessa maassa sinä *nöyryytät voimallisten ärjynnän; kuin viileän kallion varjo uupuneessa maassa, niin on vanhurskaiden hengen lepo oleva, kun nuo pahantekijät nöyrytetään!*
6. Tällä vuorella Herra laittaa kaikkia kansoja varten *aterian ja määräjän. Se on oleva kuin kunniaa, ja toisille häpeää, iskuja, joista he eivät pelastu, iskuja, joilla heistä tulee loppu!*
7. *Ja sen suuren kasvot, joka on herrana yli kansakuntien, ja sen kuninkaan kasvot, joka hallitsee kuningaskuntaa – ne tuhotaan tällä vuorella.*
8. *He unohtavat kuoleman, iankaikkisesti, ja Herra Jumala pyyhkii pois kyöneleet kaikilta kasvoilta, ja hänen kansansa häpeä katoaa kaikesta maasta, sillä Herran sanan kautta niin on säädetty.*
9. Ja siihen aikaan sanotaan, ”katso, tämä on meidän Jumalamme, häntä me olemme odottaneet, että hän pelastaisi meidät. Tämä on meidän Herramme, me olemme odottaneet *hänen sanaansa*, olkaamme iloiset, ja riemuitkaamme hänen pelastuksestaan!”

(MT ...hänen Jeesuksestaan”.)

10. Sillä Herran *voima ilmestyy* tällä vuorella, ja *moabilaiset tallataan alas, heidän paikkaansa*, niin kuin olki tallataan *mutaan.*
11. Ja hän *levittää hänen voimansa iskun heidän keskelleen*, niin kuin uimari levittää uidakseen, ja hän *nöyryyttää sen kunnian käsiensä kämmenellä.*
12. *Ja turvapaikan linnakkeen, kansakuntien linnoitukset, hän kaataa, tekee matalaksi, ja heittää maahan, tomuun saakka.*

Luku 26

1. Siihen aikaan lauletaan tätä laulua *Jehudan huoneen* maassa: meillä on voimallinen kaupunki, *pelastus ja armot ovat sen muureina.*
2. *Avautukaa, portit! Ja astukoon sisään se vanhurskas kansa, joka varjelee tooraa, jakautumattomalla sydämellä!*
(Talmud opettaa, että myös MT pitäisi lukea ”avautukaa, portit!”)

3. *Varjelkaa rauhaa jakautumattomalla sydämellä. Rauha valmistetaan heitä varten, sillä he turvaavat sinun sanaasi.*

4. *Luottakaa Herran sanaan iankaikkisesti, sillä silloin teidät pelastetaan, sen peljättävän sanan kautta. Herra on iankaikkisesti voimallinen!*

5. *Sillä hän on nöyryyttänyt korkeuden asukkaat, sen voimallisen kaupungin. Hän nöyryyttää sen, heittää sen maahan, kaataa sen tomuun.*

6. *Sitä tallaavat jalat – vanhurskaiden jalat, köyhien askeleet, kansan puutteenalaiset.*

7. *Vanhurskaiden tiet ovat suorat – myös heidän, vanhurskaiden, teot, sinä vahvistat.*

8. *Myös sinun tuomiosi tiellä, Herra, me olemme odottaneet. Sinun nimeäsi, ja sinun muistoasi meidän sielumme ikävöi.*

9. *Minun sieluni ikävöi rukoilla edessäsi yöllä, myös minun henkeni sisälläni siunaa sinua! Kun sinun tuomiosi vahvistuvat maalle, oppivat maan asukkaat rehellisyyttä.*

(maa/maa area/tevel. Eri maa-sanat. Rehellisyyden voi kääntää myös "ihmisoikeuksiksi". Sama seuraavassa jakeessa.)

10. *Sinä laajensit pahantekijöitä, että he ehkä palaisivat sinun opetukseesi. Mutta he eivät tehneet parannusta, kaikkina elinpäivinä. Heidän pitäisi toteuttaa ihmisoikeuksia maan päällä, mutta he toimivat petollisesti, eivätkä he etsi sinun kunniasi ylistystä, Herra.*

11. *Herra, kun sinä ilmestyt voimassasi, tekemään hyvää niille, jotka pelkäävät sinua, ei valo loista kansasi vihollisille - pahantekijät saavat sen nähdä, ja joutuvat häpeään. Kansojen rangaistus voittaa heidät, myös tuli hävittää sinun vastustajasi.*

12. *Herra, sinä vahvistat rauhan meitä varten. Kaiken aikaa sinä joudut kestämään meidän tekemäämme vilpillisyyttä.*

13. *Herra, meidän Jumalamme; muut kansakunnat ovat hallinneet meitä, ovat tulleet herroiksemme sinun rinnallesi, mutta me luotamme sinun sanaasi, me ylistämme sinun nimeäsi!*

14. *He palvovat kuolleita, eivät eläviä: voimallisia, jotka eivät nouse. Sen tähden, kun sinä kostat heille heidän syntinsä ja tuhoat heidät, sinä pyyhit pois kaiken heidän muistonsa.*

15. *Sinä ilmestyit kokoamaan hajotetun kansasi, Herra – sinä myös tuot heidän karkotettunsa, että sinun voimasi ilmestyisi, lähettäksesi kaikki pahantekijät Gehennaan.*

(Gehenna on, ge'hinnam.)

16. *Herra, ahdistuksessa sinun pelkosi muistetaan. Ahdistuksessa sinun toorasi oppia opetetaan hiljaisuudessa.*

17. *Niin kuin raskaana oleva, synnyttämisen ajassa, vapisee ja huutaa synnytyskivuissa, niin mekin olimme, sillä me olimme syntisiä sinun edessäsi, Herra.*

18. *Ahdistus on vallannut meidät, kuin raskaana olevan naisen synnytysaika, joka kiirehtii tuulen lailla. Nämä, jotka maailmassa asustavat, eivät ole tuoneet maalle vapautusta, eivätkä ole tehneet ihmeitä, eivätkä he niitä kykene tekemään.*

19. *Sinä olet se, joka teet kuolleet eläviksi, sinä nostat heidän ruumiidensa luut ylös. Kaikki maan tomuun laitettut saavat elää ja laulaa sinun edessäsi. Sillä sinun kasteesi on valkeuden kaste niille, jotka toteuttavat sinun opetustasi – ja ne pahantekijät, joille sinä olet antanut voimaa, ja he rikkoivat sinun sanaasi, tuomitaan Gehennaan.*

20. *Mene, kansani, tehkää hyviä tekoja, jotka suojaavat teitä ahdistuksen aikana, kätkeytykää hetkeksi, kunnes kirous on ohi.*

21. *Sillä katso, Herra ilmestyy kirkkautensa paikasta, kostamaan maan asukkaan synnin hänen päälleen, sillä maa paljastaa sen viattoman veren, joka sen yllä on vuodatettu, eikä enää peitä tapettujaan.*

Luku 27

1. Siihen aikaan Herra rankaisee suurella, väkevällä ja terävällä miekalla sen kuninkaan, joka korottaa itseään niin kuin faarao, ensimmäinen kuningas, ja ylpeilee itsestään niin kuin Sancherib, toinen kuningas, ja hän tappaa sen kuninkaan, joka on voimallinen kuin se lohikäärme, joka on meressä.

(Tässä on pieni sanaleikki sanojen ”toinen” ja ”lohikäärme” kanssa, kun molemmat ovat thanaina. Faarao on arameaksikin faarao.)

2. Siihen aikaan Israelin synagoga on kuin valittu viinitarha hyvässä maaperässä, laulakaa siitä! **(Synagoga, kenishtha , on sanatarkasti myös ”kokouspaikka”, tulee väkijoukko-sanasta. Sama toistuu pitkin pesh., jossa suomiteksti käyttää usein seurakuntaa tms. 27:8 Matt.7:2, Mark:4:24 Jeesus lainaa taas targumia. KJV kääntää myös ensimmäisen MT sanan mitaksi, mutta lause on kaikissa käännöksissä todella epäselvä.)**

3. Minä, Herra, pidän heitä varten heidän isiensä liiton, enkä minä hävitä heitä. Mutta sillä hetkellä, kun he kiihottavat minua vihastumaan, minä laitan heidät juomaan heidän kostonsa maljan. Mutta vaikka heidän syntinsä jo valmiiksi vaativat, että heille kostettaisiin, minun sanani suojelee heitä yöt ja päivät.

4. Katso, minun edessäni ei ole montaa voimallista tekoa. Jos Israelin huone kääntäisi kasvonsa toteuttamaan sitä opetusta, minä en lähettäisi vihaani ja kiivauttani niiden kansakuntien keskuuteen, jotka ovat nousemassa heitä vastaan – jotka ovat aikeissa tuhota heidät, niin kuin tuli tuhoaa orjantappurat ja ohdakkeet yhdessä.

5. Tai jos he pitäisivät kiinni minun opetukseni sanoista, heidän kanssaan tehtäisiin rauha – siitä lähtien heidän kanssaan tehtäisiin rauha!

6. Heidät kootaan karkotettujensa keskuudesta, ja he palaavat omaan maahansa, siellä Jakobin huone saa lapsia, siellä Israelin huone kasvaa ja lisääntyy, ja heidän poikiensa pojat täyttävät maan pinnan.

7. Ovatko he lyöneet häntä, niin kuin se isku, jolla hän oli lyömässä? Tai onko hän tappanut, niin kuin hänen tappamansa ruumis?

8. Sillä mitalla, millä te mittaatte, sillä teille mitataan. Koska te lähetätte heitä pois ja ahdistatte heitä, juoruilette heitä vastaan puheissanne, kirouksen päivä on väkevä teitä vastaan!

9. Sen tähden, tämän kautta Jakobin huoneen velka annetaan anteeksi, ja tässä poistetaan kaikki heidän velkansa; kun kaikki kivialttarit murskataan palasiksi, kalkiksi, eikä aseroita tai auringonpatsaita pystytetä.

10. Sillä se kaupunki, joka oli muurilla ympäröity, on asustava yksinään. Se hylätään ja jätetään, erämaan lailla. Sitä vastaan vanhurskaat taistelevat ja ryöstävät sen omaisuudet, ja sen lepopaikat lopetetaan.

11. Heidän voimansa vähennetään, he joutuvat teoistaan häpeään, heidät särjetään. Naiset astuvat heidän temppelihinsä, ja opettavat heitä. Sillä he eivät ole ymmärtäväinen kansa – sen tähden hän, joka heidät teki, ei ole heitä säälivä, ja joka heidät valmisti, ei heitä armahda.

12. Ja on tapahtuva siihen aikaan, että tapetut heitetään Herran eteen, Eufrat-virran kallioilta Egyptin puroon, ja teidät tuodaan, yksi kerrallaan, oi Israelin huone.

13. Ja on tapahtuva siihen aikaan, että siihen suureen pasuunaan puhalletaan, ja ne, jotka ovat karkotetut Assyrian maahan, ja ne, jotka ovat heitettyt Egyptin maahan, tulevat ja kumartavat Herran edessä, Jerusalemissa, pyhällä vuorella.

1. *Voi sitä, joka antaa kruunun ylpeälle, tyhmälle Israelin johtajalle, ja antaa ylipapin päähineen hänen ylistyksensä pyhäkön pahantekijälle, joka on viinistä haavoittuneiden, rikkaan laakson huipulla.*
2. *Katso, väkevät ja voimalliset iskut tulevat Herran edestä, kuin hallan vuodatus, kuin myrskytuuli, kuin voimalliset, tulvivat vedet, niin että kansakunnat tulevat heidän ylleen ja karkottavat heidät heidän maastaan toiseen maahan, niiden syntien kanssa, jotka ovat heidän käsissään.*
3. *Sen ylpeän kruunu, sen Israelin tyhmän johtajan, tallataan jalkojen alle,*
4. *ja joka antaa ylipapin päähineen sille hänen ylistyksensä pyhäkön pahantekijälle – joka on sen rikkaan laakson huipulla – on oleva kuin ensimmäinen viikuna ennen kesää; kun ihminen näkee sen, hän syö sen heti, kun se on hänen kädessään.*
5. *Siihen aikaan Herran Messias on oleva ilon kruunu ja ylistyksen kruunu, kansansa jäännökselle, (Kaksi eri kruunu-sanaa. Ylistyksen kruunu todennäköisesti pienempi kooltaan.)*

6. *Ja oikeuksien tuomion käsky, tuomion huoneessa istuville, tuomitakseen oikealla tuomiolla ja antaakseen voiton niille, jotka taisteluun lähtevät, palauttaakseen heidät rauhassa koteihinsa.*
7. *Ja myös nämä ovat viinistä juopuneina, ja vanhan viinin voittamia; pappi ja kirjanoppinut ovat juopuneet vanhasta viinistä. He ovat viinin voittamia, he horjuvat vanhasta viinistä, tuomarit ovat kääntyneet makean ruuan perään, he ovat kulkeneet harhaan.*
8. *Sillä kaikki heidän pöytänsä ovat täynnä saastaista ja inhottavaa ruokaa, mikään heidän paikkansa ei ole sortamisesta syytön.*
9. *Keille opetus on annettu, ja kenen käskettiin tavoitella viisautta? Eikö se ollut Israelin huone, joka oli rakastetumpi kuin kaikki muut kansakunnat, ja josta iloittiin enemmän kuin kaikista muista kuningaskunnista?*
(Talmud sanoo Habakuk 3:6 jakeesta, että Jumala mittasi kaikki maat, eikä löytänyt muuta kuin Israelin maan, ja mittasi kaikki kansakunnat, eikä löytänyt toista...)

10. *Heitä käskettiin toteuttamaan sitä opetusta, ja sitä, mitä heidän käskettiin tehdä, he eivät tahtoneet tehdä. Profeetat profetoivat heille, että tekisivät parannusta – eivätkä he kuunnelleet niiden profeettojen sanoja – he kulkivat kukin oman mielihyvänsä mukaan, eivätkä tahtoneet toteuttaa minun mielihyvääni. He toivoivat, että epäjumalien palveleminen vahvistettaisiin heille, eivätkä he toivoneet minun pyhäkössäni palvelemista. Minun pyhäkköni oli vähäinen heidän silmissään, heidän siellä palvellakseen. Minun kirkkauteni siellä oli vähäinen heidän silmissään.*
11. *Sillä vieraalla puheella ja pilkkaavalla kielellä tämä kansa halveksi niitä profeettoja, jotka heille profetoivat.*
12. *Nämä, joille profeetat sanoivat, ”tämä on se pyhäkkö, siinä palvelkaa, ja tämä on teille levon huoneen perintöosa”. Mutta he eivät halunneet kuulla opetusta.*
13. *Ja tämä on oleva heidän kirouksensa malja, koska he rikkoivat Herran sanaa, sillä heidät käskettiin toteuttamaan sitä opetusta, ja mitä heille käskettiin, sitä he eivät tahtoneet tehdä, sen tähden heidät luovutetaan muille kansakunnille, jotka eivät sitä opetusta tunne. Ja koska he menivät omassa mielihyvässään, eivätkä tahtoneet minulle mielihyvää, sen tähden he toivovat apua siihen aikaan, kun minä tuon ahdistuksen heidän ylleen, eikä heille ole oleva apua eikä tukea. Ja koska minun pyhäkköni on vähäinen heidän silmissään, siellä palvellakseen, sen tähden he ovat jäävä vähäiseksi niiden kansakuntien keskelle, jonne heidät karkotetaan, että he menevät, ja kompastuvat takaperin, ja särkyvät ja jäävät kiinni, ja heidät viedään.*
14. *Sen tähden, kuunnelkaa Herran sanaa, te pahantekijät, tämän kansan hallitsijat Jerusalemissa!*

15. Koska te olette sanoneet, ”meillä on sopimus kuoleman kanssa, ja kuoleman enkelin kanssa olemme tehneet rauhan”, vastustajan isku tulee yllenne kuin aaltoileva virta! Sillä ”me olemme perustaneet turvamme valheeseen, ja kätkeytyneet valheiden peittoon”,
16. Sen tähden näin sanoo Herra Jumala; katso, minä osoitan Zioniin kuninkaan. Väkevän, voimallisen ja kauhistuttavan kuninkaan! Minä vahvistan häntä ja kovetan hänet, sanoo profeetta. Ja ne vanhurskaat, jotka uskovat näihin, eivät horju ahdistuksen tullessa.
17. Ja minä teen tuomion suoraksi kuin luotilanka, ja vanhurskauden kuin kulmakivi, ja minun vihani polttaa teidän valheturvanne, ja koska te piilouduitte häneltä, joka ahdistaa, muut kansakunnat karkottavat teidät.
18. Ja teidän liittonne, joka on kuoleman kanssa, tehdään tyhjäksi, ja teidän rauhanne, joka on kuoleman enkelin kanssa, ei pysy. Kun se vastustajan isku tulee yllenne aaltoilevan virran lailla, se on kaatava teidät.
19. Siihen aikaan, kun hän voittaa, hän vie teidät pakkosiirtolaisuuteen, sillä aamu aamulta hän on voittava, päivällä ja yöllä. Ja on tapahtuva, ennen kuin se kirouksen aika tulee, että te ajattelette niitä profeettojen sanoja.
20. Sillä heidän voimansa katkaisee väkevä orjuus, ja ahdistava hallitsija vahvistuu vallassa.
21. Sillä niin kuin vuoret horjuivat, kun Herran kirkkaus ilmestyi kuningas Uzzian päivinä, ja niin kuin ne ihmeet, joita hän teki Jehoshuan puolesta Gibeonin tasangolla, kostaakseen niille pahantekijöille, jotka rikkoivat hänen sanaansa, niin hän ilmestyy kostamaan niille, jotka tekevät sellaisia tekoja – vieraita ovat heidän tekonsa – ja niille, jotka palvelemalla palvelevat, palvovat epäjumalia.
22. Ja nyt, älkää olko pahantekijöitä, etteivät teidän siteenne vahvistuisi, sillä minä olen kuullut Herran Jumalan edestä tuhon ja hävityksen yli kaikkien maan asukkaiden!
23. Profeetta sanoi, kuulkaa, ja kuunnelkaa minun ääntäni! Kääntykää ja ottakaa vastaan minun sanani!
24. Profeetat profetoivat kaiken aikaa opettaakseen. Mitä jos synnintekijöiden korvat aukeaisivat, ja he kuuntelisivat sitä opetusta?
25. Jos Israelin huone kääntäisi kasvonsa toteuttamaan sitä opetusta, eikö hän palauttaisi ja kokoaisi heitä niiden kansakuntien keskuudesta, jonne heidät on hajotettu, katso, kuin tilli ja kumina levinneinä? Ja hän tuo heidät, perheet sukukuntien luokse, katso, niin kuin vehnän siemenet viljelemättömän pellon yllä, ja kuin ohra merkityillä paikoillaan, ja kuin speltti rajaseuduilla.
- (Tilli voi olla joku muukin kasvi, yksi sanakirja ehdottaa pientä sipulikasvia. Ehkä ruohosipuli? Speltti on suoraan sanakirjasta, joku vehnäkasvi.)**
26. Katso, kaikki nämä asiat ovat heitä varten, että oppisivat tuomiosta, että he tietäisivät, että Jumala kertoo oikean tien, mitä tulisi kulkea.
27. Sillä eivät he pui sipulia rautaisilla työkaluilla, eikä puimajyrällä ajeta kuminan yli, vaan sipulit poimitaan lapiolla ja kuminat puidaan sauvalla.
28. Vilja puimalla puidaan, mutta ei sitä iankaikkisesti puida, ja pyöritetään puimajyrää ja erotellaan jyvät ja annetaan akanoiden lentää.
29. Myös tämä tulee Herralta, joka valmisti maailman suuren tietonsa ajatuksilla, lisäsi luomakuntansa tekoja viisautensa runsauden kautta.

1. *Voi alttaria, sitä alttaria, joka rakennettiin siihen kaupunkiin, jonne David asettui. Kansanjoukon edestä kootaan leirejä sitä vastaan, juhlavuodet lakkautetaan!*

2. *Mutta minä ahdistan sitä kaupunkia, jossa se alttari on, ja se on oleva autio ja tyhjä. Murhattujen veri on minun edessäni – pyhien, tapettujen veri ympäröi alttarin joka puolelta juhlapäivänä.*

(Tapetulla voidaan tarkoittaa myös teurastettua uhria. Jakeen ajatuksen voi kääntää molemmilla tavoilla.)

3. *Ja minä laitan sotajoukot sinua vastaan, ja rakennan piirityksen sinua vastaan, ja kasaan vallit sinua vastaan.*

4. *Ja sinut nöyrytetään. Maasta sinä olet puhuva, ja tomusta mumiset valituksesi, ja sinun äänesi on kuin manaajan maasta, ja tomusta sinä mumiset valituksesi.*

5. *Ja kuin pientä tomua on oleva sinun hajaantuneittesi meteli, ja kuin oljet on oleva kadonneiden voimallisten meteli – ja äkisti tulee tuo meteli!*

6. *Herran edestä se käsketään ukkosella ja maanjäristyksellä ja suurella äänellä, pyörremyrskyllä ja tuulen kautta, ja tuhoavan tulen liekillä.*

(MT käyttää ”kuluttava tuli”-termiä, Tg aivan eri sana.)

7. *Ja on oleva kuin unta, yöllinen ajatus, meteli kaikkien niiden kansakuntien, jotka kokoontuvat sitä kaupunkia vastaan, jossa se alttari on, ja kaikki heidän voimansa ja joukkonsa, jotka heitä ahdistavat.*

8. *Niin kuin nälkäinen näkee unta, että syö, ja herää, eikä hänen nälkänsä ole tyydytetty, tai niin kuin janoinen näkee unta, että juo, ja herää, ja hän janoaa, ja hänen sielunsa janoaa, niin on oleva kaikkien niiden kansakuntien väkijoukot, jotka kokoontuvat Zionin vuorta vastaan.*

9. *Viivy, horju, vaivaannu ja hämmästy! He ovat juovuksissa, eivätkä viinistä, he horjuvat, mutta eivät vanhasta viinistä!*

(Vanha viini, sekar, voi olla myös olutta, tässä ja muuallakin arameassa.)

10. *Sillä Herra heittää teidän keskuuteenne valheen hengen, ja on kätkenyt itsensä teiltä, te profeetat, kirjanoppineet ja opettajat, jotka opettitte lain opetusta – hän on kätkeytynyt.*

11. *Ja kaikki profetiat ovat tulleet teille kuin sinetöidyn kirjan sanoiksi. Kun se kirja annetaan kirjan tuntijalle, sanoen, ”lue”, hän sanoo, ”en voi, sillä se on sinetöity”.*

12. *Ja se kirja annetaan kirjaa tuntemattomalle, sanoen, ”lue”, hän sanoo, ”minä en tunne sitä kirjaa”.*

13. *Ja Herra sanoi; koska tämä kansa korottaa itseään omalla suullaan, ja kunnioittaa edessäni huulillaan, kun heidän sydämensä on kaukana minun pelostani, ja heidän pelkonsa minun edessäni on kuin opettajien ihmiskäsky.*

14. *Sen tähden, katso, minä lyön tätä kansaa sanojen haavoilla, ja heidän viisaidensa viisaus katoaa ja heidän ymmärtäväistensä erottelukyky kätkeytyy.*

15. *Voi niitä, jotka yrittävät kätkeä neuvonsa Herran edestä, ja heidän tekonsa ovat kuin pimeys, ja jotka sanovat, ”ei meitä kukaan näe, ei kukaan tiedä meidän tekojamme”!*

16. *Käännättekö te tekojanne? Katso, kuin savi valajan kädessä, niin tekin olette minun edessäni. Voiko savi sanoa tekijälleen, ”et sinä minua tehnyt”, tai luotu sanoa luojalleen, ”et sinä minusta mitään ymmärrä”?*

17. Eikö vain vähän, yksi pieni hetki, ja *Libanan* on oleva kuin *Karmel*, ja *Karmelilla* monet kaupungit asutetaan?

(Karmel merkitsee myös hedelmätarhaa.)

18. Ja siihen aikaan nämä, jotka ovat kuin *kuuroja*, kuulevat kirjan sanat, ja sokeiden silmät näkevät *pimeyden ja synkkyyden läpi*.

19. *Ja ne, jotka ovat saaneet pilkkaa*, saavat uutta iloa Herran sanassa, ja ihmislasten puutteenalaiset riemuitsevat Israelin Pyhän sanan kautta.

20. Sillä *ahdistaja lakkaa ja ryöstäjä tuhotaan*, ja kaikki, jotka seuraavat varastamista sivusta, lakkaavat.

21. Jotka puheidensa kautta tekevät ihmislapsia syntisiksi ja etsivät kompastusta hänestä, joka nuhtelee heitä tuomion huoneessa lain sanoilla, ja jotka valheella väöntävät viattoman oikeutta.

22. Sen tähden, näin sanoo Herra, joka *lunasti* Abrahamin, Jakobin huoneesta; ei enää Jakobin huone ole joutuva häpeään, eivätkä heidän kasvonsa enää muutu.

23. Sillä kun *nähdään niitä voimallisia tekoja, joita hän tekee lastensa puolesta, Abrahamin hyvyydet hänen siemenelleen heidän maansa päällä*, heidän keskellään, he pyhittävät minun nimeni ja sanovat, *”Jakobin Pyhä on pyhä”*, ja he sanovat Israelin Jumalasta, *”Hän on voimallinen”*.

24. *Ja ne, joilla ei ole harjaantunutta ymmärryksen henkeä, tulevat tuntemaan, ja sanotaan, ”eivätkö kaikki nämä ole sen opetuksen seuraajia?”*

Luku 30

1. Voi *kapinallisia lapsia*, sanoo Herra, jotka tekevät suunnitelman, mutta eivät minun sanastani, ja jotka neuvottelevat, mutta eivät kysy minun profeetoiltani, että he *lisäisivät omien sielujensa syntejä synteihinsä*,

2. Jotka suuntaavat Egyptiin, kysymättä minun profeettojeni puheita, vahvistamaan itseään faaraon voimalla, ja luottamaan Egyptin varjoon!

3. Ja faaraon voima on muuttuva teidän häpeäksenne, ja Egyptin varjoon *turvautuminen teidän nöyryytykseksenne*.

4. Sillä vaikka hänen *hallitsijansa* ovat *Taneis’ssa* ja hänen sanansaattajansa saavuttavat *Tahpanhes’n*,

5. kaikki *heidät tuhotaan häpeällä sen kansan luona*, josta ei ole heille hyötyä; josta ei ole apua eikä hyötyä, vaan häpeä ja murhe!

6. *Eläintensä yllä heitä kuljetetaan pois, etelän tietä, läpi murheen ja ahdistuksen maan, leijonan maan, leijonan poikasten, ja purevien myrkkykäärmeiden, heidän omaisuutensa kuljetetaan aasien selässä, ja heidän aarrevarastonsa viedään kameleilla kansalle, joka ei niistä mitään hyödy*.

7. Sillä *egyptiläiset eivät ole mitään*, ja heidän apunsa on turhaa; *silloin, hetkessä heidät tapetaan, viedään pois!*

8. Mene nyt, kirjoita heidän keskellään tauluun, *kaiverra kirjan riveihin, että se olisi tuomion päivänä minun edessäni, iankaikkisuuteen saakka*.

9. Sillä he ovat *tottelematon kansa, valehtelevia poikia; poikia*, jotka eivät tahdo kuulla Herran lakien opettamista.

10. Jotka sanovat *profeetoille, ”älkää profetoiko”, ja opettajille, ”älkää opettako meille toora*, puhukaa meille suloisia, *keskustelkaa kanssamme meidän lähdistämme”*.

11. *”Kääntäkää meidät pois oikealta tieltä, lakataan vanhoista perinteistä, poistakaa edestämme Israelin Pyhän sanat!”*

12. Sen tähden, näin sanoo Israelin Pyhä; koska te halveksitte tätä sanaa, ja luotatte *valheeseen ja sortamiseen*, ja niihin turvaudutte;
13. Sen tähden tämä synty on oleva teidän edessänne kuin *linnoitus, joka on hävitetty ja autio, kuin vahvistettu muuri*, jonka *sortuminen tulee* äkisti, hetkessä!
14. Ja sen särkyminen on kuin saviastian, joka murskataan niin lujaa, ettei sen palasista löydy yhtäkään tulta kohentamaan *nuotiosta*, tai ottamaan vettä *lähteestä*.
15. Sillä näin sanoi Herra Jumala, Israelin Pyhä; *minä käsken, että te palaatte minun opetukseeni, lepäätte, pyhittäydytte*, olette hiljaa, *astutte turvassa, olette voimalliset*. Mutta te ette tahtoneet.
16. Vaan te sanoitte; ei, me *pakenemme* hevosilla! Sen tähden te saattekin paeta, ja *”me kiidämme vauhdilla”*, sen tähden *tulevat* teidän *takaa-ajajanne vauhdilla!*
17. Tuhat yhden uhkaa – viiden uhkaa te pakenette, *kunnes olette kuin nuotio mäen päällä, kuin merkki kukkulalla*.
18. Sen tähden Herra *on armahtava heitä*, ja hän, *joka on teitä säälivä, on voimallinen*. Sillä Herra on Jumala, joka toteuttaa oikeutta. Autuaita ovat *ne vanhurskaat*, jotka *toivovat häneltä vapautusta!*
19. Sillä kansa, joka asut Zionissa, *itket* Jerusalemissa – *älä enää sure, sinua rakkaudella rakastetaan, sinun rukoustesi ääni kuullaan, ja sinun lohdutuksesi saapuu*.
20. Ja Herra on antava *sinulle sinun vastustajasi omaisuudet ja ahdistajasi ryöstösaaliin, eikä hän enää ota kirkkauttaan pois pyhäköstä*, vaan sinun silmäsi saavat katsella sitä *kirkkautta pyhäkössä*. **(Pyhäkkö, beit kadisha, pyhyden huone, sanatarkasti. Jerusalemin Talmudissa muuten beit on myös 'koulukunta', esim. beit Hillel, rabbi Hillelin oppilaat. Kirkkaus on shekina. Voisi kääntää myös Jumalan läsnäoloksi tjsp.)**
21. Ja sinun korvasi kuulevat sanan takaasi, sanoen, *”tämä on oikea tie, kulje sitä”*, *äläkä poikkea siitä oikealle tai vasemmalle*.
22. Silloin sinä saastutat ne hopeapäällysteiset patsaasi ja kullalla koristellut kuvasi. Sinä halveksit niitä, *niin kuin kuukautisvuotoa halveksitaan, niin sinäkin niitä halveksit*.
23. Ja hän on antava sateen sinun *maallesi*; sille maalle, *jota sinä kylvät ja viljelet, ja maan tuotto lisääntyy, ja ravintoa ja siunausta on riittävästi*. Siihen aikaan *vanhurskaat ravitaan karjansa kautta, ja lihavien rintapalojen rasvalla*.
24. Ja ne härät ja *aasit, joilla maata viljellään, syövät sekoitettua rehua, jota puidaan hangolla ja viskimellä*.
25. Ja jokaisen ylhäisen vuoren, ja jokaisen korkean kukkulan yllä on oleva vesivirtoja – *kompastuskiviä kuninkaille ja heidän sotajoukoilleen suuren teurastuksen päivänä, kun ruhtinaat kaatuvat*.
26. Ja kuun valo on oleva niin kuin auringon valo, ja auringon valo on loistava *kolmesataa neljäkymmentä kolme* kertaa suurempi, niin kuin niiden seitsemän päivän valo, sinä päivänä, kun Herra *palauttaa kansansa karkotetut, ja parantaa hänen iskunsa lyömät sairaudet*.
27. Katso, Herran nimi *ilmestyy, aivan kuten profeetat ovat siitä profetoineet, muinaisuudesta saakka*. Hänen *vihastuksensa on voimallinen ja liian kova kuulla!* Hänen *edellään kulkee kirous pahantekijöiden ylle*, ja hänen *sanansa* on kuin kuluttava tuli.
28. Hänen *sanansa, kuin kaulaan asti virtaava joki, tappaa ne voimalliset, seuloo ylpeitä kansakuntia turhuuden seulassa, valheen ohjaksilla murskaa kansakunnat*.
29. Te *laulatte*, niin kuin sinä yönä, kun *juhla pyhitetään*, ja teillä on oleva sydämen ilo, kuin kiitoslaulun kaikuessa huiluun, kun mennään Herran *pyhälle* vuorelle *ilmestymään Israelin voimallisen eteen*.

30. Ja Herra laittaa hänen *ihmeellisen sanansa* äänen kuulumaan, ja *paljastaa voimallisen käsivartensa*, vihansa voimassa ja tulen liekissä, *joka kuluttaa veistokset*, ja *pyörremyrskyssä ja raekuurossa*.

31. Sillä Herran sanan ääni *särkee sen assyrialaisen, joka valtansa kautta vainoaa*.

32. *Ja on tapahtuva, että kaikissa teiden risteyksissä heidän johtajansa ja heidän voimallisensa vaiennetaan*, Herra *kostaa voimallaan, rumpujen ja harppujen ylistäessä; Israelin huone on oleva laulun aiheena sitä voimallista sotaa varten, joka on oleva kansakuntien keskuudessa*.

33. Sillä *helvetti on asetettu iankaikkisuudesta, syntiensä tähden, myös maailman kuninkaalle se on valmistettu*, syvä ja leveä on sen *asumus*. Tuli palaa siinä, *kuin runsaat puut*, Herran *sana*, *kuin voimallinen tulikivivirta*, sytyttää sen.

(Tulikivi on Jast. ym mukaan rikki, sulphur)

Luku 31

1. Voi niitä, jotka menevät alas Egyptiin apua *saamaan*, ja turvautuvat hevosiin, jotka luottavat *vaunuihin*, koska niitä on paljon, ja *hevosmiehiin*, koska *he ovat hyvin voimakkaita*, mutta eivät *luota Israelin Pyhän sanaan*, eivätkä *etsi opetusta Herralta!*

2. Ja vielä hän *viisautessaan on tuova pahaa sen ylle, joka sitä tekee*, ei hän *anna sanojensa tauota*, vaan *vahvistaa ne* pahantekijöiden huonetta vastaan, ja niitä vastaan, jotka *auttavat valheen toteuttamisessa*.

3. *Egyptiläiset ovat ihmisiä, eivätkä ruhtinaita*, ja heidän hevosensa ovat lihaa, eivätkä henkeä. Kun Herra *kohottaa voimansa iskun, apu kompastuu ja apu kaatuu*, ja yhdessä he *kaikki tuhoutuvat*.

4. Sillä näin sanoi Herra minulle; niin kuin leijona, tai leijonan *pentu ärjyy saaliinsa yllä*, ja kun *ryhmä paimenia on säädetty sitä vastaan*, ei se *murru* heidän huudostaan, tai välitä heidän metelistään, niin on *Herran kuningaskunta ilmestyvä Zionin vuorelle ja sen kukkulan ylle*.

5. Niin kuin liitelevät linnut, *ilmestyy Herran voima* Jerusalemin ylle, hän *suojelee* ja varjelee, pelastaa ja *voittaa!*

6. *Palatkaa tooraan, sillä te olette lisänneet synnin tekoanne*, te Israelin *lapset!*

7. Siihen aikaan jokainen *heittää pois rahajumalansa ja kultaiset epäjumalansa* - sen synnin, jonka heidän *kätensä ovat heille valmistaneet*.

8. Ja *se assyrialainen kaatuu miekalla – ei ihmisen, ja miekka – ei ihmisen – hänet hävittää*, ja hän on pakeneva *niiden edestä, jotka miekalla tappavat, ja hänen voimallisensa pakenevat murtuneina*.

9. *Hänen hallitsijansa katoavat kauhun edestä*, ja hänen ruhtinaansa *särkyvät ihmeiden edestä*, sanoo Herra, *jonka loisto on Zionissa niitä varten, jotka toteuttavat hänen opetustaan, ja jonka palava tulipätsi on Jerusalemissa niitä varten, jotka rikkovat hänen sanaansa*.

Luku 32

1. Katso, kuningas on hallitseva *ihmisoikeuksia varten*, ja *vanhurskaita korotetaan kostamaan kansakunnille oikeuden mukaan*.

2. *Ne vanhurskaat, jotka kätkevät itsensä pahantekijöiltä, ovat oleva kuin myrskyltä piiloutuvat, he palaavat ja heidät korotetaan, ja heidän opetuksensa otetaan vastaan kiireellä, kuin vesivirrat, jotka virtaavat janoiselle maalle, kuin viieleän kallion varjo uupuneelle maalle*.

3. Silloin *niiden vanhurskaiden silmät eivät sulkeudu, ja opetusta kuulevien korvat kuulevat*.

4. *Uneksijoiden ajatuksissa on oikea tuomio, ja heidän kielensä, joka oli mykkä, puhuu tarkasti ja selkeästi.*
  5. *Pahantekijöitä ei enää kutsuta vanhurskaiksi, eikä niitä, jotka rikkovat hänen sanaansa, enää sanota voimallisiksi.*
  6. *Sillä pahantekijät puhuvat paha, ajattelevat onnettomuutta sydämissään, harjoittavat valhetta, lausuvat vääryyttä Herran edessä ahdistukseen vanhurskaiden sieluja, jotka janoavat opetusta kuin nälkäinen leipää, ja lain sanoja haluavat kuin janoinen vettä – he ovat turhia.*
  7. *Pahantekijöiden teot ovat pahoja, he ajattelevat syntisiä suunnitelmia tuhotakseen köyhän valheen sanoilla, ja puutteessa olevan pyynnöt tuomion kautta.*
  8. *Mutta vanhurskaat ajattelevat totuutta, ja heidän totuutensa vahvistaa heitä.*
  9. *Nouskaa, te hiljaisuudessa asustavat kaupungit, kuunnelkaa minun ääntäni, te linnoitukset, jotka lepäätte turvassa, kääntäkää korvanne minun sanani puoleen.*
  10. *Päiviä, vuosien kanssa, vapisevat ne turvassa lepääjät, sillä tuotto on lakannut, ei ole satoa korjattavaksi.*
  11. *Hiljaisuudessa asuvat hajotetaan, turvassa lepäävät vapisevat, he riisuuntuvat ja tulevat alastomiksi, ja vyöttävät lantiolleen säkkipuvun.*
  12. *He lyövät rintoihinsa ihanien peltujen tähden, kantavien viinipuiden tähden,*
  13. *Sen minun kansani maan tähden, joka tuottaa orjantappuroita ja ohdakkeita, niin, kaikkien niiden vahvan kaupungin ilohuoneiden tähden.*
  14. *Sillä se pyhyiden huone on hävitetty, sitä palvelevien kaupunkien paljous on tuhattu. Meidän linnoituksemme ja piilopaikkamme on tutkittu, nyt sekin on autio ja hävitetty määrääjäksi. Paikka, joka kerran oli ilon huone, kuninkaiden ihanuus, on nyt tullut sotajoukkojen ryöstämäksi.*
  15. *Tämä kaikki, kunnes henki tulee hänen edestään, jonka kirkkaus on korkeudessa. Ja erämaasta tulee hedelmätarha, ja se hedelmätarha saa monet kaupungit asutetuiksi.*
- (Hedelmätarha on Karmel. Kirkkaus on shekina tässä, niin kuin muuallakin targumissa.)**

16. *Silloin ne, jotka jakavat oikeutta, kulkevat erämaassa, ja ne, jotka tekevät vanhurskautta, asustavat hedelmätarhassa.*
17. *Ja ne, jotka vanhurskautta tekevät, ovat rauhassa ja asustavat turvassa, iankaikkisesti.*
18. *Minun kansani asustaa majoissaan rauhassa, turvassa oman maansa päällä, ja levossa kaupungeissaan.*
19. *Ja halla laskeutuu ja tappaa kansakuntien sotajoukot, tekee ne tyhjiksi ja tekee lopun sen asukkaista.*
20. *Autuaita olette te, vanhurskaat – te olette tehneet hyviä tekoja itsellenne, te, jotka olette kuin kylväjiä, jotka lähettävät härkiä puimaan ja aaseja kokoamaan.*

Luku 33

1. *Voi sinua, joka tulet ryöstämään! Eikö sinua ryöstetä? Joka tulet varastamaan, eikö sinulta varasteta? Kun sinä tulet ryöstämään, sinut ryöstetään, ja kun kyllästyt varastamaan, varastetaan sinulta.*
2. *Ole armollinen, oi Herra, meitä kohtaan. Sinun sanaasi me odotamme! Ole meille turvapaikka joka päivä, meidän pelastajamme murheen aikana!*
3. *Metelin ääni murskaa kansakunnat, voimatekojen kautta kuningaskunnat hajotetaan.*
4. *Ja Israelin huone on kokoava vihamielisten kansakuntien omaisuudet, kuin heinäsiirkoja kootaan. Heidän aseensa poltetaan niin kuin nuotio poltetaan.*

5. Herra on voimallinen, joka laittaa kirkkautensa taivasten korkeuksiin – joka lupaa täyttää Zionin niillä, jotka toteuttavat todellista oikeutta ja hyviä tekoja.
6. Ja se sinun lupaamasi, että teet hyvää pelkäävillesi, on tapahtuva, sinä tuot ja vahvistat ajallaan voiman ja pelastuksen, tiedon ja viisauden niille, jotka Herraa pelkäävät. Hänen hyvyytensä aarre on tulossa!
7. Katso, kun se paljastetaan heille, kansakuntien sanansaattajat ulvovat katkerasti, ne, jotka lähtivät julistamaan rauhaa, palaavat itkien, sielun katkeruudessa.
8. Tiet ovat tyhjinä, matkaajat kadonneet. Koska he ovat muuttaneet sen liiton, heidät heitetään pois omista kaupungeistaan. Ihmislapset eivät välittäneet siitä, että pahuus oli tulossa heidän ylleen.
9. Maa murehtii ja on autio, kuivunut Libanon, sortuva Sharon'n tasanko, ja hylättynä Mathnan ja Karmel.

(Libanon on "Libnan", Mathnan on jossain käänöksissä MT mukaan Bashan.)

10. "Nyt minä ilmestyn", sanoo Herra, "nyt minä nouse, nyt minä kohoan".
11. Te suunnittelette itsellenne pahoja ajatuksia, te kansakunnat, te teette itsellenne pahoja tekoja. Pahojen tekojenne tähden minun sanani tuhoaa teidät, niin kuin pyörretuuli heittelee olkia.
12. Ja kansakunnat poltetaan tulessa, orjantappurat kaadetaan ja poltetaan tulessa!
13. Kuulkaa, mitä minä olen tehnyt, te vanhurskaat, jotka olette alusta saakka pitäneet minun opetukseni, ja tuntekaa minun voimani, te uskolliset, jotka olette palanneet siihen opetukseeni!
14. Zionin syntiset hajotetaan, kauhu on vallannut heidät. Sellaiselle pahantekijälle, joka tiellään varastaa, sanotaan, "kuka voi asustaa meidän puolestamme Zionissa, jossa se kirkkauden loisto on kuin kuluttava tuli? Kuka voi asustaa meidän puolestamme Jerusalemissa, jossa pahantekijät tullaan tuomitsemaan ja heittämään Gehennaan, iankaikkiseen tuleen?"
- (33:14,17,24 Kirkkaus on shekina. Loisto zohar. Kuluttava tuli on esh akelah, jota käytetään Jumalasta. Joel 2:3 jakeessa sanat ovat toisin päin, ilmeisesti tarkoituksena, ettei tätä Jumalan nimeä sekoiteta siihen kohtaan.)**

15. *Profeetta sanoi:* vanhurskaat saavat siinä asustaa, jokainen, joka vaeltaa viattomuudessa ja puhuu sitä, mikä on oikein, joka halveksii petoksen mammonaa, joka erottaa sielunsa sortajista, joka pidättää kätensä ottamasta lahjusta, joka tukkii korvansa kuulemasta niitä, jotka vuodattavat viatonta verta ja kääntää silmänsä pois niistä, jotka tekevät paha.
16. Hän on korkeassa paikassaan, lepopaikassaan, ja on sieltä tuleva punnitsemaan pyhäkön, hänen sielunsa häntä ravitsee, hänen vetensä on varma kuin ne vesilähteet, joista vesi ei loppu.
17. Sinun silmäsi saavat katsella iankaikkisen kuninkaan kirkkauden kunniaa, hänen suuruudessaan. Sitä sinä saat ajatella, ja katsella niitä, jotka menevät alas Gehennan maahan.
18. Sinun mielesi muistelee suuria, "missä ovat ne kirjanoppineet, missä laskutaitoiset?" Tulkoot he nyt, ja laskekoon voimallisten sotajoukkojen tapettujen päiden lukumäärän!
19. Et sinä enää näe sen voimallisen kansan valtaa, kansan, jonka omituista puhetta sinä et kykene käsittämään, jotka pilkkaavat kielellään, koska heidän keskuudessaan ei ole ymmärrystä.
20. Sinä saat katsella heidän sortumistaan, Zion, meidän kokoustemme kaupunki! Sinun silmäsi saavat nähdä Jerusalemin lohdutuksen menestyksessään, pysyvyydessään, kuin telttamaja, jonka köydet eivät löysty, jonka vaarvoja ei kiskota ylös, eikä yksikään sen tukipuista katkea.
21. Mutta juuri sieltä Herran voima ilmestyy tekemään hyvää meille, tulvivien virtojen paikasta, niin leveiden, etteivät kalastusaluksetkaan kulje siellä, ei yksikään laiva voi sen kautta seilata.

22. Sillä meidän tuomarimme on Herra, joka toi meidät Egyptistä voimansa kautta. Meidän opettajamme on Herra, joka antoi Sinailla meille tooransa opetuksen. Meidän kuninkaamme on Herra, hän pelastaa meidät ja kostaa Googin sotajoukoille.

23. Siihen aikaan kansakuntien voima murretaan, se on muistuttava laivaa, jonka köydet on katkottu, jonka mastossa ei ole voimaa, joka on kaadettu eikä siihen voi purjetta levittää. Silloin Israelin huone on jakava kansakuntien omaisuudet, runsaasti saalista ja ryöstösaalista.

24. Enää ei sanota sille kansakunnalle, joka asustaa turvassa kirkkauden ympärillä, ”sinusta sairauden isku on meille tullut”. Se kansa, Israelin huone, kootaan ja he saavat palata paikalleen, synnit anteeksi annettuina.

Luku 34

1. Lähestykää, oi kansakunnat, kuulkaa ja kuunnelkaa, oi kuningaskunnat! Kuunnelkoon maa, ja kaikki, mikä sitä täyttää, maailma, ja kaikki, jotka siinä ovat!

2. Sillä Herran edessä on viha kaikkia kansakuntia kohtaan, ja teurastus kaikkia heidän sotajoukkojaan kohtaan, hän on julistanut heidät synnin tekijöiksi, ojentanut heidät teurastettavaksi.

3. Heidän tapettunsa heitetään pois, ja heidän ruumiidensa savu kohoaa, vuoret virtaavat heidän verestään.

4. Kaikki taivasten voimat sulavat kokonaan, ja ne pyyhitään pois taivasten alta, niin kuin niistä on kirjakääröön kirjoitettu. Ja niiden sotajoukoista tulee loppu, niin kuin lehdet putoavat viinipuusta, niin kuin viikunapuun kuihtuessa.

5. Sillä minun miekkani on oleva paljastettu taivaissa, katso, se paljastuu Edomin tuomiota varten, yli sen kansan, jonka minä olen julistanut syntiseksi.

6. Herran miekka on ravittu verellä, kylläinen rasvasta, kuninkaiden ja hallitusmiesten verestä, ruhtinaiden munuaisten rasvoista. Sillä Herralta on teurastus Bozrah'ssa, suuri uhraaminen Edomin maassa.

(Bozra on oikeastaan Ba'tsrah, ”hänen murheessaan”?)

7. Voimalliset tapetaan ruhtinaiden ja hallitsijoiden kanssa. Heidän maansa virtaa heidän verestään, ja maaperä rikastuu heidän rasvoistaan.

8. Sillä Herran edestä on tuleva koston päivä, takaisin maksamisen vuosi, kostakseen oikeuden mukaisesti Zionin nöyryytyksen.

9. Ja Rooman virrat ovat oleva pikeä, ja maaperä tulikiveä, sen maa on oleva palavaa pikeä.

10. Ei se sammuu yöllä eikä päivällä, sen savu on nouseva iankaikkisesti. Sukupolvesta sukupolveen se on oleva autio, ei kukaan kulje sen kautta milloinkaan.

11. Mutta pelikaanit ja kamelikurjet sen omistavat, pöllöt ja korppikotkat siellä asustavat. Hävityksen mitta ja tuhon luotilanka ojennetaan sen yli.

12. He sanovat, ”me olemme vapaita!”, eivätkä halunneet ylleen kuningaskuntaa. Kaikki sen ruhtinaat tehdään tyhjiksi!

13. Orjantappurat kasvavat yli sen palatsien, ja nokkoset ja ohdakkeet sen linnakkeissa. Siellä on oleva sakaalien ulvontaa, strutsien olinpaikka.

(Strutsi on sama kuin 13:21 ja muutaman kerran muuallakin targumissa, merkitys epäselvä.)

14. Siellä villieläimet tapailevat kissapetoja, riivajat siellä nauravat toinen toistensa kanssa. Siellä lepäkööt lepäävät ja löytävät itselleen hiljaisuuden.

(Lepakot, on sanatarkasti ”yölliset”, ja voi tarkoittaa jotain muutakin. Sanakirja ehdottaa demonia, mutta sana ei varsinaisesti sitä kuitenkaan ole.)

15. Siellä *piikkisikakin* pesii, ja *sen varjossa sen poikaset makailevat*, siellä haarahaukat kerääntyvät toinen toisensa kanssa.

16. Etsikää, ja *tutkikaa* Herran kirjasta – ei yksikään näistä ole puuttuva, *ei yksikään naaras ole ilman kumppaniaan*, sillä *hänen sanansa kautta ne kootaan*, ja hänen *tahtonsa mukaan* ne lähestyvät toisiaan.

17. *Sanansa kautta* hän heittää heistä arpa, hänen *tahtonsa mukaan* hän on vetänyt sille mittanuoran heitä varten, ne saavat omistaa sen iankaikkisesti, sukupolvesta sukupolveen he saavat siinä asustaa.

Luku 35

1. *Jotka asustavat erämaassa, janoisessa maassa, saavat iloita, aavikolle asettuneet saavat riemuita*, ja kukoistaa kuin liljat.

2. *He saavat riemulla riemuita*, ja ilon kautta iloita. *Heille* annetaan Libanonin kunnia, Karmelin ja Sharonin *loisto*. *Israelin huone – näin on heistä sanottu – saa nähdä Herran kunnian, meidän Jumalamme ylistettävän loiston!*

3. *Profeetta sanoi*; vahvistakaa *heikkoja* käsiä ja tehkää lujiksi horjuvat polvet.

4. *Sanokaa niille, jotka sydämessään tavoittelevat opetuksen toteuttamista*, ”olkaa lujat, älkää pelätkö! Katso, teidän Jumalanne ilmestyy kostamaan, *Herramme on maksava*, hän ilmestyy ja pelastaa teidät!”

5. *Silloin ne Israelin huoneen silmät, jotka olivat opetukselle sokeutuneet, avataan, ja heidän korvansa, jotka olivat kuurot kuulemaan profeettojen sanoja, kuulevat.*

6. *Silloin, kun he näkevät Israelin karkotetut, jotka on koottu yhteen, ja he menevät maahansa, kuin nopea hirvilauma, joka ei peräänny, heidän ennen mykkä kielensä laulaa ilosta.* Sillä vedet ovat puhjenneet erämaihin, ja vesivirrat aavikoille.

7. Ja *kuivuneesta maasta tulee vesialtaita*, janoisesta maasta vesilähteitä. *Sakaalien asuinpaikka* on kasvava kaislaa ja ruokoa.

8. Ja siellä on oleva *polku*, valtatie, ja sitä kutsutaan *pyhyiden valtatieksi*. Saastainen ei sitä kulje, *eivätkä matkalaiset väsy, eivätkä oppineet enää eksy.*

9. Siellä ei ole enää *kuningasta, joka tekee paha*, eikä siellä *kulje sortava hallitsija*, sellaisia sieltä ei löydy, mutta siellä kulkevat lunastetut.

10. Ja Herran *lunastamat kootaan heidän karkotettujensa keskuudesta*, ja he tulevat Zioniin *laulaen*, heidän on oleva iankaikkinen ilo, *joka ei taukoa, ja kunnian pilvi on peittävä teidän päänne*. He saavat ilon ja riemun, ja murhe ja huokaus *lakkaavat Israelin huoneelta.*

Luku 36

1. Kuningas *Hezkiah'n* neljäntenätoista vuotena Sancherib, Assyrian kuningas, tuli *Jehudan huoneen* linnoitettuja kaupunkeja vastaan ja otti ne.

2. Ja Assyrian kuningas lähetti Rabsakeh'n Jerusalemiin kuningas *Hezkiah'n* luokse, monien sotajoukkojen kanssa. Ja hän seisoi ylälammikon *risteyksellä*, joka on sen tien varrella, *joka johtaa sille kedolle, jossa pellavavaatteita valmistetaan.*

(Rab-Shakeh, , ”suuri juomanlaskija”. Osa teksteistä lisää maininnan, että Rabsake lähti Lachis'n kaupungista. Pellavavaatteiden valmistus on jotain levittämistä tms.)

3. Ja hänen luokseen tuli Eliakim, Hilkih'n poika, joka oli osoitettu yli sen huonekunnan, ja kirjanoppinut Shabna, ja Joach, Asafin poika, joka oli osoitettu varaston hoitajaksi.
4. Ja Rabsakeh sanoi heille, sanokaa Hezkiah'lle, näin sanoo se suuri kuningas, Assyrian kuningas, mihin te asetatte tämän teidän luottamuksenne?
5. Minä sanon, *huulteni puheella ja suunnittelemalla ja voimalla minä sodin*. Keneen te nyt turvaatte, että olette minua vastaan kapinoineet?
6. Katso, *te turvaatte faaraon, Egyptin kuninkaaseen*, tuohon särkyneeseen ruokosauvaan, joka lävistää sen käden, joka siihen *tukeutuu*. Sellainen on faarao, Egyptin kuningas, kaikille, jotka luottavat häneen!
7. Mutta jos te sanotte minulle, "me turvaamme Herran, meidän Jumalamme *sanaan*", eikö hän ole juuri se, jonka *korkeat paikat* ja alttarit *Hezkiah* on poistanut, sanoen *Jehudan miehille* ja Jerusalemin *asukkaille*, "tämän alttarin edessä teidän *tulee palvoa*"?
8. *Tulkaa nyt neuvottelemaan isäntäni*, Assyrian kuninkaan kanssa. Minä annan teille kaksituhatta hevosta, jos pystytte hankkimaan niille *kunnolliset ratsastajat*.
9. Kuinka sitten *luulette vastaavanne yhdellekään vähimmistä isäntäni palvelijoista, kun te turvaatte* egyptiläisiin sotavaunuissa ja hevosmiehissä?
10. Lisäksi, olenko minä tullut *ilman Herran sanaa tätä maata vastaan*, sitä hävittämään? Herra sanoi minulle, "*mene tätä maata vastaan* ja hävitä se!"
11. Sitten *Eliakim, Shabna ja Joach* sanoivat *Rabsakeh'lle*, "pyydän, puhu palvelijoidesi kanssa *aramean* kielellä, sillä me ymmärrämme sitä. Älä puhu kanssamme *Jehudan* kielellä sen kansan edessä, joka on tässä muurilla."
12. Mutta *Rabsakeh* sanoi; onko minun isäntäni lähettänyt minut puhumaan näitä sanoja sinun isäntääsi vastaan, tai sinua vastaan, eikä noita muurilla istuvia miehiä vastaan, jotka on tuomittu syömään omaa *ulostettaan* ja juomaan omaa *virtsaansa piirityksen aikana*?
13. Sitten *Rabsakeh* nousi ja huusi kovalla äänellä *Jehudan* kielellä; kuulkaa sen suuren kuninkaan, Assyrian kuninkaan, sanoja!
14. Näin sanoo se kuningas: älkää antako *Hezkiah'n* pettää teitä, sillä hän ei kykene teitä pelastamaan!
15. Älkää antako *Hezkiah'n* saada teitä luottamaan Herran *sanaan*, kun hän sanoo, "Herra varmasti pelastaa meidät, tätä kaupunkia ei anneta Assyrian kuninkaan käteen".
16. Älkää kuunnelko *Hezkiah'a*, sillä näin sanoo Assyrian kuningas: tehkää rauha minun kanssani, ja *tulkaa ulos, minun luokseni*, sitten syökää, *jokainen oman viinitarhanne hedelmää*, ja jokainen oman viikunapuun *hedelmää*, ja juokaa jokainen omasta kaivostanne.
17. Kunnes minä tulen, ja johdatan teidät *hyvään maahan*, joka on kuin teidän oma maanne, viljan ja viinin maa, *peltojen* ja viinitarhojen maa.
18. Varokaa, ettei *Hezkiah* johda teitä harhaan sanomalla, "kyllä Herra meidät pelastaa". Onko mikään muiden kansakuntien jumalista pelastanut Assyrian kuninkaan kädestä?
19. Missä on Hamath'n ja Arpad'n jumala? Missä ovat Sefarvaim'n jumalat? Ovatko ne pelastaneet Samarian minun kädestäni?
20. Kuka kaikkien näiden *maakuntien* jumalista on *vapauttanut* maansa minun kädestäni, että Herrako pelastaisi Jerusalemin minun kädestäni?
21. Mutta he olivat vaiti, eivätkä vastanneet hänelle sanaakaan, sillä kuningas oli käskenyt, "älkää vastatko hänelle".
22. Sitten *Eliakim, Hilkih'n poika, joka oli osoitettu yli sen huonekunnan, ja kirjanoppinut Shabna, ja Joach, Asafin poika, joka oli osoitettu varaston hoitajaksi*, tulivat *Hezkiah'n* luokse, vaatteet reväistyinä, ja kertoivat hänelle *Rabsakeh'n* sanat.

1. Kun kuningas *Hezkiah* kuuli sen, hän repäisi vaatteensa, ja peitti itsensä säkkipukuun, ja meni Herran pyhäkköön.
2. Ja hän lähetti profeetta Jesajan, *Amoz'n* pojan luokse *Eliakim'n*, joka oli osoitettu yli sen huonekunnan, ja kirjanoppinut *Shabnan*, ja pappien vanhimmat, säkkipukuun puettuina.
3. He sanoivat hänelle, näin sanoo *Hezkiah*: tämä on *ahdistuksen, pilkan* ja häpeän päivä. *Ahdistus on saavuttanut meidät kuin naisen, joka istuu synnyttämässä*, eikä hänessä ole voimaa synnyttää.
4. Ehkä Herran, sinun Jumalasi *edessä* on kuultu *Rabsakeh'n* sanat, joilla hänen isäntänsä, Assyrian kuningas, lähetti *pilkkaamaan elävän Herran kansaa*, ja Herra, sinun Jumalasi, kostaa kaikki ne sanat, jotka on kuultu hänen edessään, sen tähden, rukoile rukoilemalla tämän jäljellä olevan jäännöksen puolesta.
5. Kun *Hezkiah'n* palvelijat tulivat Jesajan luokse,
6. Jesaja sanoi heille, sanokaa isännällemme, näin sanoo Herra: älkää pelätkö niiden sanojen edessä, jotka olette kuulleet, joilla ne Assyrian kuninkaan *nuoret miehet* ovat minun edessäni pilkanneet.
7. Katso, minä laitan häneen hengen, ja hän on kuuleva sanoman ja palaava omaan maahansa, ja minä laitan hänet kaatumaan miekan kautta, hänen omassa maassaan.
8. *Rabsakeh* palasi takaisin ja *havaitsi* Assyrian kuninkaan sotivan *Libnah'a* vastaan, sillä hän oli kuullut kuninkaan lähteneen *Lachis'sta*.
9. Ja *hän* oli kuullut, että *Thirhak*, *Kuusin kuningas*, oli sanonut, että "sinua vastaan on lähdetty sotimaan". Ja kun hän kuuli sen, hän lähetti sanansaattajia *Hezkiah'n* luokse sanomaan,
10. Puhukaa näin *Hezkiah'lle*, *Jehudan huoneen heimon* kuninkaalle; älkää antako teidän Jumalanne, johon te turvaatte, pettää teitä lupaamalla, ettei Jerusalemiä anneta Assyrian kuninkaan käsiin.
11. Katso, te olette kuulleet, mitä Assyrian kuningas on tehnyt kaikille *maakunnille*, kuinka hän on *hävittänyt ne kokonaan*. Ja tekö luulette pelastuvanne?
12. Ovatko kaikkien niiden kansakuntien jumalat, jotka isäni hävitti, pelastaneet heitä? Gozan ja Haran ja Rezuf, ja *ne Edenin pojat, jotka olivat Telassarissa*?
13. Missä on Hamath'n kuningas, Arpad'n kuningas, Sefarvaim'n kaupungin kuningas, *eikö heitä ajettu pois ja viety pakkosiirtolaisuuteen*?
14. *Hezkiah* sai ne *kirjeet* niiden sanansaattajien käsistä, ja *luki yhden niistä*. Ja *Hezkiah* meni ylös Herran pyhäkköön, ja levitti sen Herran eteen.
15. Ja *Hezkiah* rukoili Herran *edessä*:
16. Herra, Israelin Jumala, jonka *kirkkaus on kerubien yllä*, sinä olet hän, *Herra, ei ole kaltaistasi sinun rinnallasi missään maan päällisissä kuningaskunnissa*. Sinä olet tehnyt *taivaat* ja maan.
17. *Tämä on paljastettua edessäsi, oi Herra ja tuomari. Tämä on kuultu edessäsi, oi Herra ja kostaja*. Ja *kosta* ne kaikki sanat, joilla *Sancherib, Assyrian kuningas*, on lähettänyt pilkkaamaan elävän Herran kansaa.
18. Todellakin, Herra, Assyrian kuninkaat ovat hävittäneet kaikki *maakunnat* ja *niiden maat*.
19. Ja polttaneet niiden *epäjumalat* tulesa, sillä eivät ne olleet *sellaisia* jumalia, joilla olisi *jotain arvoa*, vaan ihmiskäsien työtä, puuta ja kiveä, ja *ne tuhottiin*.
20. Nyt, Herra, meidän Jumalamme, pelasta meidät hänen kädestään, niin että kaikki maan *kuningaskunnat* tulisivat tietämään, että sinä olet Herra, *eikä sinun rinnallasi ole toista*.
21. Sitten Jesaja, *Amoz'n* poika, lähetti *Hezkiah'lle* sanan; näin sanoo Herra, Israelin Jumala: koska olet minun edessäni *etsinyt*, *Sancherib'sta*, Assyrian kuninkaasta,
22. *tämä on se sana, jonka Herra on hänestä säätänyt: sinua, Zionin seurakunnan kuningaskunta, halveksitaan ja ahdistetaan. He nyökyttelevät päätään takanasi, Jerusalemin kansa.*

23. Ketä te olette pilkanneet, ja ketä vastaan korottaneet itsenne? Kenen edessä olette korottaneet äänenne ja ylpeydellä kohottaneet katseenne? Ja te olette puhuneet sellaisia puheita, jotka eivät ole sopivia Israelin Pyhän edessä!

24. Omien palvelijoidenne kautta te olette pilkanneet Herran kansaa ja sanoneet, ”monilla sotavaunuillani minä olen noussut heidän linnoituksiinsa, ja minä myös valloitan heidän pyhyytensä huoneen, ja tapan parhaat heidän voimallisistaan, valitut hallitusmiehet, alistan heidän vahvat kaupunkinsa ja hävitän heidän monet sotajoukkonsa”

25. Minä olen kaivanut kaivoja ja juonut vettä, minä tallasin jalkoihini minun kansani ihmisillä kaikki syvien virtojen vedet.

26. Etkö ole kuullut, mitä minä tein kauan sitten faaraolle, Egyptin kuninkaalle, koska hän hallitsi heitä? Sinua vastaan ennustivat myös Israelin profeetat, mutta et sinä tehnyt parannusta! Tämän minä olen nähnyt sinusta, minun edessäni, muinaisuudesta saakka, että näin sinulle tehdään, ja minä sen olen suunnitellut. Nyt minä saatan sen tapahtumaan, ja tämä on ollut kompastukseksi sinulle, sillä linnoitetut kaupungit ovat olleet edessäsi kuin asettuneet aallot,

27. ja ahdistetut asukkaat, voimansa voitettuna, hajotettuina ja hämmentyneinä, ja ovat kuin ruoho, kuin heinä katoilla, joka keitetään ennen kuin se ehtii tuottaa hedelmää.

28. Minun edessäni on paljastettua, kun te istutte alas pitämään neuvoa, ja lähdette sotimaan, ja tullette Israelin maahan, ja teidän raivonne on minun edessäni.

29. Koska te olette nousseet minun sanaani vastaan, ja teidän metelinne on noussut minun eteeni, minä laitan kahleet poskiinne ja ohjakset huulillenne, ja minä käännän teidät takaisin sitä tietä, jota te tulitte.

30. Ja tämä on oleva teille merkinä; syökää tänä vuonna vapaata kasvua, ja toisena vuotena sen vapaan kasvun satoa. Sitten, kolmantena vuotena, kylväkää ja niittäkää, ja istuttakaa viinitarhoja, ja syökää niiden hedelmää.

31. Ja Jehudan heimon pelastuneet saavat jatkaa, ja jäävät jäljelle niin kuin puu, joka lähettää juuriaan alaspäin, ja kohottaa huippuaan ylös.

32. Sillä Jerusalemissa lähtee vanhurskaiden jäännös, ja Zionin vuorelta jäljelle jääneet niistä, jotka toteuttavat opetusta. Herran sanan kautta tämä on tapahtuva.

33. Sen tähden, näin sanoo Herra siitä Assyrian kuninkaasta; hän ei ole tuleva tähän kaupunkiin, eikä ampuva sinne nuoltakaan, eikä tuleva sinne kilpien kanssa tai rakentava piiritystä sitä vastaan.

34. Sitä sama tietä, jota hän on tullut, hän on palaava takaisin, eikä hän tule tähän kaupunkiin, sanoo Herra.

35. Sillä minä puolustan tätä kaupunkia, pelastaakseni sen, minun sanani tähden, ja minun palvelijani Davidin tähden.

36. Ja Herran enkeli lähti ja tappoi assyrialaisia heidän leirissään 185,000, ja kun aamulla noustiin, katso, he olivat kaikki kuolleita ruumiita!

(Tästä on maininta persialaisten ikivanhoissa aikakirjoissa. ”Sotajoukko oli leiriytyneenä kahden kukkulan väliin. Yöllä tuli yksi hullu nainen, kuin villipeto, ja tappoi lähes 200 000 sotakuntoista miestä”. Raamatun ulkopuoliset, historialliset todisteet ovat aina sydäntä virvoittavia!)

37. Silloin Sancherib, Assyrian kuningas, lähti pois, ja meni ja palasi Niniveen.

38. Ja kun hän oli palvelemassa epäjumalansa Nisrokin huoneessa, hänen poikansa Adram-Melek ja Shar-Ezer, tappoivat hänet miekalla ja pakenivat Kurdistanin maahan. Ja Esar-Hadon, hänen poikansa, hallitsi hänen sijaansa.

(Kurdistan on tässä Kardu, 1Moos.8:4 Tg arkki pysähtyy samaan maahan, maininta myös Jer.51:27 Tg, joten Araratın maa on käännetty tällä tavalla Tg kirjoittamisen aikaan.)

1. Niinä päivinä *Hezkiah* sairastui, ja oli kuolemaisillaan. Ja profeetta *Jesaja*, *Amoz'n* poika, tuli hänen luokseen ja sanoi hänelle; näin sanoo Herra, *anna käskyt huoneesi miehille*, sillä sinä kuolet, *etkä toivu tästä sairaudesta*.
2. Sitten *Hezkiah* käänsi kasvonsa *pyhäkön* seinää kohti, ja rukoili Herran edessä,
3. ja sanoi; Herra, *kuule pyyntöni*, muista, kuinka minä olen *palvellut* sinun edessäsi *totuudessa* ja kokonaisella sydämellä, ja olen tehnyt sitä, mikä on oikeaa sinun edessäsi. Ja *Hezkiah* itki katkerasti.
4. Silloin Herran *profetian* sana tuli *Jesajalle*;
5. Mene ja sano *Hezkiah'lle*; näin sanoo Herra, sinun isäsi *Davidin Jumala*, sinun rukouksesi on kuultu minun edessäni, sinun kyneleesi ovat *peittämättöminä edessäni*; katso, minä lisään elämääsi viisitoista vuotta.
6. Minä *vapautan* sinut ja tämän kaupungin *Assyrian* kuninkaan kädestä, ja minä *puolustan* tätä kaupunkia.
7. Ja tämä on teille Herralta merkinä, että Herra tekee, mitä on luvannutkin;
8. Katso, minä laitan sen *auringon* varjon, joka on *Ahaz'n aikakellossa*, laskemaan kymmenen *tuntia*. Niin aurinko laskee kymmenen tuntia siinä *kivikellossa*.
9. *Kiitoksen kirjoitus siitä ihmeestä*, joka tehtiin *Hezkiah'n*, *Juudan heimon huoneen* kuninkaan *puolesta*, kun hän oli sairas, ja parantui sairaudestaan.
10. Minä *ajattelin*; päivieni *murheessa minun on lähdeävä pois*, tuonelan porteille, *hyvän muisto on jo lisätty minun vuosiini*.
11. Minä sanoin, *ei minua enää nähdä sen peljättävän Herran edessä*, hänen kirkkautensa *läsnäolon maassa*, jossa elämällä on pituutta. *En minä enää saa palvella hänen edessään pyhäkössä*, josta ilo on lähtevä kaikille maan asukkaille. *Minun elämäni loppuu*, niin etten saa asua *Jerusalem*issa, *totuuden kaupungissa*.
12. *Minun sukupolveni lasten päivistä*, minun päiväni katkaistaan ja leikataan pois, ja ne viedään minulta pois, *taitellaan kasaan* niin kuin paimenen telttä. *Elämäni on käärityt kokoon kuin padottu virta*, *minut ajetaan pois kuningaskuntani kunnia*sta, *minun päiväni ja yöni kohtaavat loppunsa*.
13. Minä *ärjyin* aamuun saakka, niin kuin leijona ärjyy, *kun se särkee kaikki eläimen luut*. Niin *minunkin luut murtuvat murheen tähden*, *minun päiväni ja yöni kohtaavat loppunsa*.
14. Niin kuin kiinni otettu hevonen hirnuu, niin minäkin hirnun, ja valitan kuin kyyhkynen. *Minä kohotan silmäni*, että hengen ilo tulisi minulle siitä kirkkauden läsnäolosta, joka on taivasten korkeuksissa. *Herra otti vastaan minun rukoukseni ja toteutti minun toiveeni*.
15. *Mutta millaista ylistystä minä voin puhua, ja lausua hänen edessään? Hän on tehnyt minulle niin paljon hyvää. Kuinka voin palvella, ja täyttää hänen edessään kaikki ne vuodet, jotka hän on lisännyt minun elämäni, pelastaessaan sieluni katkeruudesta?*
16. Herra, *sinä olet luvannut tehdä kaikki kuolleet eläviksi, ja ennen näitä kaikkia, sinä teit minun henkeni eläväksi*; teit minut eläväksi ja nostit minut pystyyn.
17. Katso, *niillä, jotka toteuttavat opetusta, on suuri rauha sinun edessäsi, mutta pahan tekijöille on koittava katkeruus. Sen tähden, kun minä tiesin minun kuolemani päivän, minä rukoilin kyynelin sinun edessäsi*. Minulla oli suuri katkeruus, mutta sinä olit mielistynyt minun sieluuni, *ettet sitä hävittäisi*, sillä *sinun edessäsi kaikki minun syntini olivat unohdettuja*.
18. Sillä *tuonelassa olevat eivät sinun edessäsi kiitä, kuolleet eivät sinua ylistä, kadotuksen kuopassa olevat eivät odota sinulta pelastusta*.
19. Elävät, elävät sinua kiittävät, niin kuin minäkin tänä päivänä *sinun edessäsi*. *Isät tekevät lapsilleen tunnetuksi sinun voimasi, ja kiittävät sanoen; kaikki nämä ovat totuutta!*

20. Herra on luvannut pelastaa meidät, ja me saamme soittimilla soittaa hänen ylistystään kaikki elämämme päivät, Herran pyhäkössä.
21. Jesaja oli sanonut; ottakaa viikunakakkua, ja laittakaa sitä siihen tulehdukseen, ja hän on paraneva.
22. *Hezkiah* oli sanonut; mikä on oleva merkki, että minä saan mennä ylös, Herran pyhäkköön?

Luku 39

1. Siihen aikaan Merodak-Baladan, Baladanin poika, lähetti kirjeitä ja lahjoja *Hezkiah'*lle, kun hän oli kuullut, että hän oli ollut sairaana ja parantunut.
2. Ja *Hezkiah* toivotti heidät tervetulleeksi, ja hän näytti heille varastohuoneensa, hopeat, kullat, hajusteet, kallisarvoiset öljynsä, koko asevarastonsa – kaiken, mitä hänellä oli varastoissaan. Hänen talossaan tai hänen hallitsemassaan maassa ei ollut mitään, mitä *Hezkiah* ei olisi heille näyttänyt.
3. Sitten profeetta Jesaja tuli kuningas *Hezkiah'*n luokse, ja sanoi hänelle; mitä nämä miehet sanovat? Ja mistä he ovat luoksesi tulleet? *Hezkiah* sanoi; he ovat tulleet luokseni kaukaisesta maasta, Babelista.
4. Hän sanoi; mitä he ovat nähneet talossasi? *Hezkiah* vastasi; he ovat nähneet kaiken, mitä talossani on, varastoissani ei ole mitään, mitä en olisi heille näyttänyt.
5. Sitten Jesaja sanoi *Hezkiah'*lle; kuule Herran sanaa.
6. Katso, ne päivät tulevat, jolloin kaikki, mitä talossasi on, kuljetetaan pois, ja kaikki, mitä isäsi ovat koonneet varastoihin tähän päivään saakka, viedään Babeliin, eikä mitään jätetä jäljelle, sanoo Herra.
7. Ja jotkut sinusta lähtevistä pojista – sinun siittämiäsi – viedään pois, ja he saavat olla hallitusmiehiä Babelin kuninkaan palatsissa.

(Hallitusmiehet on tässä kohdassa rabbeja, opettajia, suurmiehiä.)

8. Sitten *Hezkiah* sanoi Jesajalle; se Herran sana, jonka olet puhunut, on oikein. Sillä hän ajatteli; minun päivinäni on rauha ja turvallisuus.

(Turvallisuus on MT emet, totuus, ja tg sanatarkasti ”rehellisyys, ihmisoikeudet”.)

Luku 40

1. *Profeetat, profetoikaa lohdutuksia* minun kansalleni, sanoo teidän Jumalanne.
2. Puhukaa Jerusalemin sydämelle, ja *profetoikaa* hänelle, että hän on vielä täyttyvä karkotettujensa kansasta, että hänen syntinsä on annettu anteeksi, että hän on ottanut lohdutusten maljan Herran edessä, ikään kuin olisi kahdesti kärsinyt jokaisen syntinsä tähden.

(Lohdutusten malja, kas tanchumin, voi olla myös ”lohdutuksen malja”, vaikka sana onkin periaatteessa monikko.)

3. Huutavan ääni erämaassa; tehkää tie täydelliseksi, Herran kansan edestä, tasoittakaa erämaan valtatie meidän Jumalamme seurakunnan edestä!
4. Kaikki ne laaksot korotettakoon, ja jokainen vuori ja kukkula alennettakoon, *kuoppaisesta maasta* on tuleva tasanko ja rantapenkereestä laakso.

(Kuoppainen maa, kafla, käänsin nfl – juuren mukaan, eli sisältää paikkoja, joihin voi pudota.)

5. Ja Herran kunnia on ilmestyvä, ja kaikki *lihan lapset* saavat sen nähdä, *yhdessä*, sillä Herran *sanan kautta niin on säädetty*.
6. Ääni sanoo, *profetoi!* Ja hän vastasi ja sanoi, mitä minä *profetoin?* Kaikki *pahan tekijät* ovat kuin ruohoa, ja *heidän voimansa* on kuin kedon *akanat*.
7. Ruoho kuihtuu, sen kukkanen lakastuu, sillä *henki, Herran luota*, puhaltaa siihen. *Niitä, jotka tekevät kansan keskuudessa paha, pidetään kuin ruuhona*.
8. *Pahan tekijä kuolee, hänen suunnitelmansa tuhoutuvat*, ja meidän Jumalamme sana pysyy iankaikkisesti.
9. Nouskaa korkealle vuorelle, *te profeetat, jotka julistatte hyvää sanomaa Zionille*, kohottakaa äänenne voimalle, *te, jotka julistatte hyvää sanomaa Jerusalemille*, kohottakaa, älkääkä pelätkö, sanokaa *Jehudan huoneen kaupungeille*; teidän *Jumalanne kuningaskunta on ilmestynyt!*
10. Katso, Herra Jumala on ilmestynyt voimassa, ja hänen väkevän käsivartensa valta hallitsee. Katso, *hänen opetustaan toteuttavien palkka on hänen kanssaan; kaikkien niiden, joiden teot ovat hänen edessään paljastettuina*.
11. Niin kuin paimen, joka *ruokkii* laumaansa, hän kokoaa karitsoja käsivarrelleen, hän kantaa *heikkoja* sylissään, ja johdattaa imeväisiä *lempeästi*.
12. *Kuka näitä puhuu? Hän, joka elää, sanoo ja tekee!* Jonka edessä kaikki maailman vedet ovat kuin pisara kämmenselässä, ja taivasten leveys kuin sormien väli, *maan tomu kuin mitalla mitattu*, ja vuoret kuin punnitut ja katso, *kukkulatkin kuin vaakaan asetetut*.
13. *Kuka on laittanut pyhän hengen kaikkien profeettojen suuhun? Eikö se ole Herra? Ja niille vanhurskaille, jotka toteuttavat hänen sanaansa, hän puhuu, tekee tahtonsa tietäväksi*.
14. *Jotka etsivät hänen edessään, saavat ymmärtää viisauden, ja heille opetetaan tuomion tiet, ja heidän lapsilleen annetaan opetus, ja lastensa lapsille näytetään ymmärryksen tie*.
15. Katso, kansakunnat ovat kuin vesiämpäriin pisara, ja kuin tomua vaakakupeissa. Katso, *merensaaretkin ovat kuin tuulessa lentävää pölyä!*
16. Libanonin *puut* eivät riitä poltettavaksi, eivätkä siellä olevat *eläimet* polttouhreiksi.
17. Kaikki kansakuntien *teot* ovat *tyhjänpäiväisiä, tuho ja hävitys kohtaavat niitä*.
18. Ja mihin te vertaatte Jumalan *tuomiota?* *Ja mitä te valmistelette hänen edessään?*
19. *Katso, patsas! Työmies valmistaa sen, ja kultaseppä päällystää sitä kullalla ja hopeaseppä kiinnittää siihen hopeisia ketjuja*.
20. *Hän kaataa laakeripuun, valitsee sellaisen terveen puun, joka ei pala, etsii taitavan käsityöläisen pystyttämään liikkumattoman patsaan.*
(”ei pala”, achad, sanalla on yli 20 eri merkitystä, en oikein löytänyt muuta puulle sopivaa.)
21. Ettekö ole *tienneet?* Ettekö ole *kuulleet?* Ettekö ole *ymmärtäneet luomakunnan järjestystä, joka on ollut alusta alkaen?*
(Järjestys on seder, pääsiäisateriankin nimi.)
22. Hän laittaa kunniansa kirkkauden *läsnäolon asustamaan korkeudessa, ja kaikki maan asukkaat ovat hänen edessään* kuin heinäsiirkoja, *hänen, joka ojentaa taivaat kuin pikkuasian, ja levittää niitä kuin kunniansa kirkkauden läsnäolon huoneen telttamajaa*.
23. *Joka antaa hallitsijat heikkoudelle ja tekee tyhjäksi maan tuomarit*.
24. *Vaikka he kasvavat, vaikka he lisääntyvät, vaikka heidän poikiaan korotetaan maan päällä, hän lähettää vihansa heidän keskuuteensa, ja he joutuvat häpeään, ja minun sanani hajottaa heidät, niin kuin pyörreuuli akanoita*.
25. Kenen kaltainen minä olen, ja keneen te vertaatte minua - sanoo se Pyhä.

26. Kohottakaa silmänne korkeuteen ja nähkää, *pelätäkseenne hänen edessään, joka loi nämä*, joka moninkertaistaa taivasten joukkojen lukumäärän, kutsuen kaikkia heitä omilla nimillään, runsailla voimateoilla, ja koska hän on voimallinen, ei yksikään sen järjestyksestä puutu.
27. Miksi te sanotte, Jakob, ja puhutte, Israel, ”minun tieni on salassa Herran edessä, ja *minun tuomioni kulkee Jumalan ohi*”?
28. Etkö ole tiennyt, etkö ole kuullut, Herra on se iankaikkinen Jumala, joka loi maan *perustukset, ei työllä eikä raatamisella*, hänen ymmärryksensä on *loputon*!
29. Hän antaa viisautta niille vanhurskaille, joilla on nälkä hänen lakinsa sanojen puoleen, ja voimattomille hän lisää omaisuutta.
30. Syntiset nuorukaiset väsyvät ja uupuvat, ja nuoret pahantekijät kokonaan kompastuvat,
31. mutta ne, jotka odottavat Herralta pelastusta, kootaan karkotettujen keskuudesta, ja heidän voimansa lisääntyy, ja heidän nuoruutensa uudistuu kuin sulka, joka on kotkan siivillä. He juoksevat, eivätkä väsy, he kulkevat, eivätkä uuvu.

Luku 41

1. Kuulkaa puhettani, merensaaret! Lisätköön kuningaskunnat voimaansa, lähestyköön, puhukoon, tulkaamme yhteen oikeutta varten.
2. Kuka toi Abrahamin avoimesti, idästä, vanhurskauden kautta valitun totuudessa? Hänet tuotiin paikalleen, kansoja luovutettiin hänen eteensä, ja kuninkaita hajotettiin, tapettuja kaatui tomun lailla hänen miekkansa edessä, hän ajoi heitä takaa kuin olkia, jousensa edessä.
3. Hän ajoi heitä takaa ja kulki turvallisena. Pitkä marssi ei uuvuttanut hänen jalkojaan.
4. Kuka näitä kertoo? Hän, joka elää, puhuu ja toimii, hän, joka säätää sukupolvet alusta asti. Minä, Herra, loin maailman, jopa aikojen ajat ovat minun, eikä minun rinnallani ole toista Jumalaa!
5. Merensaaret ovat nähneet, ja pelästyvät, maan äärissä olevat vapisevat, he saapuvat, ja tulevat lähelle.
6. Jokainen on auttava lähimmäistään, ja on sanova veljelleen, ”ole rohkea!”
7. Eikö heidän pitäisi olla häpeissään teoistaan, joita käsityöläinen vahvistaa sepän kanssa, ja vasaran käyttäjä sen kanssa, joka iskee lekalla. Sitten sanotaan saumasta, ”on se suora”, ja se kiinnitetään nauloilla, niin ettei se voi liikkua?
- (Kääntäjällä näyttää olevan selkeä mielikuva ja omakohtainen sivusta katsomiskokemus patsaan valmistuksesta.)**

8. Mutta sinä, Israel, minun palvelijani Jakob, johon minä olen *mielistynyt*, Abrahamin, minun ystäväni siemen;
9. *sinut minä toin lähelleni, kaikista maan perhekunnista, ja sinut valitsin kuningaskunnista, ja sanoin sinulle, ”sinä olet minun palvelijani, sinuun minä olen mielistynyt, enkä minä sinua hylkää”.*
10. Älä pelkää, sillä *minun sanani on sinun auttajasi, älä vapise*, sillä minä olen sinun Jumalasi. Minä vahvistan sinua, minä autan sinua, minä tartun sinuun *minun totuuteni* oikealla kädellä.
11. Katso, kaikki *ne kansakunnat*, jotka nousevat sinua vastaan, joutuvat häpeään ja hämmennyksiin, *sinun tuomiosi miehet tehdään tyhjiksi, ja he menehtyvät.*
12. Sinä olet etsivä *kanssasi riiteleviä*, mutta et heitä löydä; *ne miehet, jotka nousevat* sotimaan sinua vastaan, *tehdään kokonaan olemattomiksi.*
13. Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, *vahvistan* sinun oikean kätesi, minä olen se, joka sanon sinulle, ”älä pelkää, minun *sanani on sinun apunasi!*”
14. Älä pelkää, Jakobin *huoneen heimo, Israelin huoneen perhekunnat, minun sanani on sinun auttajasi*, sanoo Herra. Sinun lunastajasi on Israelin pyhä!

15. Katso, minä teen sinusta vahvan puimajyrän, uuden, täynnä piikkejä, sinä tapat ja tuhoat ne kansakunnat, ja sinä teet kuningaskuntia oljen kaltaiseksi.
16. Sinä heittelet niitä, ja tuuli vie ne pois, ja hänen sanansa hajottaa niitä akanoiden lailla pyörremyrskyssä, ja sinä saat riemuista Herran sanassa; Israelin Pyhässä sinä saat ylistää!
17. Kun köyhä ja puutteellinen ikävöi opetusta, kuin janoinen vettä, eikä sitä löydä, ja heidän henkensä näantyy murheesta, minä, Herra, kuulen heidän rukouksensa. Minä, Israelin Jumala, en heitä hylkää!
18. Minä tuon heidän karkotettunsa lähelle, muiden kansakuntien keskuudesta, ja johdatan heitä oikeaa tietä, ja avaan heille virrat korkeuksiin, ja lähteet erämaiden keskelle. Minä teen autiomaan vesilammikoiksi, ja janoisen maan vesilähteiksi.
19. Minä laitan erämaahan setrejä, akasioita, myrtejä, öljypuita, minä teen sypressit, männyt ja kuuset suuriksi autiomaassa,
20. että he näkisivät ja tietäisivät, asettaisivat minun pelkoni sydämeensä, ja yhdessä ymmärtäisivät, että Herran voima on tämän tehnyt, Israelin Pyhä on sen luonut.
21. Tuo esiin asiasi, sanoo Herra, tuo sopivat puolustuspuheesi, sanoo Jakobin kuningas.
22. Lähestykööt he, ja kertokoon meille, mitä meille on tapahtuva! Kertokaa menneistä, mitä ne ovat, että me niitä ajattelisimme, ja tietäisimme niiden seuraukset, tai julistakaa meille tulevaisia!
23. Kertokaa, mitä lopulla on tuleva, että me tietäisimme, onko hyötyä palvella niitä epäjumalia, joita te palvelette, kykenevätkö ne tekemään hyvää tai tekemään vahinkoa, että me arvioisimme, ja tuomitsisimme yhdessä.
24. Katso, te ette ole mitään, ja teidän tekonne ovat tyhjiä. Se, mihin te olette keskenänne mielistyneet, on kauhistus.
25. Minä tuon näkyvästi kuninkaan, joka on voimallinen kuin pohjoistuuli, ja hän tulee, niin kuin aurinko nousee idästä voimallaan, ja minä teen hänet väkeväksi minun nimeni kautta. Hän tulee, ja tallaa kansakuntien johtajia, niin kuin maan tomua tallataan, niin kuin savenvalaja muotoilee savea.
26. Kuka julisti sen alusta alkaen, että me tietäisimme, ja etukäteen, että voisimme sanoa, ”se on totta”? Kukaan ei niin julistanut, ei kukaan ilmoittanut, ei kukaan kuullut sanojasi.
27. Ne lohduksen sanat, jotka profeetat profetoivat ensin Zionille, katso, ne tulevat, ja minä annan Jerusalemiin evankeliumin julistajan.
28. Ja minun edessäni on selvää, ettei ole ketään, jolla olisi hyviä tekoja. Ei ole näillä neuvonantajaa. Minä pyysin heiltä, jos joku heistä voisi antaa vastauksen.
29. Katso, he eivät ole yhtään mitään, heidän tekonsa ovat turhia, heidän suunnitelmansa pilaantuvat ja särkyvät.

Luku 42

1. Katso, minun palvelijani, hän on lähellä! Minun valittuni, johon minun sanani on mielistynyt. Minä laitan minun pyhän henkeni hänen ylleen. Hän on paljastava minun tuomioni kansoille.
2. Ei hän huuda tai huutele, eikä korota ääntään ulkona.
(Kaksi eri huutamista tarkoittavaa verbiä.)
3. Niitä köyhiä, jotka ovat kuin murtuva ruoko, hän ei särje, ja niitä puutteellaisia, jotka ovat kuin heikosti hehkuva kekäle, hän ei sammuta. Oikeuden toteutumisen kautta hän tuo esiin tuomionsa.
(Loppu puhuu ennen kaikkea ihmisoikeuksista.)

4. Ei hän väsy eikä *uuvu*, ennen kuin hän on vahvistanut oikeuden maan päällä, ja merensaaret odottavat hänen opetustaan.

5. Näin sanoo *iankaikkinen* Jumala, Herra, joka loi taivaat ja levitti ne, *perusti maan ja siinä asuvaiset*, joka antaa henkäyksen *kansakunnille* sen päällä, ja hengen siinä kulkeville.

(Henkäys, on harvinainen sana, vain 7x Tg (5Moos. 20:16, Joos.10:40, 11:11, 11:14, 1Kun 15:29,17:17 ja tässä). Merkitsee normaalia hengittämistä.)

6. Minä olen Herra. Minä olen sinut *korottanut, totuudessa*. Minä olen ottanut sinua kädestä, ja minä *vahvistan* sinut, ja annan sinut liitoksi kansoille, valkeudeksi *kansakunnille*.

7. Avaamaan silmät *niiltä Israelin huoneesta, jotka ovat kuin sokeita opetukselle, palauttamaan heidän karkotettunsa, jotka muistuttavat vankeja, kansakuntien keskuudesta, vapauttamaan kuningaskuntien orjuudesta ne, jotka ovat pimeyden vangeiksi vangittuina*.

8. Minä olen Herra – se on minun nimeni. Sitä minun kunniaani, *jolla minut on ilmoitettu teidän yllänne*, minä en anna *toiselle kansalle*, enkä ylistystäni *patsaiden palvojille*.

9. Katso, entiset ovat toteen käyneet, ja uusia minä nyt julistan. Ennen kuin ne *tulevat*, minä ilmoitan ne *sinulle*.

10. *Laulakaa* Herran edessä uusi *laulu, puhukaa hänen ylistamisestään maan äärissä, niillekin, jotka kulkevat meressä ja kaikessa, mikä sitä täyttää*, merensaarille ja niiden asukkaille.

11. *Ylistäköön erämaa, ja kaupunkien asukkaat, avoimet kaupungit asuttakoon arabialaisten autiomaata, laulakoon kuolleet ilosta, kun he nousevat haudoistaan*, vuorten huipuilla *kohottakoon äänensä*.

12. Antakoot he kunniaa Herran edessä, ja julistakoot hänen ylistystään merensaarilla!

13. Herra on ilmestynyt *tekemään voimallisia tekoja; tekemään voimallisia tekoja vihansa kautta, puheen kautta, järisyttämälläkin – hän ilmestyy voimassaan vihollisiaan vastaan!*

14. *Heille on annettu elämän pituutta, että ehkä palaisivat opetukseen, mutta he eivät tehneet parannusta. Niin kuin naisen kivut synnytystuskassa, minun tuomioni ilmestyy heidän ylleen, ja heidät hävitetään, ja yhdessä heistä tulee loppu.*

(Elämän pituus, sanatarkasti ”maailman laajuus”.)

15. Minä teen autioiksi vuoret ja kukkulat, ja kuivaan kaiken niiden kasvillisuuden, minä muutan heidän vesivirtansa *merensaariksi* ja kuivatat *altaat*.

16. Ja minä johdatan *niitä, jotka ovat kuin sokeat*, tietä, jota he eivät tunne. Poluilla, joita he *eivät ole oppineet*, minä heitä *opastan*. Minä muutan pimeyden heidän edessään valkeudeksi, ja *kuoppaisen maan* tasangoksi. Nämä minä teen, enkä tekemättä jätä.

17. *Heidät käännetään takaisin*, häpeän kautta häpeään, *ne, jotka palvovat patsaita*, jotka sanovat valetulle kuvalle, ”te olette meidän jumaliamme”.

18. *Te pahantekijät, jotka olette kuin kuuroja, eikö teillä ole korvia? Kuulkaa! Ja te syntiset, jotka olette kuin sokeat, eikö teillä ole silmiä! Nähkää!*

19. *Jos pahantekijä tekee parannuksen, eikö häntä kutsuttaisi minun palvelijakseni, jopa niitä syntisiä, joita vastaan minä olen lähettänyt profeettojani? Pahantekijöille maksetaan kosto heidän synneistään, mutta jos he tekevät parannuksen, heitä tullaan kutsumaan Herran palvelijoiksi.*

20. Te näette paljon, mutta *ette tarkkaile*. Korvanne ovat avoimet, mutta te *ette kuuntele opetusta!*

21. Herra on mielistynyt, tavoitteenaan *vanhurskauttaa Israel*, hän on kirkastava ne, jotka toteuttavat hänen opetustaan, ja heitä vahvistava.

22. Mutta tämä on ryöstetty ja riistetty kansa, nuorukaisensa ovat kaikki *häpeän peittämiä*, ja *heidän luottamuksensa on vankihuoneissa*, heistä on tullut saalista, jota kukaan ei pelasta, ryöstösaalista, josta kukaan ei sano, ”antakaa takaisin”.

23. Kuka teidän keskuudessanne kallistaa korvansa kuulemaan tätä ja *ajattelee loppua*?

24. Kuka luovutti Jakobin *saaliiksi* ja Israelin ryöstäjille? Eikö Herra, jonka edessä he tekivät syntiä, eivätkä tahtoneet vaeltaa niillä teillä, *jotka ovat oikeita hänen edessään*, eivätkä *kuunnelleet* hänen lakinsa *opetusta*?

25. Niin hän vuodatti heidän ylleen vihansa kuumuuden, ja *hänen satureidensa voiman hän toi heidän ylleen*, *he tappoivat heitä, saartoivat heitä, mutta eivät he ymmärtäneet. He hallitsivat heitä, mutta he eivät ottaneet hänen pelkooan sydämiinsä.*

Luku 43

1. Mutta nyt, näin sanoo Herra, hän, joka sinut loi, Jakob; hän, joka sinut *vahvisti*, Israel: älä pelkää, sillä minä olen sinut lunastanut, minä olen sinut *korottanut, minun nimeni kautta* – sinä olet minun.

2. *Aikaisemmin, kun kuljit Suufin meren kautta, minun sanani oli sinun auttajasi. Faarao ja egyptiläiset, jotka olivat lukuisat kuin virran vedet, eivät vallinneet sinua. Toisella kerralla, kun sinä tulet kulkemaan kansakuntien keskuudessa, jotka ovat voimalliset kuin tuli, eivät hekään sinua vallitse, ja kuningaskunnat, jotka ovat väkevät kuin liekki, eivät hekään sinua hävitä.*

(Suf, kaisla. Kaislameri. Mutta sana merkitsee myös loppua, hävitystä ja pois leikkaamista.)

3. Sillä minä olen Herra, sinun Jumalasi, Israelin Pyhä, sinun pelastajasi. Minä annan Egyptin lunnaksesi, *Kuus ja Saba* sinun sijastasi.

4. Sillä sinä olet minun edessäni rakas, arvostettu, ja minä *säälin* sinua, ja annan *kansakuntia* sinun sijastasi, *kuningaskuntia sielusi puolesta*.

5. Älä pelkää, sillä minun *sanani on sinun auttajasi*. Minä tuon *sinun poikasi idästä, ja lännestä* minä *lähetän karkotettusi*.

6. Minä sanon pohjoiselle, ”*tu*”, ja etelälle, ”*älä estä!*”, tuokaa minun poikani kaukaa, ja minun *kansani karkotetut* maan ääristä.

(”*Kaukaa*”, merkitsee kaikilla muillakin tavoilla kaukaa, kuin vain maantieteellisesti.)

7. Kaikki *tämä teidän isienne tähden, joiden tähden minun nimeäni kutsutaan*, jotka luotiin minun kunniaani varten. *Minä vahvistin heidän karkotettunsa ja tein ihmeitäkin heidän puolestaan*.

8. *Hän toi Egyptistä kansan, joka on kuin sokea*, vaikka heillä on silmät, joka on *kuuro*, vaikka heillä on korvat.

9. Kokoontukoon kaikki kansat yhteen ja *lähestyköön kuningaskunnat!* Kuka heistä voi tämän julistaa? Kertokoot he meille menneistä, tuokoon todistajiaan niitä oikeuttamaan, ja he kuulkooot ja sanokoon, ”*totta se on*”.

10. Te olette todistajia *minun edessäni*, sanoo Herra, ja minun palvelijani, *Messias*, johon minä olen *mielistynyt*, että te tietäisitte ja uskoisitte *minun edessäni*, ja ymmärtäisitte, että minä se olen. *Minä olen ollut alusta asti, jopa iankaikkisuuksien ikuisuudet ovat minun, eikä minun rinnallani ole toista Jumalaa*.

11. Minä, minä olen Herra, eikä *minun rinnallani* ole toista *lunastajaa*.

(Lunastaja voi kääntää myös pelastaja tai vapahtaja. Parak. Sanaa käytetään UT:n puolella mm. parak’lita, Joh. 14:16 ym., ”kirottujen lunastaja”, joka on kreikkaan transliteroitu parakletos”.)

12. Minä ilmoitin teidän isällenne Abrahamille, mitä oli tuleva, minä pelastin teidät Egyptistä, aivan niin kuin minä hänelle vannoin, niiden palojen välissä, ja minä julistin teille minun lakini opetuksen Sinain vuorelta, kun te olitte paikalla, eikä muukalaista ollut teidän keskuudessanne, ja te olette todistajana minun edessäni, sanoo Herra – ja minä olen Jumala.

13. Myös iankaikkisuudesta, minä olen hän, eikä ole minun kädestäni pelastajaa, minä teen, enkä peräänny!

14. Näin sanoo Herra, sinun lunastajasi, Israelin Pyhä; syntiesi tähden sinut karkotettiin Babeliin, peräsimillä heitä johdatettiin, kaldealaisten ylistysten laivoilla.

15. Minä olen Herra, teidän Pyhänne, joka luon – Israelin kuningas!

16. Näin sanoo Herra, joka valmisti tien mereen, polun vahvoihin vesiin;

17. joka toi vaunut ja hevoset, sotajoukot ja lukuisan kansan, heidät nielaistiin yhdessä, eivätkä he nousseet, heidät tukahdutettiin, sammutettiin kuin heikosti hehkuva kekäle.

18. Älkää muistelko menneitä, älkääkä ajatelko sellaista, mikä aikaisemmin oli.

19. Katso, minä teen uutta, ja nyt se ilmestyy, ettekö sitä huomaa? Minä tasoitan tien erämaahan, virrat autiomaahan.

20. Minun edessäni kunnioitetaan, kun autiot kaupungit asutetaan, sellainenkin, jossa sakaalit ja strutsit asustavat. Sillä minä annan vedet erämaahan, virrat autioille paikoille, juotavaksi niille kansani karkotetuille, joihin minä olen mielistynyt.

21. Minä valmistin tämän kansan palvelemaan minua. He tulevat julistamaan minun ylistyksiäni!

22. Siitä on puhuttu profeettojen käsien kautta, eivätkä minun tekoni kohtaa Jakobin huonetta, sillä te olette väsyneet minun opetusteni opettamiseen, Israel.

23. Ette te ole tuoneet minun eteeni lampaista polttouhriksi, tai kunnioittaneet edessäni pyhillä uhreillani. En minä ole laajentunut teidän lahjojenne takia, enkä minä ole voimistunut teidän suitsukkeidenne tähden.

24. Ette te ole ostaneet rahalla minun edessäni tuoksuvaa ruokoa, tai saattaneet pyhien uhrienne rasvasta minun alttariani rasvaiseksi, vaan te olette lisänneet eteeni omia syntejänne, olette kuormittaneet minua pahuuksillanne!

25. Minä, minä olen hän, joka annan teidän velkanne anteeksi, minun nimeni tähden, eikä teidän syntejänne enää muisteta.

(Jae alkaa aramean sanonnalla ena'na, jota Jeesus käyttää usein itsestään.)

26. Puhu nyt, tuomitkaamme yhdessä, keskustellaan syytöksistä, oletko viaton?

27. Ensimmäinen isäsi teki syntiä, ja sinun opettajasi kapinoivat minun sanaani vastaan.

28. Sen tähden, minä tuomitsen pyhäkön rabbit. Minä luovutan Jakobin tapettavaksi ja Israelin pilkattavaksi!

(Sanatarkasti ”suuret rabbit”.)

Luku 44

1. Mutta kuule nyt, minun palvelijani Jakob, Israel, johon minä olen mielistynyt;

2. Näin sanoo Herra, joka sinut teki, ja valmisti sinut kohdusta, ja joka auttaa sinua; älä pelkää, minun palvelijani Jakob, Jeshurun, johon minä olen mielistynyt.

(Kuusi tunnettua käsikirjoitusta sanoo Israel, eikä Jeshurun. Esim. Codex Reuchilianus, British Museum Codex 1470.)

3. Sillä niin kuin vettä annetaan maalle, janoiselle huoneelle, ja virta kuivaan maahan, niin minä vuodatan pyhyiden hengen teidän poikienne ylle, ja minun siunaukseni teidän lastenlastenne ylle.

4. *Vanhurskaat lisääntyvät, hauraat ja ihanat, kuin minun kedon kukkaseni, niin kuin puu, joka lähettää juuriaan vesivirtojen äärelle.*
5. Tämä sanoo, *"minä olen niistä, jotka pelkäävät Herraa", toinen on rukoileva Jakobin nimen kautta, ja toinen tuo lahjansa Herran eteen, ja lähestyy Israelin nimen kautta.*
6. Näin sanoo Herra, Israelin kuningas, ja hänen lunastajansa, Herra, *"minä olen hän, minä olen hän, joka oli muinaisuudesta; myös iankaikkisuuksien ikuisuudet ovat minun. Minun rinnallani ei ole muuta jumalaa!"*
7. Kuka on minun kaltaiseni, *että sen julistaisi? Ilmoittakoon, ja astukoon eteeni, kertokoon he tulevat ja tulevaisuuden, ja kuinka minä valmistan kansan, joka on iankaikkisuudesta!*
- (Sanajärjestys vaihdettu luettavuuden takia, kaksi eri "tulevaa" jakeen lopussa.)**

8. Älkää pelätkö, älkääkä särkykö, enkö minä ole teille ilmoittanut ja julistanut muinaisuudesta asti? Ja te olette todistajia minun edessäni. Onko minun rinnallani muuta jumalaa? *Toista voimallista ei ole, mutta teille on voimaa annettu minun edessäni.*
9. Kaikki patsaiden tekijät ovat turhia, ja ne, jotka niitä palvelevat, eivät niistä hyödy, he todistavat sieluissaan, *etteivät he näe eivätkä tiedä, että heidät saatettaisiin häpeään.*
10. Kuka tekee jumalankuvan, tai valaa patsaan, josta ei ole hyötyä mihinkään?
- (Dachla merkitsee "jumalankuva", "lahko" tai "uskonto". Kaikki sanat siis sopivat tähän.)**

11. Katso, kaikki, jotka niitä *palvelevat*, laitetaan häpeään, *ihmislasten käsityöläiset ovat niitä tehneet*, kokoontukoot he kaikki, seisokoon, *heidät muserretaan* ja saatetaan häpeään yhdessä.
12. *Seppä valmistaa raudasta kirveen, ja puhaltaa tulta hiiliin.* Hän vahvistaa sitä vasaroiden, ja vahvistaa sitä omalla voimallaan, ja jos sen valmistajalle tulee nälkä, *eikä hän syö*, ei hänessä ole voimaa, ja jos tulee jano, *eikä hän juo vettä*, hän näännyy.
13. *Rakennusmies murtaa puuta mittanauhalla, sahaa sitä käsisahalla*, kaivertaa veitsellä, *liittää siihen tukirautoja*, valmistaa siihen *ihmisen muodon*, *siinä talossa asustavan naisen kauneuden.*
- (Ympärileikkausveitsi, sanalla ei mitään muuta merkitystä. Jesajalla, ja/tai Jonathanilla oli selkeä tieto siitä, ketä tuo patsas esitti. Dr. Margaret Barker on ainakin tehnyt aiheesta hyödyllisen tutkielman, otsikolla "The Lady known to Isaiah".)**

14. Hän kaataa setrin, tai *valitsee sypressin* tai tammen, ja vahvistaa sitä metsän puiden keskuudessa; hän istuttaa *taimiston* ja sade sitä *ravitsee*.
15. Sitten siitä tuleeikin ihmiselle polttoainetta. Hän ottaa siitä osan ja lämmittelee, sytyttää tulen ja leipoo leipää, ja hän myös tekee jumalankuvan ja palvoo, heittäytyy patsalle ja rukoilee sitä!
16. Osan siitä hän polttaa siinä tulesa, osan yllä syö lihaa, hän paahduttaa paistia ja tulee ravituksi, ja hän myös lämmittelee itseään ja sanoo, *"onpa minulla lämmintä. Minä olen nähnyt tulen!"*
17. Ja lopusta hän tekee jumalankuvan, patsaan. sitä hän palvoo, alistaa sille itsensä ja siltä rukoilee ja sanoo, *"pelasta minut, sillä sinä olet minun jumalani"*.
18. Eivät he ymmärrä, eivätkä tajua, sillä heidän silmänsä ovat suljetut, etteivät he näe, etteivät sydämellään ymmärtäisi.
19. *Ei kukaan kadu sydämessään*, ei ole tietoa eikä ymmärrystä, että sanoisi, *"osan siitä minä poltin siinä tulesa, myös leivoin leipää sen hiilien päällä, paahdoin paistia ja olen syönyt, tekisinkö sen jäännöksestä kauhistuksen? Pitäisikö palvoa hyödyttöntä puuta?"*
20. *Katso, hänen jumalansa! Osa siitä on tuhkaa!* Hänen *tyhmä* sydämensä on johtanut hänet harhaan, *eikä hän voi itseään vapauttaa* tai sanoa, *"onko minun oikea käteni tehnytkin valheen?"*
21. Muistakaa nämä, Jakob, ja Israel, sillä sinä olet minun palvelijani. Minä valmistin sinut palvelijaksi, palvelemaan *minun edessäni*. *Älä unohda minun kunnioitustani, Israel!*

22. Minä olen pyyhkinyt sinun velkasi pois *myrskypilven* lailla, ja kaikki syntisi *pilven* tavalla. Palaa minun *palvelemiseeni*, sillä minä olen sinut lunastanut!
23. Ylistäkää, taivaat, sillä Herra on valmistanut lunastuksen omaa kansaansa varten! Riemuitkaa, maan perustukset, riemuitkaa, vuoret, ylistäkää, metsä ja kaikki puut, jotka siinä ovat! Sillä Herra on lunastanut Jakobin, ja on tekevä Israelin ylistetyksi!
24. Näin sanoo Herra, sinun lunastajasi, joka on valmistanut sinut kohdusta saakka; minä olen Herra, joka tein kaiken. Minä levitin taivaat minun sanani kautta, minä perustin maan minun voimallani,
25. joka lopetan ihmeidentekijöiden merkit ja saatan ennustelijat hämmennyksiin, joka käännän viisaat takaisin ja turmelen heidän tietonsa.
26. vahvistan hänen vanhurskaiden palvelijoidensa puheet ja toteutan hänen sanansaattajiensa neuvon; joka sanon Jerusalemissa, "se asutettakoon", ja Jehudan huoneen kaupungeista, "ne rakennettakoon, ja minä kohotan niiden rauniot",
27. joka sanoo Babelista, "tulkoon se autioksi, kuivukoon sen virrat!"
28. joka sanoo Koresh'sta, antaakseen hänelle sen kuningaskunnan, että hän on toteuttava kaiken minun tahtoni, ja Jerusalemissa sanotaan, "se rakennettakoon, ja temppele perustettakoon".

Luku 45

1. Näin sanoo Herra voidellulleen, Koresh'lle, jonka oikean käden minä olen vahvistanut, että kansoja luovutettaisiin hänen eteensä, ja vapauttamaan kuningaskuntien kupeet, avaamaan edestään ovia ja sulkemaan portteja.

(Jossain on kuningaskuntien sijasta kuninkaat.)

2. Minun sanani kulkee sinun edelläsi, ja minä tasoitan muurit. Minä murskaan pronssiovet ja hajotan rautasalvat.

3. Minä anna sinulle pimeyden aarteet ja kätköpaikkojen salaisuudet, että tietäisit, että minä olen Herra, sinun nimesi korottaja, Israelin Jumala.

4. Minun palvelijani Jakobin tähden, ja minun valittuni Israelin tähden, minä kutsun sinut oman nimesi kautta, minä valmistin sinut, vaikka sinä et tiennyt, kuinka palvella minun edessäni.

5. Minä olen Herra, eikä toista ole. Minun rinnallani ei ole muuta Jumalaa. Minä autan sinua, vaikka sinä et tiedä, kuinka palvella minun edessäni,

6. että he tietäisivät, auringon noususta ja lännestä, ettei minun rinnallani ole toista. Minä olen Herra, eikä toista ole!

7. Joka valmistaa valkeuden ja luo pimeyden, tekee rauhaa ja luo paha; minä olen Herra, joka teen kaikki nämä.

8. Palvelkoon taivaat ylhäältä, virratkoon pilvet hyvää, avautukoon maa, että kuolleet saisivat elää, tulkoon hyvät teot näkyviksi; minä, Herra, olen ne luonut.

9. Voi sitä, joka ajattelee nousevansa Luojansa sanoja vastaan, ja luottaa siihen, että savenvalajan patsaat, jotka on muotoiltu maan tomusta, tekisivät hänelle hyvää. Pystyykö savi sanomaan sille, joka sitä muotoilee, "et sinä minua tehnyt" tai "eihän tekeleelläsi ole edes käsiä"?

10. Voi sitä, joka sanoo isälleen, "mikä sinä olet siittämään" tai vaimolle, "kuinka sinä voisit tulla raskaaksi?"

11. Näin sanoo Herra, Israelin pyhä, ja joka sen valmisti, "sinäkö kysyt minun edessäni tulevista, ja sinäkö käsket minua minun kansastani ja minun voimani teoista?"

12. Minä tein maan, *minun sanani kautta*, ja loin ihmisen sen päälle. Minä levitin *voimallani* taivaat ja *perustin kaikki niiden joukot*.

13. Minä *tuon hänet avoimesti, totuudessa*, ja minä *valmistan* kaikki hänen tiensä. Hän on rakentava minun kaupunkini ja *vapauttava* minun *kansani karkotettuja, mutta ei hinnasta tai mammonasta*”, sanoo Herra.

14. Näin sanoo Herra, *”niiden egyptiläisten palkat, ja Kushin ja Seban kauppiaiden, liikemiesten palkkiot, tulevat teille ja ovat teitä varten. He tulevat seuraamaan sinun sanaasi, he tulevat kahleissa kumartamaan sinua. He pyytävät sinulta ja kiittävät sanoen, ”Jumala on todellakin teidän kansanne, eikä hänen rinnallaan ole toista Jumalaa.”*

(Osassa Egyptin palkka.)

15. Sinä todella olet Jumala, *joka laitoit kirkkautesi läsnäolon asustamaan korkeuden voimassa; Israelin Jumala, pelastaja!*

16. Heidät kaikki laitetaan häpeään ja *hämmennykseen – kuvien palvojat yhdessä sekasortoon!*

17. Mutta Israel pelastuu *Herran sanan kautta*, iankaikkisella pelastuksella. Sinä et joudu häpeään tai *hämmennyksiin*, iankaikkisesti.

18. Sillä näin sanoo Herra, joka loi taivaat; hän on Jumala, joka perusti maan ja teki sen, hän sen vahvisti, ei hän sitä *turhaan* luonut, vaan hän *vahvisti sen lisätäkseen ihmislapsia sen yllä*. Minä olen Herra, eikä toista ole.

19. En minä puhunut *salaisessa paikassa*, pimeyden maassa. En minä sanonut Jakobin *huoneen siemenelle*, *”etsikää minun pelkoani turhaan”*, minä, Herra, puhun *totuutta*, julistan sitä, mikä on oikeaa.

20. Kokoontukaa ja tulkaa, lähestykää *yhdessä*, te kansakunnista *johdatetut!* Ei heillä ole ymmärrystä, jotka kantavat *puisia patsaita* ja rukoilevat *sellaista ”jumalaa”*, joka ei voi *pelastaa*.

21. *Julistakaa, ja lähestykää*, neuvotelkaa yhdessä! Kuka ilmoitti tämän kauan sitten, ja julisti sitä jo muinaisuudesta? Enkö minä, Herra? Eikä minun rinnallani ole toista jumalaa, *Jumalaa, joka on oikeamielinen ja pelastaja*, sellaista kuin minä, ei ole.

22. Kääntykää minun *sanani puoleen* ja *pelastukaa*, kaikki maan äärissä *olevat!* Sillä minä olen Jumala, eikä toista ole!

23. *Minun sanani kautta* minä olen vannonut, minun *edestäni* on lähtenyt *oikeamielinen sana, jota ei voi tehdä tyhjäksi*; *”Minun edessäni on jokainen polvi kumartuva, jokainen kieli vannova”*.

24. *Mutta Herran sanan kautta hän on puhunut minulle tulevista hyvistä teoistaan, ja hän on sanansa kautta voimallinen. Kaikki ne kansat, jotka nostatettiin hänen kansaansa vastaan, tulevat vielä kiittämään, ja häpeämään omia epäjumaliaan.*

25. Herran *sanan kautta puhdistetaan ja tehdään ylistettäväksi* koko Israelin siemen.

Luku 46

1. *Bel polvistuu, Nebo poistetaan, heidän kuvansa ovat eläinten ja karjan kaltaisia, heidän epäjumaliensa kuormat ovat raskaina kantajiensa yllä, ja he ovat uupuneita.*

2. *Yhdessä ne leikataan ja korjataan pois, eivät ne voi kantajiaan pelastaa, vaan ne, jotka niitä palvelevat, saavat mennä vankeuteen.*

3. *Ottakaa vastaan minun sanani, Jakobin huone ja koko Israelin huoneen jäännös, joita on armahdettu enemmän kuin kaikkia muita kansoja, joita on rakastettu enemmän kuin kaikkia kuningaskuntia.*

4. *Iankaikkisuuteen saakka minä se olen, ja iankaikkisesta iankaikkiseen pysyy minun sanani. Minä olen luonut jokaisen ihmisen, minä hajotin heitä kansojen keskuuteen, minä myös päästän heidät heidän synneistään ja annan anteeksi.*
5. *Kuka on minun kaltaiseni minun edessäni, yhtäläinen ja minuun todella verrattavissa?*
6. *Katso, kansat keräävät kultaa kassista ja punnitsevat rahaa vaaissa, palkkaavat sepän ja hän valmistaa siitä jumalankuvan, sitten sitä kumarretaan ja alistutaan sen orjaksi.*
7. *Sitä kohotetaan olkapäille, sitä kannetaan, se asetetaan paikalleen ja siihen se jää seisomaan; ei se pysty siirtymään siltä paikalta. Sitä jopa rukoillaan, eikä se vastaa tai pelasta ahdistuksesta.*
8. *Muistakaa tämä ja olkaa lujat, palatkaa takaisin, sydämessä kapinoivat!*
9. *Muistakaa entisiä, jotka olivat muinaisuudesta, sillä minä olen Jumala, eikä minun rinnallani ole toista jumalaa.*
10. *Joka julistan menneisyydestä loppuun, ja alusta siihen, mikä ei ole vielä tapahtunut, sanoen, "minun neuvoni pysyy, ja minä täytän kaiken minun tahtoni".*
11. *Joka lupasin koota karkoitettut idästä, tuoda avoimesti, nopean linnun lailla kaukaisesta maasta Abrahamin lapset, minun valittuni. Minä olen puhunut ja minä saan sen tapahtumaan; niin minä olen aikonut ja minä sen teen.*
12. *Ottakaa vastaan minun sanani, te sydämeistä paatuneet, jotka olette kaukana viattomuudesta!*
13. *Minun viattomuuteni on lähellä, ei se ole kaukana, eikä minun lunastukseni viivy. Minä olen antava Zionille lunastuksen, Israelille minun ylistykseni.*
- (Koko luku 46 käyttää aramealle vähän epätavallista sanastoa ja paljon hebrean prepositioita.)**

Luku 47

1. *Alas, ja istu tomuun, kuningaskunta, Babelin kirkko! Istu maassa, ilman kunnian kruunua, kaldealaisten kuningaskunta! Sillä sinä et enää lisäännä, eikä sinua enää kutsuta lempeäksi ja herkäksi.*
- (Kirkko, kenishta on siis sama sana kuin synagoga tai ihmisten kokouspaikka, asiayhteydestä riippuen. Yleinen sana UT:n puolellakin.)**
2. *Ota vastaan se sairaus ja astu orjuuteen, paljasta kuningaskuntasi kunnia! Käskijäsi murretaan, sotajoukkojesi kansa hajotetaan, viedään vankeuteen kuin vesivirta!*
- (Käskijä on "sulttaani", käskyvallan omistava taho.)**
3. *Sukuelimesi paljastetaan, häpeäsikin tulee näkyväksi. Minä kostan sinulle täydellä kostolla ja teen sinun tuomiosi erilaiseksi kuin ihmislasten!*
4. *Herra on lunastaja, hänen nimensä on se Israelin Pyhä.*
5. *Istu hiljaa, ja astu pimeyteen, kaldealaisten kirkon kunnia! Sillä et sinä enää enene, eikä sinua kutsuta voimalliseksi kuningaskunnaksi.*
6. *Minä vihastuin kansaani, saastutin perintöosani, luovutin heidät sinun käsiisi. Et sinä täyttynyt armosta heitä kohtaan, vanhukselle sinä teit herrautesi voimalliseksi.*
7. *Sinä sanoit, "minä olen oleva kuningaskuntien keskuudessa iankaikkisesti voimallinen", niin ettet laittanut näitä sydämeesi, etkä muistanut loppua.*
8. *Sen tähden kuule nyt tämä, sinä ylimielinen, joka istut turvassa, joka sanot sydämessäsi, "minä olen, eikä minun rinnallani ole toista, minä en ole istuva leskenä enkä tietävä lasten menettämisestä".*
9. *Nämä kaksi tulevat yllesi hetkessä, yhtenä päivänä; lasten menetys ja leskeys tulevat yllesi täydessä mitassaan, huolimatta monista velhouksistasi ja loitsujesi suuresta voimasta.*

10. Sinä luotit omaan pahuuteesi, sinä sanoit, "ei minua kukaan näe", sinun viisautesi ja tietosi turmelivat sinut ja sinä sanoit sydämestäsi, "minä olen, eikä minun rinnallani ole toista".
11. Mutta sinun ylläsi tulee sellainen paha, josta sinä et tiedä, kuinka rukoilla. Ylläsi lankeaa sellainen ahdistus, jota sinä et pysty poistamaan, äkisti tulee ylläsi levottomuus, jota sinä et tunne.
12. Pidä kiinni loitsuistasi ja monista velhouksistasi, joilla sinä olet työtä tehnyt nuoruudestasi saakka, ehkä saat niistä hyötyä, ehkä pystytkin voimistumaan!

(Velhous viittaa sanana astrologiaan.)

13. Olet uupunut monista neuvonantajistasi, nouskoon ne ja pelastakoon sinut, nuo, jotka katselevat taivasten planeettoja, jotka tarkkailevat tähtiä, jotka ennustelevat määraaikoja, eksyttävät sinua sanoen, "niin on tapahtuva sinulle uudenkuun aikaan, uudenkuun aikana".
14. Katso, he ovat kevyitä kuin akanat, kansakunnat, jotka ovat vahvoja kuin tuli, hävittävät heidät. Eivät he voi itseään vapauttaa tappajien vallasta. Heillä ei ole jännöstä eikä selviytyjää, ei edes pakopaikkaa!
15. Sellaisia ovat sinulle sinun petoksesi työt, joilla olet työtä tehnyt nuoruudestasi saakka. Väkevyytesi ruhtinaat kulkevat vankeuteen, jokainen kasvoillaan, eikä kukaan sinua pelasta.

Luku 48

1. Kuule tämä, Jakobin huone, jotka kutsutaan Israelin nimen kautta, ja joka tuli Jehudan perheistä, jonka kanssa säädettiin liitto Herran, Israelin Jumalan nimessä. Sinun muistosi ei katoa. Eikö hänen sanansa kestäkin, totuuden ja hyvien tekojen kautta?
2. Sillä heidän osansa on siinä pyhässä kaupungissa, ja heidän luottamuksensa on Israelin Jumalassa, Herra on hänen nimensä.
3. Entisiä minä julistin muinaisuudesta, ne lähtivät minun sanani kautta ja minä ne ilmoitin, minä tein ne äkisti ja ne tapahtuivat.
4. Sillä minun edessäni on paljastettua, että te olette tottelemattomia, ja niskanne on taipumatonta kuin rauta, ja otsanne kova kuin kupari.
5. Minä julistin niitä teille muinaisuudesta, ennen kuin ne tapahtuivat, minä ilmoitin niitä teille, että te ette sanoisi, "minun jumalani ne teki, minun kuvani ja minun valettu patsaani niitä ohjasi".
6. Olet kuullut, "onko sellaista, mikä teille on paljastettu, näytetty millekään muulle kansalle?" ja ettekö te sitä julista? Minä ilmoitan teille uusia tästä lähtien, salattuja, josta te ette mitään tiedä.
7. Ne ovat luotu nyt, eikä "silloin", ennen niiden tulemuksen päivää minä en niistä mitään ilmoittanut, ettet sinä sanoisi, "minä tiesin nämä asiat".
8. Te ette ole koskaan kuulleet profeettojen puhetta, ette ole milloinkaan kuunnelleet kirjoitetun sanan opetusta, ette edes kallistaneet korvaanne kuulemaan siunausten ja kirousten sanoja, sitä minun liittoani, jonka tein kanssanne erämaassa. Sillä minun edessäni oli paljastettua, että te toimisitte petollisesti, ja että syntymästä saakka te olisitte kapinallisia.
- (Kirjoitettu sana on toora, erämaa on Hooreb. Toora tarkoitti juutalaisilla, saddukeuksia lukuun ottamatta, koko sitä kirjaa, joka meillä on "vanha testamentti", esim. Midrash Kohelet kertoo, kuinka toorankirjat eivät ole aikajärjestyksessä, jos ne olisivat, Psalmien kirja alkaisi luvusta 92, Hesekiel luvusta 17, Jesaja luvusta kuusi, jne.)**

9. Minun nimeni tähden minä hillitsen vihani, ja minä vahvistan minun ylistykseni sinulle, etten sinua hävittäisi.
10. Katso, minä olen sinua uudistanut, mutta en rahalla, minä olen koetellut sinua köyhyyden, sortamisen kautta.

11. *Minun nimeni tähden, minun sanani tähden minä sen teen, ettei mitään saastutettaisi. Se minun kunniani, jolla minut on sinulle paljastettu, sitä minä en toiselle kansalle anna.*
12. *Ottakaa vastaan minun sanani, Jakobin huone, ja Israel, jonka minä olen valmistanut. Minä olen hän, minä olen hän, joka on alusta, myös iankaikkisuuksien iankaikkisuudet ovat minun, eikä minun rinnallani ole muuta jumalaa.*
13. *Sanani kautta minä myös tein täydellisen maan, ja levitin taivaat voimallani, minä niitä kutsuin, ja ne astuivat yhdessä esiin.*
14. *Kokoontukaa te kaikki ja kuulkaa! Kuka heistä on näitä ilmoittanut? Koska Herra armahtaa Israelia, hän on tekevä hänen tahtonsa Babelissa, ja hänen voimallisen käsivartensa väkevyyden hän on paljastava kaldealaisille.*
15. *Minä, minä, sanani kautta säädin liiton teidän isänne Abrahamin kanssa ja korotin hänet, minä toin hänet minun kirkkauteni läsnäolon huoneen maahan ja annoin menestyksen hänen teilleen.*
16. *Lähestykää minun sanaani, kuulkaa tämä; alusta asti minä en ole puhunut salassa - siitä saakka, kun muut kansakunnat erottautuivat minun kunnioittamisestani. Sieltä minä toin Abrahamin minun lähelleni, minun työtäni tekemään. Profeetta sanoi, "ja nyt Herra Jumala on lähettänyt minut ja hänen sanansa".*
17. *Näin sanoo Herra, sinun lunastajasi, Israelin pyhä, "minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka opetan sinulle, mistä on hyötyä, joka ilmoitan sinulle sen tien, jota sinun on kuljettava".*
18. *Jos vain olisit kuunnellut minun käskyjäni, silloin sinun rauhasi olisi kuin tulviva Eufrat-virta, ja sinun puhtautesi kuin meren aallot.*
19. *Silloin sinun poikasi olisivat lukuisat kuin meren hiekka, ja sinun lastesi lapset kuin hiekanjyvät, eikä Israelin nimi katoa tai tuhoudu minun edestäni, iankaikkisesti.*
20. *Lähtekää Babelista, paetkaa kaldealaisen maasta, julistakaa tätä ilohuudoin, ilmoittakaa sitä, lähettäkää sitä maan ääriin, sanokaa, "Herra on lunastanut omat palvelijansa, Jakobin huoneen!"*
21. *Ei hän sallinut heidän janota, kun hän johdatti heitä erämaissa, hän toi vettä kalliosta; hän halkaisi kallion ja vesi virtasi!*
22. *Jumalattomilla ei ole rauhaa, sanoo Herra.*

Luku 49

1. *Ottakaa vastaan minun sanani, merensaaret, ja kuulkaa, te kaukaiset kuningaskunnat; Herra osoitti minut, ennen kuin minua olikaan, äitini kohdusta saakka hän teki minun nimeäni tunnetuksi.*
2. *Hän asetti sanojaan minun suuhuni terävän miekan lailla, voimansa varjossa hän minua suojeli, hän teki minut kuin valituksi nuoleksi, joka on viineen kätkeyty.*
3. *Ja hän sanoi minulle, "sinä olet minun palvelijani, Israel, jonka kautta minä olen kirkastuva".*
4. *Mutta minä sanoin, "turhaan minä olen nähnyt vaivaa, olen tuhlannut voimiani turhaan ja tyhjän tähden, mutta minun tuomioni on paljastettuna Herran edessä, ja minun työni palkka Jumalan edessä".*
5. *Ja nyt puhuu Herra, joka valmisti minut kohdusta, olemaan palvelija, palvelemaan hänen edessään, tuomaan ne, jotka ovat Jakobin huoneesta, takaisin hänen palvelemiseensa, ja että Israel lähestyisi hänen kunnioittamistaan, sillä minua pidetään kunniaassa Herran edessä, ja minun Jumalani sanasta on tullut minun auttajani.*
6. *Hän sanoo, "onko teille vähäistä, että teitä kutsutaan minun palvelijoikseni, nostattamaan Jakobin heimot, ja palauttamaan Israelin karkotetut? Minä annan sinut kansoille valkeudeksi, että minun pelastukseni olisi maan ääriin saakka.*

7. Näin sanoo Herra, Israelin lunastaja, ja se hänen pyhänsä; *niille, joita halveksitaan kansojen keskuudessa, jotka ovat karkotettuja kuningaskunnasta, niille, jotka ovat palvelijoita hallitsijoille; "kuninkaat ovat katsova heihin, ja ruhtinaat nousevat ja kumartavat, Herran tähden, joka on uskollinen, Israelin pyhä, joka on teihin mielistynyt"*.
8. Näin sanoo Herra; *"siihen aikaan, kun sinä teet minun tahtoani, minä otan vastaan sinun rukouksesi. Ahdistuksen päivänä minä kohotan pelastuksen ja autan sinua. Minä valmistan sinut ja annan sinut liitoksi kansakunnille, nostattamaan ne vanhurskaat, jotka makaavat tomussa, omistamaan autiot perintöosat"*.
9. Sanomaan *niille vangituille, jotka ovat kansojen keskuudessa, "tulkaa", ja niille, jotka ovat kahleissa kuningaskunnissa, kuin pimeydessä, "ilmestykää valkeuteen". He saavat makailla teiden varsilla, kaikissa avoimissa korkeuksissa on oleva heidän asuinsijaan.*
10. Ei heillä ole nälkä, eivätkä he janoa, eikä kuumuus tai aurinko lyö heitä, *sillä hän, joka on heitä säälivä, on heitä johdettava, ja hän saa heidät lepäilemään vesilähteiden äärille.*
11. Ja minä teen vuoret *tasaisiksi heidän edessään, kuin tie, ja valtateitä on nouseva.*
12. Katso, nämä tulevat kaukaa, ja katso, nämä pohjoisesta ja lännestä, ja nämä *etelän maasta.*
13. Laulakaa ilosta, taivaat, ja riemuitse, maa, ylistäkää laulaen, vuoret! *Sillä Herra on pian lohduttava kansansa, ja on armahtava hänen köyhiään!*
14. Koska Zion sanoi, *"Herra on ottanut pois kirkkautensa läsnäolon minusta, Herra on minut hylännyt"*.
15. *Onko mahdollista, että nainen unohtaa oman poikansa, ettei hän armahtaisi oman kohtunsa poikaa? Vaikka nämä unohtaisivatkin, minun sanani ei sinua hylkää!*
16. Katso, *kuin kämmenellä, te olette minun edessäni, sinun muurisi ovat aina minun edessäni.*
17. *He kiiruhtavat, rakentavat rauniosi, nuo, jotka sinua vainosivat, ja jotka sinua hävittivät, menevät itse pois, vankeuteen.*
18. Kohota silmäsi ympärillesi, *Jerusalem, ja näe kaikki sinun kansasi karkotettujen lapset; he kokoontuvat, he tulevat sinun keskellesi. Niin kuin minä elän, sanoo Herra, he kaikki ovat oleva sinulle kuin kirkkauden vaate, heidän tekonsa sinun keskelläsi ovat oleva kuin morsiamen kaulakoru.*
- (Kaulakoru voi olla joku muukin koru.)**
19. *Varmaa on, että sinun autiot ja hävitetyt asuinsijasi, ja sinun tuhottu maasi, ne tulevat olemaan tungokseen asti asukkaista, ja ne, jotka sinua vainosivat, tulevat hylätyiksi.*
20. *Tästä alkaen sinun kansasi karkotettujen lapset ovat sanova, jokainen keskuudessasi, "tämä paikka on minulle liian ahdas, tee minulle tilaa, että voisin asustaa"*.
21. Silloin sinä sanot sydämessäsi, *"kuka on minulle nämä nostattanut? Minä olin vieroitettu ja yksinäinen, karkotettu ja pois ajettu, mutta kuka on nämä tuonut? Katso, minut oli jätetty yksin, mistä nämä ovat?"*
22. Näin sanoo Herra *Jumala; katso, minä paljastan minun voimani kansakuntien keskuudessa, ja nostan minun ihmeeni yli kuningaskuntien, ja sinun poikasi tulevat vaunuilla ja tyttäriäsi kannetaan olkapäillä.*
23. *Kuninkaat ovat sinun kasvattajiasi ja heidän kuningattarensa palvelevat sinua. Ylle kasvojensa, päälle maan he levittäytyvät sinulta pyytämään ja nuolevat sinun jaloistasi tomua. Silloin sinä tunnet, että minä olen Herra. Ne vanhurskaat, jotka odottavat minun pelastustani, eivät joudu häpeään!*
24. *Onko mahdollista, että saalis viedään voimalliselta, tai voidaanko pelastaa sitä, minkä väkevät miehet ovat vanginneet?*

(Codex Reuchlinianus mukaan; Jerusalem sanoi, onko mahdollista, että Israelin huoneen saalis viedään voimallisen Esaun lapsilta, tai että ne omaisuudet pelastettaisiin, jotka väkevän Ishmaelin lapset vangitsivat vanhurskailta? Näin sanoo Herra, se, minkä ne Esaun huoneen voimalliset ovat vanginneet minun kansaltani Israelilta, palautetaan heille, ja se, minkä Ishmaelin huoneen väkevät ovat ryöstäneet Jakobin huoneelta, pelastetaan. Minä kostan Jerusalemin puolesta ja minä lunastan sinun lapsesi kansakuntien keskuudesta.)

25. *Varmasti, näin sanoo Herra, senkin, minkä väkevät miehet ovat vanginneet, minä palautan takaisin, ja sen, minkä voimalliset ovat vieneet, minä pelastan, sillä minä kostan teidän puolestanne ja pelastan teidän lapsenne.*

26. *Ja minä annan teidän sortajienne lihan syötäväksi kaikille taivasten linnuille, ja niin kuin juovutaan makeasta viinistä, niin ovat metsän eläimet juovuksissa heidän verestään. Silloin kaikki lihan lapset tulevat tietämään, että minä olen Herra, sinun pelastajasi ja sinun lunastajasi, se Jakobin voimallinen.*

Luku 50

1. *Näin sanoo Herra, missä on se erokirja, jonka minä annoin sinun seurakunnallesi, että se olisi hylätty? Tai kuka oli velkaa minulle, kenelle olisin sinut myynyt? Katso, syntiesi tähden sinut myytiin, ja luopumustesi tähden sinun seurakuntasi hylättiin!*

2. *Kun minä lähetin minun profeettani, miksi he eivät tehneet parannusta? Kun he profetoivat, eivätkö he kuunnelleet? Onko minun voimani vähentynyt, ettei se voisi lunastaa? Eikö minun edessäni ole valtaa vapauttaa? Katso, minun nuhteluni kautta minä kuivatan meren, minä teen virrat erämaaksi, niiden kalat haisevat veden puutteesta ja kuolevat janoon.*

3. *Minä peitän taivaat kuin pimeydellä ja teen kuin säkkipuvun niiden verhoksi.*

4. *Herra Jumala on antanut minulle opettajan kielen, tehdäkseen minulle tietäväksi, kuinka opettaa niitä vanhurskaita, joilla on nälkä hänen opetuksensa sanojen puoleen. Sen tähden, aamu aamulta hän nousee aikaisin lähettämään hänen profeettojaan, että ehkäpä syntisten korvat avautuisivat ja he kuuntelisivat sitä opetusta.*

5. *Herra Jumala on lähettänyt minut profetoimaan, enkä minä kapinoinut, minä en kääntynyt pois.*

6. *Minä annoin selkäni lyöjille ja poskeni niille, jotka repivät partaani, en kätkenyt kasvojani häpeältä ja sylkemiseltä.*

7. *Sillä Herra Jumala auttaa minua, sen tähden en ole joutunut hämmennyksiin, sen tähden olen asettanut kasvoni koviksi kuin kallio, ja minä tiedän, että minä en ole joutuva häpeään.*

8. *Minun viattomuuteni lähestyy! Kuka menee tuomiolle minun kansani?*

Seisokaamme yhdessä, kuka onkaan minun vastustajani? Tulkoon lähelleni!

9. *Katso, Herra Jumala auttaa minua, kuka julistaa minut syntiseksi? Katso, he kaikki ovat kuin vaate, joka kuluu pois, sellainen, jonka koi syö.*

10. *Kuka teidän, Herraa pelkäävien keskuudessa tottelee hänen palvelijoidensa, profeettojen ääntä? Kuka toteuttaa sitä opetusta kärsimyksessä, kuin mies, joka vaeltaa pimeydessä ja valoa vailla, silti luottaa Herran nimeen ja turvaa Jumalansa pelastukseen?*

11. *Katso, te kaikki, jotka sytytätte tulta, kuka tarttuu miekkaan? Menkää ja langetkaa siihen sytyttämääne tuleen ja siihen miekkaan, johon olette tarttuneet! Tämä on teille minun sanastani: te saatte palata omaan kompastukseenne!*

Luku 51

1. *Kääntykää minun sanani puoleen, te, jotka tavoittelette totuutta, te, jotka etsitte opetusta Herralta. Ajatelkaa, niin kuin hakattu kivi kallioista, teidätkin on hakattu ja niin kuin lohkare tyhjästä kuopasta teidät on irrotettu.*
2. *Ajatelkaa Abrahamia, teidän isäanne, ja Sarah, joka oli teistä raskaana. Sillä kun Abraham oli vain yksi, maailmassa yksinäinen, minä toin hänet palvelemaan minua ja minä siunasin hänet ja tein hänet moneksi.*
3. *Sillä Herra on pian lohduttava Zionin, ja lohduttava kaikkia sen autioita paikkoja, ja hän on tekevä sen erämaan kuin Eden, sen autiomaan kuin Herran puutarha. Hänestä löydetään ilo ja riemu, kiitosta uhraavat ja laulajien ääni!*
4. *Kääntykää minun sanani puoleen, minun kansani, ja kallistakaa korvanne minun palvelemiseeni, minun seurakuntani, sillä opetus lähtee minun edestäni, ja minun tuomioni kuin valkeus, siihen kansat liittyvät!*
5. *Minun armoni lähestyy, minun pelastukseni on jo lähtenyt, ja minun väkevän käsivarteni voimalla kansat tulevat tuomituiksi. Meren saaret odottavat minun sanaani, ja minun väkevän käsivarteni voimaa he odottavat.*
6. *Kohottakaa silmänne taivaisiin, ja ajatelkaa maata alapuolella, sillä taivaat tulevat katoamaan, niin kuin savu katoaa, ja maa kuluu pois, niin kuin peite, joka kuluu, ja ne, jotka siinä kulkevat, hekin kuolevat samalla tavalla, mutta minun pelastukseni on oleva iankaikkinen, eikä minun armoni horju milloinkaan.*
7. *Kääntykää minun sanani puoleen, te, jotka tunnette totuuden, kansa, jonka sydämessä on minun kirjoitetun sanani opetus, älkää pelätkö ihmislusten pilkkaa, älkääkään horjuko heidän itsensä korottamisistaan!*
8. *Sillä he ovat kuin vaate, jonka koi syö, ja niin kuin villa, johon home hyökkää, mutta minun armoni pysyy iankaikkisesti ja minun pelastukseni kaikille sukupolville.*
9. *Ilmesty, ilmesty, pukeudu voimaan, väkevyyys Herran edestä! Ilmesty, niin kuin muinaisina päivinä, sukupolvien aikaan kauan sitten. Eikö ollut juuri sinun tähtesi, Israelin seurakunta, että minä hajotin ne voimalliset miehet, tuhosin faaraon ja hänen sotajoukkonsa, jotka olivat voimakkaat kuin lohikäärme?*
10. *Eikö ollut juuri sinun tähtesi, Israelin seurakunta, että minä kuivatin meren, suuren syvyyden vedet? Minä tein meren syvyydet tieksi, lunastettujen kuljettavaksi.*
11. *Ja Herran vapauttamat kootaan heidän karkotettujensa keskuudesta, ja he tulevat Zioniin laulaen, iankaikkinen ilo on oleva heidän, se ei lakkaa, ja kirkkauden pilvi on peittävä heidän päänsä, he tulevat löytämään ilon ja riemun, ja murhe ja huokaus lakkaavat heistä – Israelin huoneesta.*
12. *Minä, minä olen hän, joka sinua lohdutan. Ketä sinä pelkää? Ihmistä, joka kuolee? Ihmislasta, jota pidetään kuin ruuhona?*
13. *Ja sinä olet unohtanut Herran, sinun luojasi palvelemisen, joka levitti taivaat ja perusti maan. Ja pelkäätkö sinä kaiken päivää sortajan raivoa, kun hän asettuu tuhoamaan? Ja missä nyt on se sortajan raivo?*
14. *Äkisti ilmestyy kostaja, vanhurskaat eivät kuole kadotuksessa, eikä heillä ole puutetta ravinnostaan.*
15. *Sillä minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka nuhtelen merta, niin että sen aallot ärjyvät – Herra on hänen nimensä*

16. Ja minä olen laittanut *minun profetiani sanoja* sinun suuhusi, ja *varjellut* sinua minun *voimani* varjossa, *vahvistaakseni sitä kansaa, josta on sanottu, että he lisääntyisivät niin kuin taivasten tähdet ja perustamaan sen seurakunnan, josta on sanottu, että he lisääntyisivät niin kuin maan tomu*, ja sanomaan Zionin asukkaille, ”te olette se minun kansani”.
17. *Korota itsesi, korota itsesi*, nouse, Jerusalem, joka olet ottanut Herran *edestä* sen hänen vihansa maljan, joka olet juonut pohjaan saakka *kirouksen maljan!*
18. Ei ole ketään *lohduttajaa*, hänen synnyttämiensä lasten keskuudessa, ei ole ketään, joka ottaisi kädestä, kaikkien hänen kasvattamiensa lasten keskuudesta.
19. *Kaksi ahdistusta on tullut yllesi, Jerusalem, et sinä voi pysyä. Kun niitä tulee yllesi neljä, ryöstö ja murtaminen ja nälänhätä ja miekka, sinulla ei ole ketään muuta lohduttajaa kuin minä!*
20. *Sinun poikiasi hakataan kappaleiksi, heitellään kaikkien katujen varsille niin kuin verkkoon joutuneet.* He ovat täynnä Herran vihaa, nuhtelua sinun Jumalaltasi.
21. Sen tähden, kuule tämä, sinä, *joka olet pois heitetty, joka olet juopunut kärsimyksestä, etkä viinistä.*
22. Näin sanoo Herra, Herra, sinun Jumalasi, *joka kostaa oikeudella kansansa puolesta, ”katso, minä olen ottanut vastaan sinun kädestäsi sen kirouksen maljan, minun vihani maljaa sinun ei tarvitse enää juoda!”*
23. Ja minä ojennan sen niiden käsiin, *jotka olivat sinun sortajiasi*, jotka ovat sanoneet sinulle, ”*nöyry, että kuljemme ylitsesi!*” – Ja sinä *nöyryytit kunniasi maahan, ja olit kuin katu, yli kulkeville.*

Luku 52

1. *Ilmesty, ilmesty*, pukeudu voimaasi, Zion, pue yllesi, pue yllesi *juhlallisuutesi*, Jerusalem, pyhä kaupunki, sillä ei enää keskuudessasi kulje ympärileikkaamaton ja saastainen.
2. Karista tomu itsestäsi, nouse, istu, Jerusalem, *kirkkauden* valtaistuimella. Sinun *niskasi* kahleet ovat *särjetyt*, Zionin seurakunnan vangitut!
3. Sillä näin sanoo Herra; *turhaan* teidät myytiin, ja ilman rahaa teidät lunastetaan.
4. Sillä näin sanoo Herra Jumala; minun kansani meni ensin Egyptiin, siellä asustamaan, ja *turhaan* se assyrialainen häntä *ryösti*.
5. *Sen tähden, minä olen nyt pelastamassa*, sanoo Herra, *sillä minä näen*, että minun kansaani on *myyty turhaan*. Heitä *vallitsevat kansakunnat* kerskailevat, sanoo Herra, ja jatkuvasti, kaiken päivää, *he kiihottavat vihaan minun nimeni palvelemista vastaan*.
6. Sen tähden, *minun nimeni on oleva korotettu kansojen keskuudessa*, sen tähden, siihen aikaan, *te tulette tuntemaan*, että se olen minä, joka puhun, *ja minun sanani kestää!*
7. Kuinka kauniit, *Israelin* maan vuorien yllä, ovatkaan *julistajan* jalat, hänen, joka ilmoittaa rauhaa, joka julistaa hyvää sanomaa, joka ilmoittaa pelastusta, joka sanoo Zionin *seurakunnalle*, ”sinun Jumalasi *kuningaskunta on ilmestynyt!*”.
8. Sinun vartijoidesi ääni, niiden, jotka kohottavat äänensä, yhdessä he *laulavat ilosta. Omilla silmillään he saavat katsella ihmeitä, joita Herra on tekevä*, kun hän on palauttava hänen kirkkautensa läsnäolon Zioniin.
9. Huutakaa, ja *laulakaa yhdessä*, te Jerusalemin *autiot asuinsijat*, sillä Herra on *pian* lohduttava *oman* kansansa - Hän on lunastanut Jerusalemin.
10. Herra on paljastanut pyhän käsivartensa kaikkien *kansakuntien* silmille, ja kaikki, jotka ovat maan äärissä, tulevat näkemään sen meidän Jumalamme *pelastuksen*.
11. *Erottautukaa, erottautukaa*, lähtekää sieltä ulos, älkää *lähestykö* saastaista, menkää pois sen keskeltä, puhdistakaa itsenne, te, *jotka kannatte Herran pyhäkön astioita!*

12. Sillä ette te lähde kiiruhtaen *kansojen keskuudesta, ettekä te tule lentäen omaan maahan*, sillä Herra *johdattaa* teitä, ja Israelin Jumala *kokoaa sinun karkotettusi*.

13. Katso, minun palvelijani, *Messias*, on menestyvä, hän on *oleva korotettu* ja hän on *kasvava*, ja *oleva todella voimallinen*.

14. *Kun Israelin huone oli toivonut häntä monia päiviä, heidän olemuksensa oli pimentynyt kansakuntien keskuudessa, silti heidän näkökulmansa oli erilainen kuin ihmislapsilla yleensä.*

15. Niin hän on *hajottava* monia kansakuntia, kuninkaat *vaikenevat* hänen tähtensä, *he asettavat kätensä omalle suulleen, sillä he ovat nähneet sellaisia*, mitä heille ei ole kerrottu, ja *he ovat ymmärtäneet sellaisia*, mitä he eivät ole kuulleet.

Luku 53

1. Kuka on uskonut *tämän* meidän *sanomamme*? Ja kenelle se Herran väkevän käsivarren *voima onkaan* niin *paljastettu*?

2. *Vanhurskaat korotetaan hänen edessään, katso, kuin versovat taimet, ja kuin puu, joka lähettää juuriaan vesivirroille, niin pyhät sukupolvet tulevat lisääntymään siinä maassa, josta he puuttuivat. Hänen olemuksensa ei ole normaali ulkoinen olemus, eikä hänen pelkonsa ole tavallista pelkoa. Hänen loistonsa on oleva pyhää loistoa, niin että jokainen, joka häneen katsoo, on ajatteleva.*

3. *Jokaisen kuningaskunnan kunnia on oleva riidan aiheena ja lakkaava, ne uupuvat ja surevat, katso, niin kuin murheen mies, ja sairauksille säädetty, ja niin kuin silloin, kun sen kirkkauden läsnäolon kasvot poistettiin meistä, niitä halveksitaan, eikä pidetä minkään arvoisina.*

4. *Silloin hän on rukoileva meidän syntiemme puolesta, ja hänen tähtensä meidän pahuutemme annetaan anteeksi, kuitenkin meitä pidettiin haavoitettuna, Herran edessä lyötyinä ja kärsivinä.*

5. *Ja hän on rakentava sen pyhäkön, joka oli syntiemme tähden saastutettu, annettu pois pahuuksistamme, ja hänen opetuksensa kautta hänen rauhansa on lisääntyvä meidän yllemme, ja kun me liitämme itsemme hänen sanoihinsa, meidän syntimme annetaan meille anteeksi.*

6. *Me olemme kaikki hajallaan kuin lampaat, me olemme menneet vankeuteen, jokainen omalle tielleen, ja Herran edessä oli ihanaa, että kaikkien meidän syntimme annettaisiin anteeksi, hänen tähtensä.*

7. *Hän rukoilee, ja hänelle vastataan, ja ennen kuin hän avaa suunsa, hänet otetaan vastaan. Kansojen voimalliset hän on ojentava kuin karitsat, joita uhrataan, ja niin kuin lammas, joka on vaiti keritsijänsä edessä, ei ole hänen edessään yhtäkään suunsa avaajaa, tai puheiden puhujaa.*

8. *Kahleista ja kostosta hän tuo meidän karkotettumme, ne ihmeet, joita meidän puolestamme tehdään hänen päivinänsä, kuka voi niitä laskea? Sillä hän on ottava pois muiden kansakuntien vallan Israelin maasta. Ne synnit, joilla minun kansani on tehnyt syntiä, hän on heittävä heidän päälleen!*

9. *Ja hän on siirtävä pahantekijät Gehennaan, ja ryöstetyistä omaisuuksista rikastuneet turmeluksen kuolemaan, etteivät syntiset vahvistuisi ja puhuisi omaisuuksista suunsa kautta.*

10. *Ja Herran edessä oli ihanaa uudistaa ja puhdistaa se hänen kansansa jäännös, että he puhdistaisivat sielunsa synneistään. He tulevat näkemään heidän Messiaansa kuningaskunnan, heidän poikansa ja tyttärensä lisääntyvät, heidän päivänsä pitenevät. Jotka toteuttavat Herran opetusta, menestyvät hänen tahtonsa kautta.*

11. *Kansakuntien orjuudesta hän on vapauttava heidän sielunsa, he saavat nähdä, kuinka heidän vastustajilleen kostetaan. He tulevat ravituiksi heidän kuninkaidensa ryöstösaaliista. Oman viisautensa kautta hän tekee viattomat todella viattomiksi, että monet tulisivat siitä opetuksesta osallisiksi, ja hän on rukoileva heidän syntiensä puolesta.*

12. *Silloin minä jaan hänelle monien kansojen ryöstösaaliin, ja hän on jakava sen saaliin, voimallisten linnoitusten omaisuudet, koska hän antoi oman sielunsa kuolemalle, ja sai kapinalliset opetukselle alamaiseksi, kuitenkin hän on rukoileva monien syntien puolesta, ja hänen tähtensä kapinalliset saavat anteeksi.*

Luku 54

1. *Laula, Jerusalem, joka olit kuin hedelmätön nainen, joka ei kantanut, huuda laulaen ja riemuitse, joka olit kuin vaimo, joka ei tullut raskaaksi! Sillä aution Jerusalemin lapsia on oleva enemmän kuin asutun Rooman lapsia, sanoo Herra.*

2. *Laajenna leiripaikkaasi, ja tee maasi kaupungit asutuiksi, älä pidätä, lisää kansaa sotajoukkoihisi ja vahvista hallitsijoitasi!*

3. *Sillä sinä olet vahvistuva etelään ja pohjoiseen, ja sinun lapsesi saavat kansoja omikseen, ja laittavat autiot kaupungit asutuiksi.*

4. *Älä pelkää, sillä et sinä ole häpeään joutuva, älä hämmenny, ei sinua laiteta häpeään, sillä sinä olet unohtava sen nuoruutesi häpeän, etkä enää leskeytesi pilkkaamisia muista.*

5. *Sillä sinun luojasi on sinun aviomiehesi, Herra on hänen nimensä, ja Israelin pyhä on sinun lunastajasi, häntä kutsutaan kaiken maan Jumalaksi.*

6. *Sillä Herran kirkkauden läsnäolo on kutsunut sinut, kuin hylätyn vaimon, ja hengessä ahdistetun, niin kuin nuoruuden pois ajettun vaimon, sanoo sinun Jumalasi.*

7. *Vähäisessä vihastuksessa minä sinut hylkäsin, mutta suurella säälillä minä tuon sinut vangittuksi.*

8. *Lyhyeksi hetkeksi, määrääjäksi, minä otin minun kirkkauteni läsnäolon kasvot pois, mutta iankaikkisilla, lakkaamattomilla armoilla, minä olen sinua säälivä, sanoo Herra, sinun lunastajasi.*

9. *Tämä on kuin Noah'n päivät, minun edessäni. Niin kuin minä vannoin, minun sanani kautta, etteivät vedenpaisumuksen vedet, jotka olivat Noah'n päivinä, enää menisi yli maan, niin minä olen vannonut, ettei minun vihastukseni käänny sinun yllesi, enkä minä sinua nuhtele.*

10. *Sillä vuoret katoavat, ja kukkulat halkeavat, mutta minun hyvyyteni ei katoa sinusta, Jerusalem, eikä minun rauhani liittoa poisteta, sanoo hän, joka on sinua pian säälivä – sanoo Herra.*

11. *Sinä puutteen alainen, joka kärsit alennustilasta, kaupunki, josta ihmiset sanovat, ettei se saa lohdutusta, katso, minä asetan sinun peruskivesi jalokivistä, ja minä valmistan sinun perustuksesi hyvistä kivistä.*

12. *Minä teen sinun lautasi kuin helmiksi, ja sinun porttisi kuin täydelliset jalokivet, ja kaikki sinun rajasi kalliista kivistä.*

13. *Kaikkia sinun lapsiasi opetetaan Herran opetuksessa, ja sinun lastesi menestys on oleva suuri.*

14. *Viattomuudessa sinut vahvistetaan, saat olla kaukana sortamisesta, ei sinun tarvitse pelätä, kaukana särkymisestä, ei se ole sinua kohtaava.*

15. *Katso, sinun kansasi karkotetut kootaan varmasti sinun luoksesi, lopulla. Ne kansojen kuninkaat, jotka ovat kokoontuneet ahdistamaan sinua, Jerusalem, ajetaan pois sinun keskeltäsi.*

16. *Katso, minä olen luonut sepän, joka puhaltaa tulta hiiliin, ja valmistaa arvoisensa astian. Minä olen myös luonut tuhoajan tuhoamaan.*

17. *Mikään ase, joka on sinua vastaan valmistettu, Jerusalem, ei ole menestyvä, ja sillä tuomiolla sinä olet julistava syntiseksi jokaisen kielen, joka nousee sinua vastaan. Tämä on Herran palvelijoiden perintöosa, ja se heidän viattomuutensa minun edessäni, sanoo Herra.*

Luku 55

1. *Oi, jokainen, joka tahtoo oppia, tulkoon ja oppikoon! Ja jolla ei ole rahaa, tulkoon, kuulkoon ja oppikoon. Tule, kuule ja opi ilman hintaa ja ilman mammonaa, opetusta, joka on parempaa kuin viini ja maito.*
2. *Miksi te tuhlaatte rahanne siihen, mikä ei ole syötäväksi, ja työnne ansion siihen, mikä ei ravitse? Kääntykää Herran sanan puoleen innolla, ja syökää sitä, mikä on hyvää, ja sinun sielusi on iloitseva lihavuudesta.*
3. *Kallista korvasi ja käännä minun sanani puoleen, kuule, että sinun sielusi saisi elää, ja minä teen sinun kanssasi iankaikkisen liiton, ne kestävät Davidin armot.*
4. *Katso, minä osoitin hänet kansojen ruhtinaaksi, kuninkaaksi ja kaikkien kuningaskuntien hallitsijaksi.*
5. *Katso, kansa, jota sinä et tiedä, on sinua palveleva, ja ihmiset, joita sinä et tuntenut, kiiruhtavat maksamaan veroa sinulle, Herran, sinun Jumalasi tähden, ja Israelin pyhän, sillä hän on sinut kirkastanut.*
6. *Etsikää Herran pelkoa, kun elätte, rukoilkaa hänen edessään, kun elätte.*
7. *Pahan tekijä hylätköön pahan tiensä ja varas suunnitelmansa, palatkoon Herran palvelemiseen, että hän armahtaisi häntä, ja meidän Jumalamme pelkoon, sillä hän antaa runsaasti anteeksi.*
8. *Sillä niin kuin minun ajatukseni eivät ole teidän ajatuksianne, eivät teidän tienne ole oikeita minun hyvyteni teitä, sanoo Herra.*
9. *Sillä niin kuin taivaat, jotka ovat maata korkeammalla, niin ovat minun hyvyteni tiet oikeammat kuin teidän tienne, ja minun ajatukseni paremmin suunniteltuja kuin teidän ajatuksenne.*
10. *Sillä niin kuin sade ja lumi, jotka tulevat alas taivaista, eikä niiden ole mahdollista sinne palata, vaan kastelevat maan, lisäten sitä ja laittaen sen versomaan, antamaan siemeniä, tarpeeksi kylväjälle ja leivälle, tarpeeksi syöjälle,*
11. *niin on myös se minun hyvyteni sana, joka lähtee minun edestäni, ei sekään pysty palaamaan minun eteeni tyhjänä, vaan täyttää sen, mitä minä haluan, ja menestyy siinä, mitä varten minä olen sen lähettänyt.*
12. *Sillä te lähdette iloiten kansakuntien keskuudesta, ja teitä johdatetaan rauhassa omaan maahanne. Vuoret ja kukkulat huutavat edessänne laulaen, ja kaikki metsän puut taputtavat oksiaan.*
13. *Pahantekijöiden sijaan, vanhurskaat tullaan vahvistamaan, ja syntisten sijaan ne, jotka karttavat syntiä, vahvistetaan, ja niin on tapahtuva Herran nimen tähden, se on oleva iankaikkinen merkki, joka ei lakkaa.*

Luku 56

1. *Näin sanoo Herra; pitääkö oikeus ja tehdä vanhurskautta, sillä minun pelastukseni tulemus on lähellä, ja minun palkintoni ilmestyy.*
2. *Autuas se ihminen, joka tämän tekee, ihmislapsi, joka pitää siitä kiinni, joka tahtoo pitää sapatin sitä saastuttamatta, ja tahtoo pidättää kätensä tekemästä mitään pahaa.*
3. *Älköön sellainen kansojen lapsi, joka on lisätty Herran kansaan, sanoko, "Herra varmasti erottaa minut omasta kansastaan", ja älköön eunukki sanoko, "minä olen kuin kuiva puu".*
(Eunukki, seris, määräisessä muodossaan. Apt.8:27 Dlz käyttää samaa sanaa, kun taas pesh. arameassa tuo etiopialainen on "uskovainen" tai "uskollinen" – mikä sopii kyllä kontekstiin täydellisesti.)

4. Sillä näin sano Herra; niille eunukeille, jotka pitävät minun sapattieni päivät, jotka ovat mielistyneet minun tahtoni mukaisesti asioihin, ja pitävät kiinni minun liitoistani,
5. minä annan heille minun *pyhäkössäni* ja *minun kirkkauteni läsnäolon huoneen maassa aseman* ja nimen, joka on poikia ja tyttäriä parempi, minä annan heille iankaikkisen nimen, joka ei *lakkaa*.
6. Ja *ne kansakuntien lapset*, jotka on lisätty *Herran kansaan*, häntä palvelemaan, rakastamaan Herran nimeä ja olemaan hänen palvelijoitaan, jokainen, joka tahtoo pitää sapatin, sitä saastuttamatta, ja pitää kiinni minun liitoistani,
7. nämä minä tuon sille pyhälle vuorelle, ja *teen heidät iloisiksi* minun rukoushuoneessani. Heidän polttouhrinsa ja heidän *pyhät uhrinsa nousevat minun mielihyväkseeni*, minun alttarillani, sillä minun *pyhäkköni* on oleva kaikkien kansojen rukoushuone.
8. Näin sanoo Herra Jumala, joka on kokoamassa Israelin *pois ajetus; minä tuon heidän karkotettunsa, kootakseni heidät*.
9. *Ja kaikki niiden kansakuntien kuninkaat, jotka kokoontuivat ahdistamaan sinua, Jerusalem, ajetaan pois teidän keskeltänne, heistä tulee ruokaa metsän eläimille*. Jokainen metsän eläin on syövä itsensä kylläiseksi heistä.
10. Kaikki *heidän* vartijansa ovat sokeita, *he ovat kaikki ilman mitään tietoa*, mykkiä koiria, eivät osaa haukkua, uneksijoita, makailijoita, unta rakastavia.
11. Koirilla on *vahva ruokahalu*, eivät he tunne kylläisyyttä. *Ja ne, jotka tekevät paha, eivät tiedä, kuinka tulee ymmärtää, he ovat kaikki menneet vankeuteen, jokainen omaa tietään, jokainen ryöstämään Israelin omaisuutta*.
12. He sanovat, ”tulkaa, nauttikaamme viiniä, *juopukaamme vanhasta viinistä*, ja meidän huomisen *juhlamme* on oleva parempi kuin tämän päivän, todella suuri!”

Luku 57

1. Vanhurskaat *kuolevat*, eikä kukaan *asetta minun pelkoani sydämeensä*. *Ja miehet, jotka osoittavat laupeutta, kootaan pois, eikä sitä ymmärretä*. Sillä *sen tulevan pahan edestä vanhurskaat kootaan pois*.
2. *He pääsevät rauhaan, he saavat levätä makuuhuoneissaan, he, jotka toteuttavat hänen opetustaan*.
3. Mutta te, *lähestykää tänne, sen sukupolven ihmiset, jonka teot ovat pahat, joiden istutus oli pyhästä istutuksesta, ja he ovat avionrikkovia ja huoria!*
4. *Kenestä te teette pilaa? Ja kenen edessä te avaatte suutanne ja jatkatte suurien puhumista?* Ettekö te ole *kapinallisia lapsia, petoksen jälkeläisiä*,
5. te, jotka *palvotte epäjumalia* jokaisen vihreän puun alla, ja *uhraatte lapsia laaksoissa, kallion kielekkeiden alla?*
6. *Sen laakson sileiden kivien keskuudessa on oleva teidänkin osanne, siellä on teidän sijanne*, niille te olette vuodattaneet juomauhreja, *sinne vieneet uhrinne*. *Pitäisikö minun sanani kääntyä näistä pois?*
7. Korkealle ja *ylhäiselle* vuorelle te olette *asettaneet lepopaikkanne, ja sinne te menette uhria* uhraamaan.
8. Oven taakse ja oven pieliin te olette *asettaneet omien epäjumalienne merkkejä*. Te muistutatte *naista, jota hänen miehensä rakasti, ja joka kulki harhaan vieraiden perässä*. Te olette tehneet *lepopaikkanne leveäksi, ja te olette tehneet heidän kanssaan liiton, itseänne varten, te olette rakastaneet heidän makuuhuoneidensa sijaa, olette valinneet paikkoja*.

9. Kun te toteutitte sitä opetusta itseänne varten, te menestyitte kuningaskunnassa, ja kun te lisäsitte tekoja itsellenne, teidän sotajoukkonne olivat lukuisat, te lähetitte sanansaattajia kauas, ja nöyryytitte kansojen voimallisia tuonelaan.
10. Sinä väsyit sinun teittesi paljoudessa, lupasit tehdä parannuksen. Sinä lisäsit paljon omaisuuksia, ja niin sinä et tahtonut tehdä parannusta.
11. Ketä sinä kauhistuit, ja kenen edessä pelkäsit, niin että jatkoit valheiden puhumista, etkä muistanut minun palvelemistani, et laittanut minun pelkoani sydämeesi? Enkö minä ole antanut sinulle enemmän kuin maailmasta, että palaisit minun opetukseeni, ja sinä et palannut!
12. Minä olen sanonut sinulle, että hyvät teot ovat ansioksi sinulle, mutta sinä lisäsit itsellesi pahoja tekoja, jotka eivät sinua hyödytä.
13. Huuda nyt, jos ne valheen työt, joita olet tehnyt lapsuudestasi saakka, voivat sinut vapauttaa! Tuuli on kantava ne kaikki pois, niistä ei ole mihinkään. Mutta joka luottaa minun sanaani, tulee omistamaan maan, ja saa periä minun pyhän vuoreni.
14. Ja hän on sanova; opeta ja rohkaise, käännä kansan sydän oikealle tielle, poistakaa pahantekijöiden vastustus minun kansani seurakunnan tieltä.
15. Sillä näin sanoo korkea ja ylhäinen, jonka asumus on taivaissa, jonka nimi on pyhä, korkeudessa hän asustaa ja hänen kirkkautensa läsnäolo on pyhä; hän lupaa lunastaa sydämeltään särkyneet ja hengessä nöyrät, vahvistaa nöyrien henkeä ja auttaa särkyneiden sydämiä.
16. Sillä en minä kosta iankaikkisesti, eikä minun vihastukseni kestä ainiaan. Pian minä palautan kuolleidenkin henget, ja henkäyksen minun tekemiini.
17. Heidän omaisuuksiensa syntien tähden, joita he ryöstivät, minun vihastukseni oli heidän yllään. Minä löin heitä, poistin minun kirkkauteni läsnäolon heistä ja ajoin heidät pois, minä hajotin heidän karkotettunsa, koska he eksyivät sydämensä harhakuvien perässä.
18. Heidän parannuksensa tie on paljastettuna minun edessäni, ja minä annan heille anteeksi, minä armahdan heitä ja tarjoan heille lohdutuksia, heille ja niille, jotka murehtivat.
19. Joka luo huulten puheen jokaisen suuhun, hän sanoo; rauha on tuleva vanhurskaille, jotka ovat alusta asti pitäneet minun opetukseni, ja rauha on tuleva katuville, jotka ovat juuri palanneet siihen minun opetukseeni, sanoo Herra, ja minä annan heille anteeksi.

(Osa teksteistä ”sanovat Herran profeetat”, ja siinä persoonamuodossa.)

20. Mutta pahantekijät ovat kuin aaltoileva meri, joka etsii lepoa, eikä löydä, ja sen vedet pyörittävät mutaa ja likaa.
21. Pahantekijöillä ei ole rauhaa, sanoo minun Jumalani.

Luku 58

1. Profeetta, huuda kurkullasi, älä pidättele, kohota äänesi shofarin äänen lailla! Julista minun kansalleni heidän luopumuksensa, Jakobin huoneelle heidän syntinsä.
2. Minun edessäni he etsivät opetusta joka päivä, ikään kuin he haluaisivat tietää, mitkä tiet ovat oikeita minun edessäni, ikään kuin he olisivat kansa, joka tekee hyviä tekoja, eivätkä olisi heidän Jumalansa tuomiolla hylättyjä. Minun edessäni he pyytävät oikeaa tuomiota, ikään kuin he tahtoisivat lähestyä Herran pelkoa.
3. He sanovat; miksi me olemme paastonneet, niin kuin sinun edessäsi on paljastettua? Miksi olemme saattaneet itsemme murheellisiksi, niin kuin on sinun edessäsi tunnettua? Profeetta, sano heille; katso, paastojenne päivinä te etsitte omaa mielihyvääänne ja tuotte esiin kaikki kompastuskivenne!

4. Katso, te paastatte vain riidaksi ja toraksi, ja lyödäksenne *sillä pahalla* nyrkillä. Te ette paastoa *sellaisia paastoja*, joiden ääni kuullaan korkeudessa.
5. Tämähkö on se paasto, johon minä mielistyn, onko se päivä, *jolloin ihminen murehtii*? Onko se sitä varten, että kumarretaan pää alas niin kuin kaisla kumartuu, ja eletään säkkipuvuissa ja tuhkassa? Tätähkö sinä kutsut paastoksi, ja päiväksi, joka on Herran edessä miellyttävä?
6. Eikö tämä ole sellainen paasto, johon minä mielistyn; *hajotatte pahan seurakunnan, katkaisette siteet, teette tyhjäksi vääristellyn tuomion kirjoitukset, annatte ryöstettyjen lähteä vapaana, ja poistatte kaiken väärän tuomion*?
7. Eikö tämä, että *ravitsette omasta leivästänne nälkäisiä, ja tuotte surkeat, puutteen alaiset oman talonne sisälle*? Kun näet alastoman, vaatetat hänet, *etkä sulje silmäsi sukulaiselta, joka on omaa lihaasi*.
8. Silloin sinun valkeutesi ilmestyy kuin *aamunkoitto* ja *sinun saamasi isku paranee* nopeasti. *Sinun hyvät tekosi* kulkevat sinun edelläsi, *kunniassa, Herran edessä sinut kootaan talteen*.
9. Silloin sinä rukoilet, ja Herra *ottaa vastaan sinun rukouksesi, sinä esirukoilet hänen edessään ja Herra toteuttaa pyyntösi*. Jos poistat keskuudestasi *tuomion vääristämisen, sormen kanssa osoittelun ja sortamisen sanojen puhumisen,*
10. *jos sinun sielusi syytty nälkäisen edessä ja ravitsee ahdistetun sielun,* silloin sinun valkeutesi nousee *siinä* pimeydessä, ja sinun *synkkyytesi* on oleva kuin keskipäivä.
11. Ja Herra johdattaa sinua jatkuvasti, ja ravitsee sinun sielusi *kuivuuden vuosina, ja sinun ruumiisi saa elää iankaikkisessa elämässä, ja sinun sielusi on oleva täynnä ihanuutta,* niin kuin *ojitettu puutarha, jota kastellaan,* niin kuin *vesilähde,* jonka vesi ei lopu.
12. *Ja sinusta rakennetaan* ikivanhat rauniot, *sinä olet nostava ylös monien sukupolvien perustuksia, sinua kutsutaan "oikean tien vahvistajaksi, pahantekijöiden opetukseen palauttajaksi"*.
13. Jos pidätät jalkasi sapattina, *ettet tee omaa mielihyvääsi minun pyhänä päivänäni, ja juhlit sapattia iloiten,* kunnioitat Herran pyhää päivää, *jos pidät sitä kunniassa, etkä kulje omaa tietäsi tai hanki itsellesi omaa mielihyvääsi tai puhu sortamisen sanoja,*
14. silloin *sinä saat iloita Herran edessä, ja hän asettaa sinun asustamaan maan linnoituksissa, hän on ravitseva sinua Jakobin, teidän isänne perintöosan hedelmillä,* sillä Herran sanan kautta *niin on säädetty.*

Luku 59

1. Katso, ei Herran käsi ole *lyhentynyt, ettette pelastuisi, eikä hänen edessään ole vaikeaa kuulla teidän rukoustanne, etteikö sitä otettaisi vastaan.*
2. Vaan teidän *syntinne* ovat tehneet erotuksen teidän ja teidän Jumalanne välille, ja teidän *pahuutenne* ovat *ansainneet sen, että minun kirkkauteni läsnäolon kasvot poistuvat keskuudestanne,* niin ettei *rukousta oteta vastaan.*
3. Sillä teidän kätenne ovat *sekaantuneet viattomaan vereen* ja teidän sormenne *synteihin.* Teidän huulenne puhuvat valhetta, kielenne miettii petosta.
4. Kukaan ei *rukoile totuudessa,* kukaan ei mene *lain mukaan uskollisesti,* turvataan turhuuteen ja puhutaan *valhetta, kiirehditään ja tuodaan sydämestä esiin sortamisen sanoja!*
5. *Katso, ne ovat kuin myrkkykäärmeen munia ja kuin verkkoja, joita hämähäkki kutoo, joka syö niitä munia, kuolee, ja ne lämmitessään tuottavat myrkyllisiä ja haavoittavia käärmeitä.*
6. *Katso, niin kuin hämähäkin verkot eivät sovi vaatetuksesi, niin ei myös ole mitään hyötyä pahantekijöiden teoista.* Heidän *tekonsa* ovat *sortamisen tekoja,* ja *petollinen työ* on heidän käsissään.

7. Heidän jalkansa juoksevat tekemään sitä, mikä on paha, ja he kiirehtivät vuodattamaan viatonta verta. Heidän ajatuksensa ovat *sortamisen* ajatuksia, *ryöstöä ja murtautumista* heidän *valtateillään!*
8. Sitä rauhan tietä he eivät tunne, eikä ole oikeutta heidän *menemisissään*, he ovat tehneet *tiensä* mutkaisiksi, kukaan, joka niitä kulkee, ei tunne rauhaa.
9. Sen tähden oikeus on meistä kaukana, *eivätkä hyvät teot tule meitä vastaan*, me odotamme *valkeutta* ja katso, pimeys, ja *kirkkautta, ja katso*, vaellamme *kuin keskiyöllä*.
10. Me hapuilemme seiiniä niin kuin sokeat, hapuilemme kuin ne, joilla ei ole silmiä, me kompastelemme *keskipäivällä niin kuin ne, jotka kompastuvat keskiyöllä. Maailma on suljettu meidän kasvoiltamme aivan kuten haudat ovat suljettuja kuolleiden kasvoilta.*
11. *Meidät on jätetty vastustajiemme eteen, jotka ovat kokoontuneet meitä vastaan karhujen lailla*, me *kaikki valitamme ja ulisemme kuin kyyhkysset*, me odotamme oikeutta, mutta sitä ei ole, pelastusta, mutta se on meistä kaukana.
12. Sillä meidän *syntimme* ovat *lukuisat* sinun edessäsi ja meidän *pahuutemme* todistavat meitä vastaan, sillä meidän *syntimme* ovat *meillekin paljastetut*, ja me tunnemme omat pahuutemme.
13. Me olemme *kapinoineet ja valehdelleet Herran sanaa vastaan* ja me olemme *kääntyneet* pois meidän Jumalamme *palvelemisen* seuraamisesta. Ja me olemme olleet puhumassa *valhetta ja vääryyttä, kiirehtineet ja tuoneet sydämistämme esiin* valheen sanoja.
14. Oikeus on *kääntynyt pois* ja *hyvät teot seisovat* kaukana, *ne, jotka tekevät totuutta, ovat kompastuneet aukeilla paikoilla*, ja *ne, jotka ovat täyttäneet uskollisuutta, eivät kykene tulemaan esille.*
15. *Ne, jotka tekevät totuutta, ovat piilossa*, ja *ne, jotka erottautuvat pahasta, ryöstetään. Se oli Herran edessä paljastettua*, ja hänen edessään oli paha, ettei oikeutta ollut.
16. *Se oli paljastettua hänen edessään, eikä ollut ketään, jonka teot olisivat olleet hyviä, ja se oli tunnettua hänen edessään, eikä ollut ketään, joka nousisi ja rukoilisi heidän puolestaan.* Silloin hän omalla, *voimallisella käsivarrellaan pelasti heidät, ja hänen tahtonsa sanan kautta hän auttoi heitä.*
17. *Hän on ilmestyvä tekemään hyviä tekoja oman kansansa puolesta, hän on tuova voiman ja pelastuksen, sanansa kautta, niille, jotka häntä pelkäävät, kostaakseen voimalla kansansa vastustajille, ja hän on maksava kostolla vihollisilleen.*
18. *Hän on takaisin maksamisen Herra, hän on maksava, maksava vastustajilleen, vaativa vihollisiltaan, meren saaretkin saavat maksaa!*
19. Niin pelätään Herran nimeä *lännessä* ja hänen kunniaansa *auringon nousussa. Vainoojille se on tuleva kuin tulviva Eufrat-virta; Herran sanan kautta he tulevat ryöstetyiksi.*
20. Ja *hän on tuleva* Zioniin lunastajana, *palauttamaan Jakobin huoneen kapinalliset siihen opetukseen*, sanoo Herra.
21. *Ja minua varten; tämä on minun liittoni heidän kanssaan, sanoo Herra; se minun pyhä henkeni, joka on sinun ylläsi, ja ne minun profetiani sanat, jotka minä olen laittanut sinun suuhusi, eivät katoa sinun suustasi, eivätkä sinun poikiesi suusta, eivätkä sinun lastenlastesi suusta, sanoo Herra, tästä lähtien, iankaikkisesti.*

Luku 60

1. Nouse, loista, *Jerusalem*, sillä sinun *pelastuksesi aika on tullut*, ja Herran kunnia on *ilmestyvä ylläsi!*
2. Sillä katso, pimeys on peittävä *sen maan, ja keskiyö kuningaskunnat, mutta Herran kirkkauden läsnäolo on asettuva sinuun*, ja hänen kunniansa on *ilmestyvä sinun ylläsi.*

3. Ja *kansakunnat* tulevat sinun valkeuteesi, ja kuninkaat sinun *kirkkautesi eteen*.
4. Nosta silmäsi ympärillesi, *Jerusalem*, ja näe kaikki sinun kansasi karkotettujen lapset yhdessä; ne tulevat sinun *keskellesi*, sinun poikasi tulevat kaukaa, ja sinun tyttäriäsi kannetaan *syllissä*.
5. Silloin sinä näet, ja sinä säteilet, ja sinä pelkää, ja sinun sydämesi laajenee *syntien pelosta*, koska se *lännen hyvinvointi on siirretty sinulle*, kansakuntien omaisuudet tuodaan sinun *keskellesi*.
6. *Arabialaisten karavaanit ympäröivät sinua*, Midianin ja *Efhahin kamelilaumat*, kaikki *shebalaisetkin* tulevat. He ovat *kuormitettuja* kullalla ja suitsukkeilla, ja ne, jotka heidän kanssaan tulevat, ovat julistava Herran ylistyksiä.
7. Kaikki *arabialaisten lampaat kootaan sinun keskellesi*, Nebat'n oinaat palvelevat sinua, *niitä uhrataan mielihyväksi* minun *alttarillani*, ja minä kirkastan minun kirkkauteni huoneen.
8. Keitä ovat nämä, jotka tulevat avoimesti, kuin nopeat pilvet, eivätkä viivyttelä? *Israelin karkotetut*, jotka kootaan ja he tulevat omaan maahansa, kuin kyyhkys, jotka palaavat sisään omista ikkunoistaan.
9. *Sillä* meren saaret odottavat minun sanaani. Nuo, jotka menevät alas meren laivoilla, kuka niistä *levittääkään purjeensa ensimmäisenä*, tuodakseen sinun poikasi kaukaa, heidän rahansa ja kultansa heidän kanssaan, Herran, sinun Jumalasi nimen tähden, ja Israelin pyhän tähden, koska hän on sinut kirkastanut.
10. *Kansakuntien lapset* rakentavat sinun muurisi ja heidän kuninkaansa palvelevat sinua, sillä vihastuksessani minä löin sinua, mutta *mielihyvässäni* minä sinua armahdan.
11. Sinun porttisi ovat oleva aina avoimet, ei niitä suljeta päivällä eikä yöllä, että ihmiset voivat tuoda sinun *keskellesi kansakuntien omaisuuksia*, heidän kuninkaitaan *kahleissa*.
12. *Sillä jokainen* kansa ja *kuningaskunta*, joka ei palvele sinua, *Jerusalem*, on *tuhoutuva*, ne kansat hävitetään kokonaan!
13. *Libanan'n kunnia tuodaan sinun keskellesi*, *syressit ja setrit* ja *männyt yhdessä* kaunistamaan minun pyhäkköni paikkaa, ja minä olen *tekevä sen minun kirkkauteni läsnäolon asuinsijan paikan loisteliaaksi*.
14. *Niiden lapset*, jotka sinua *alitivat*, tulevat *kumartuneina sinun keskellesi*, ja kaikki ne, jotka *kiihottivat sinua vihaan*, tulevat *kumartaen rukoilemaan* sinun jalkojesi juureen. *Sinua tullaan kutsumaan* Herran kaupungiksi, *Zion*, *johon Israelin pyhä on mielistynyt*.
15. Siinä, missä sinut on hylätty ja *ajettu pois*, kenenkään kulkematta kauttasi, minä teen sinut iankaikkisesti *kunnioitettavaksi*, se on oleva *ilon huone sukupolvesta sukupolveen*.
16. Sinä *tulet ravituksi kansakuntien omaisuuksista*, olet täyttyvä heidän *kuninkaidensa ryöstösaaliista*, ja sinä *tulet tuntemaan*, että minä, Herra, olen sinun *pelastajasi* ja sinun *lunastajasi*, Jakobin *voimallinen*.
17. *Sen kuparin sijaan*, jota sinusta *ryöstettiin*, *Jerusalem*, minä tuon kultaa, ja raudan sijaan minä tuon hopeaa, puun sijaan *kuparia*, kivien sijaan *rautaa*. *Sinun vartijasi saavat olla rauhassa ja hallitsijasi hyvissä teoissa*.
18. Väkivaltaa ei enää kuulla sinun maassasi, ei *ryöstöä* ja *murtautumista* rajojesi sisäpuolella, *pelastusta juhliitaan sinun muureillasi*, ja sinun *porteillasi ylistetään*.
19. *Et sinä enää tarvitse aurinkoa valaisemaan päivää*, *etkä edes kuuta yötä kirkastamaan*, vaan Herra on oleva sinun iankaikkinen valkeutesi, ja Jumala on oleva sinun *kunniasi*.
20. Sinun *kuningaskuntasi* ei enää *lakkaa*, eikä sinun *kunniasi katoa*, sillä Herra on oleva sinun iankaikkinen valkeutesi, ja sinun murheesi päivät ovat päättyneet.
21. Sinun kansassasi kaikki *tekevät hyviä tekoja*, he saavat *omistaa* maan iankaikkisesti, minun *ihana istutukseni*, minun *voimani* teko, *että minua ylistettäisiin*.
22. *Sellisesta, joka on vähäinen heidän keskuudessaan*, tulee *tuhhat*, ja *uupuvasta väkevä kansa*. Minä olen Herra, *määräaikanaan* minä sen *toteutan*.

Luku 61

- 1. Profeetta sanoi, profetian henki Herran edestä on minun ylläni, koska Herra on korottanut minut julistamaan hyvää sanomaa köyhille. Hän on lähettänyt minut vahvistamaan särkyneitä sydämiä, julistamaan vangituille vapautusta, niille, jotka ovat sidottuja; ilmestykää valkeuteen!*
- 2. Julistamaan Herran mielihyvän vuotta, ja sitä meidän Jumalamme koston päivää, lohduttamaan kaikkia surevia.*
- 3. Muuttamaan Zionin surevien mieli, antamaan heille papillinen päähine tuhkan sijaan, iloöljyä murheen sijaan, ylistyksen henki sen hengen sijaan, joka oli maahan painettu, että heitä kutsuttaisiin todellisiksi ruhtinaiksi, Herran kansaksi, että häntä ylistettäisiin.*
- 4. He rakentavat ikivanhat rauniot, he nostavat pystyyn aikaisemmin hävitettyjä, raunioiksi tehtyjä kaupunkia korjataan, monien sukupolvien aikaisia hävityksiä.*
- 5. Muukalaiset seisovat ja ruokkivat teidän laumojanne, kansakuntien pojat ovat teidän kyntäjiänne ja viinin puristajianne,*
- 6. mutta teitä tullaan kutsumaan Herran papistoksi, ihmiset puhuvat teistä niin kuin niistä, jotka palvelevat meidän Jumalamme edessä, te saatte syödä kansakuntien omaisuuksia, ja omistaa heidän kunniansa.*
- 7. Sen sijaan, että joudutte häpeään ja hämmennykseen, minä annan kahdesti niitä hyvyksiä, joita olen luvannut teille, ja ne kansakunnat joutuvat häpeään, jotka kerskailivat omasta osastaan, sen tähden, heidän maassaan, he saavat omistaa kaksin verroin. Iankaikkinen ilo on oleva heidän.*
- 8. Sillä minä, Herra, rakastan oikeutta. Minun edessäni on halveksittavaa valhe ja sortaminen. Minä todellakin annan heille heidän tekojensa mukaan palkinnon, ja minä teen heidän kanssaan iankaikkisen liiton.*
- 9. Heidän poikansa ovat oleva korotettuja kansakuntien keskuudessa, heidän lastensa lapset kuningaskuntien keskuudessa, jokainen, joka heidät näkee, tunnistaa heidät, että he ovat se siemen, jonka Herra on siunannut.*
- 10. Jerusalemin sano, minä suuresti iloitsen Herran sanan kautta, minun sieluni riemuitsee minun Jumalani pelastuksessa, sillä hän on vaatettanut minut pelastuksen vaatteilla, käärinyt minut hyvien tekojen viitta, niin kuin sulhanen, joka menestyy kammiossaan, ja niin kuin ylipappi, joka on valmistanut vaatteensa, ja niin kuin morsian, joka on koristautunut koruillaan.*
- 11. Sillä niin kuin maa, joka tuottaa kasvunsa, ja niin kuin ojitettu puutarha, joka lisää sitä, mitä siihen on kylvetty, niin on Herra Jumala paljastava hyvät teot ja Jerusalemin ylistyksen kaikkien kansakuntien edessä.*

Luku 62

- 1. Kunnes minä olen saattanut päätökseen Zionin pelastuksen, minä en anna kansakunnille lepoa, ja kunnes minä tuon lohdutuksen Jerusaleminille, minä en anna rauhaa kuningaskunnille, ennen kuin sen valkeus on paljastettu aamunkoiton lailla, ja sen pelastus palaa soihtuna.*
- 2. Kansakunnat tulevat näkemään sinun viattomuutesi, ja kaikki kuninkaat sinun kunniasi, ja he tulevat kutsumaan sinua sillä uudella nimellä, joka Herran sanan kautta tehdään selväksi.*
- 3. Sinä olet oleva papillinen ilon päähine Herran edessä, ja ylistyksen kruunu sinun Jumalasi edessä.*
- 4. Ei sinua enää kutsuta hylätyksi, eikä sinun maatasi enää kutsuta autioksi, vaan sinua kutsutaan, "ne, jotka tekevät minun tahtoani", ja sinun maatasi kutsutaan asutuksi. Sillä Herran mielihyvä on oleva sinussa ja sinun maasi on oleva asuttu.*

5. Sillä samoin kuin nuorukainen *liittyy asumaan neitsyeen kanssa*, niin sinun *poikasi liittyvät asustamaan keskellesi*, ja niin kuin sulhanen riemuitsee morsiamen kanssa, niin sinun Jumalasiakin riemuitsee sinusta.
6. *Katso, sinun vanhurskaiden isiesi teot, Jerusalemin kaupunki, ovat valmistettu ja varjeltu minun edessäni*, kaiken päivää ja kaiken yötä, *jatkuvasti, eivätkä ne lakkaa. Siitä sinun siunaustesi muistosta puhutaan Herran edessä, eikä se lakkaa.*
7. *Eikä heidän muistonsa lakkaa hänen edestään*, ennen kuin hän *vahvistaa Jerusalemin*, ja tekee sen maan ylistykseksi.
8. Herra on vannonut, *oman oikean kätensä kautta, ja voimallisella käsivarrellaan*; minä en enää anna sinun *satoasi* sinun vihollistesi syötäväksi, eivätkä *kansakuntien lapset* juo teidän viiniänne, jonka eteen te olette raataneet.
9. Vaan ne, jotka ovat satoa viljelleet, saavat sen syödä ja ylistää Herran edessä, ja ne, jotka viiniä *puristavat*, saavat juoda sitä minun *pyhillä pihollani*.
10. *Profeetat, kulkekaa ja palatkaa porteista, kääntäkää kansan sydän oikealle tielle, julistakaa hyvää sanomaa, ja lohdutuksia niille vanhurskaille, jotka ovat poistaneet ne häiritsevät unelmat, jotka ovat kuin kompastuskiviä. Kohottakaa se merkki yli kansakuntien!*
11. Katso, Herra on julistanut maan äärille, sanokaa *Zionin seurakunnalle*, katso, sinun pelastajasi on ilmestynyt, katso, hänen *sanansa täyttäjien palkka* on hänen kanssaan, ja kaikki heidän tekonsa ovat *paljastettuja hänen edessään*.
12. Ja heitä tullaan kutsumaan pyhäksi kansaksi, Herran lunastetuiksi, ja *teitä tullaan kutsumaan "se etsitty"*, kaupungiksi, joka ei ole hylätty.

Luku 63

1. Hän on pian tuova *iskun Edomin ylle, voimallisen kostajan Bozrah'lle, kostakseen oikeudella hänen kansansa puolesta*, niin kuin hän on vannonut *oman sanansa kautta*. Hän sanoi, katso, minä ilmestyn niin kuin olen sanonutkin, *hyvissä teoissa. Minulla on suuri, pelastava voima!*
2. *Miksi vuoret tulevat punaisiksi tapettujen verestä, ja tasangot virtaavat niin kuin viini puristamossa?*
3. *Katso, niin kuin rypäleet tallataan puristamossa, niin on lisääntyvä tappaminen kansakuntien sotajoukkojen keskuudessa, eikä heillä tule olemaan mitään voimaa minun edessäni.* Minä *tapan heidät minun vihassani ja tallaan heidät suuttumuksessani, minä murran heidän voimallistensa väkevyyden edessäni, ja minä hävitän heidän viisaansa.*
4. Sillä se koston päivä on minun *edessäni*, ja se minun *kansani pelastuksen vuosi on tullut!*
5. *Se oli paljastettua minun edessäni, mutta ei ollut ketään, jonka teot olisivat olleet hyviä. Se oli tunnettua minun edessäni, mutta ei ollut ketään ihmistä, joka nousisi ja rukoilisi heidän puolestaan.* Niin minä *pelastin heidät minun voimallisella käsivarrellani*, ja minun tahtoni sanan kautta minä autoin heitä.
6. Minä *tapan ne kansakunnat minun vihassani, minä tallaan heidät suuttumuksessani*, ja minä *heitän maan alimpiin paikkoihin heidän tapettuja voimallisiaan.*
7. *Profeetta sanoi; sen Herran hyvyyden minä muistan, sen Herran ylistyksen*, kaiken sen mukaan, mitä Herra on meille *suonut*, ja hänen suuren hyvyytensä Israelin *huoneelle*, jonka hän on suonut heille armonsa mukaan, *hänen siunaustensa runsauden mukaan.*
8. Sillä hän on sanonut; he *todellakin* ovat minun kansani, lapsia, jotka eivät tee *valhetta*, ja hänen *sanastaan tuli heidän lunastajansa.*

9. Joka kerta, kun he tekivät syntiä hänen edessään, tuodakseen ahdistusta itselleen, ei hän heitä saattanut murheelliseksi. Hänen luotaan lähetetty enkeli pelasti heidät. Rakkaudessaan ja armossaan hän heidät vapautti, hän kohotti heidät ylös ja kantoi heitä ne kaikki muinaiset päivät.
10. Mutta he kapinoivat, ja kiihottivat vihastumaan hänen pyhien profeettojensa sanaa vastaan, sen tähden hänen sanansa kääntyi heidän vastustajakseen, ja hän itse soti heitä vastaan.
11. Sitten hän armahti, hänen nimensä kunnian tähden, niiden muinaisten siunauksien muiston tähden, niiden ihmetekojen tähden, joita Moshen käsien kautta tehtiin hänen kansaansa varten, etteivät he sanoisi, ”missä on hän, joka toi heidät meren kautta, missä on hän, joka johdatti heitä erämaassa niin kuin paimen laumaansa? Missä on hän, joka sai pyhien profeettojensa sanan asustamaan heidän keskuudessaan?”
12. Joka johti heitä, loisteliaalla käsivarrellaan, Moshen oikealla puolella, joka jakoi kaislameren vedet heidän edessään, tehdäkseen itselleen iankaikkisen nimen,
13. joka johdatti heitä syvyyksissä? Niin kuin hevonen ei kompastu erämaassa, niin eivät heidän kompastuneet.
14. Kuin karja, jota johdatetaan tasangolla, Herran sana johdatti heitä. Niin sinä johdatit kansaasi, tehdäksesi itsellesi ylistettävän nimen.
15. Katso alas taivaista ja ilmesty pyhästä ja ylistettävästä asumuksestasi! Missä on sinun kostosi ja se sinun voimasi? Sinun hyvyyksiesi paljous ja sinun armojesi runsaus meitä kohtaan on vahvistunut.
16. Sillä sinä olet se, jonka armot meidän yllemme ovat enemmän kuin lapsiaan armahtavan isän, sillä ei Abraham vienyt meitä pois Egyptistä, eikä Israel tehnyt erämaassa ihmeitä meidän puolestamme. Sinä, Herra, olet se, jonka armot meitä kohtaan ovat enemmän kuin lapsiaan armahtavan isän. Meidän lunastajamme, muinaisuudesta on sinun nimesi.
17. Herra, miksi sinä halveksit meitä, annat meidän eksyä siltä tieltä, joka on oikea sinun edessäsi, niin kuin ne kansakunnat, joilla ei ole osaa sinun lakisi opetuksesta? Älköön meidän sydämemme kääntykö pois sinua pelkäämästä, palauta sinun kirkkautesi läsnäolo omalle kansallesi, sinun palvelijoidesi, vanhurskaiden tähden, joille sinä olet sanasi kautta vannonut, että tekisit heidän keskuuteensa sinun perintöosasi sukukunnat.
- 18 Sillä vain vähän aikaa sinun pyhä kansasi sai omistaa sinun pyhäkkösi. Meidän vihollisemme ovat tallanneet sen maahan!
19. Katso, me olemme sinun kansasi, muinaisuudesta. Et sinä antanut sinun lakiasi muille kansakunnille, ei sinun nimeäsi kutsuta niiden ylle!

Luku 64

1. Et sinä heitä varten taivutellut taivaita ja paljastanut itseäsi. Sinun edessäsi vuoret järisivät.
  2. Kun sinä lähetit vihasi tulen kautta, meri kuivui ja tuli nuoli ne vedet, että sinun nimesi tulisi tunnetuksi sinun kansasi vastustajille. Sinun edessäsi kansakunnat vapisivat.
  3. Kun sinä teit ihmeitä, joita me emme odottaneet, sinä ilmestyit. Vuoret horjuivat sinun edessäsi.
  4. Maailman alusta ei ole korvin kuultu sellaista voimallista ääntä, tai kuunneltu sellaista järjestyttävää puhetta, ei ole silmä nähnyt, mitä sinun kansasi on nähnyt; sinun kunniasi, kirkkautesi läsnäolo, Herra. Sillä ei ole sinun rinnallasi toista, joka teet tekoja sinun kansasi, vanhurskaiden puolesta, jotka odottavat sinun vapautustasi.
- (Maailman alusta, sanatarkasti ”maailmasta”.)**

5. Meidän vanhurskaiden isiemme teot ovat sinun edessäsi, niiden, jotka riemuitsivat sinun tahdostasi totuudessa ja viattomuudessa, he muistivat sinun pelkosi, sinun hyvyytesi ja armosi teillä. Katso, joka kerta, kun sinulta tuli vihastus meidän yllemme, koska me olimme tehneet syntiä; heidän kauttaan, meidän vanhurskaiden isiemme tekojen tähden, niiden, jotka olivat muinaisuudesta, meidät pelastettiin.
6. Me olemme kaikki tulleet sellaiseksi, kuin saastainen, ja kaikki meidän hyvät tekomme ovat kuin halveksittu vaatekappale. Me kaikki haihdumme pois, niin kuin lehti kuihtuu, ja meidän syntiemme edestä, tuulen lailla, meitä viedään pois.
7. Ei ole ketään, joka rukoilee sinun nimessäsi, joka olisi mielistynyt pitämään kiinni sinun elostasi, sillä sinä olet ottanut ylös sinun kirkkautesi läsnäolon kasvot meistä, ja luovuttanut meidät meidän syntiemme käsiin.
8. Ja nyt, Herra, joka olet armollinen meille, enemmän kuin isä lapsilleen; me olemme savea, ja sinä olet meidän luojamme, me kaikki olemme sinun voimallisuutesi tekoa.
9. Älköön sinun edessäsi olko vihastusta, Herra, kovin meitä vastaan, äläkä muista meidän syntejämme iankaikkisesti. Katso, sinun edessäsi on paljastettua, että me kaikki olemme sinun kansaasi.
10. Sinun pyhät kaupunkisi ovat tulleet erämaaksi, Zion on tullut erämaaksi, Jerusalemin on autio.
11. Se meidän pyhä ja kaunis huoneemme, se paikka, jossa meidän isämme palvelivat sinun edessäsi, on tulella poltettu, ja kaikki, millä on meille ollut arvoa, on raunioina.
12. Oletko sinä niin ankara näitä vastaan, Herra? Sinähän olet antanut tilaa pahantekijöille, jopa niille, jotka alistavat meitä tuskaisesti.

Luku 65

1. Minun sanani kautta minua kysyvät ne, jotka eivät minua etsineet. Minä etsin minun toorani opetusta niiltä, jotka eivät etsineet minun pelkoani. Minä sanoin, "tässä minä olen". Minä pyysin jatkuvasti, kaiken päivää, kansaa, joka ei rukoillut minun nimessäni.
2. Minä lähetin minun profeettojani kaiken päivää kapinallisen kansan luokse, joka vaeltaa tietä, joka ei ole oikea, joka seuraa omia suunnitelmiaan.
3. Kansa, joka kiihottaa vihaan minun sanaani vastaan, minun edessäni, jatkuvasti! Te uhraatte epäjumalienne puutarhoissa ja poltatte suitsukeuhreja tiilien päällä,
4. istutte hautojen tomusta rakennetuissa huoneissa ja lepäilette ihmisten ruumiiden kanssa, syötte sianlihaa, matelevia kauhistuksia astioissa!
5. Jotka sanovat, "mene taakse, älä tule lähelleni, sillä minä olen puhtaampi kuin sinä". Nämä, heidän vihansa on kuin savu minun edessäni, heidän kostonsa on Gehennassa, jossa se tuli polttaa kaiken päivää.
6. Katso, minun edessäni on kirjoitettuna; minä en anna heille lepoa heidän eläessään, vaan he saavat koston synneistään. Minä annan heidän ruumiinsa sille toiselle kuolemalle!
("Se toinen kuolema", tarkalleen sama termi kuin ilmestyskirjassa.)
7. Teidän syntinne, ja teidän isienne synnit ovat yhdessä paljastettuja minun edessäni, sanoo Herra, koska he uhrasivat suitsukkeita vuorilla, ja pilkkasivat minua kukkuloilla, minä annan heille heidän tekojensa palkan, ensiksi heidän sukupuolielimiinsä!
(KR33 "Helma" sijasta tg todellakin käyttää sanaa, joka tarkoittaa sukupuolielimiä yleisesti, ei muuta.)

8. Näin sanoo Herra; *niin kuin Noah, joka havaittiin viattomaksi siinä vedenpaisumuksen sukupolvessa, ja minä lupasin, etten tuhoaisi häntä, vahvistaakseni maailmaa hänen kauttaan, niin minä teen minun vanhurskaiden palvelijoideni tähden, ettei kaikki tuhoutuisi.*
9. Minä toin Jakobista siemenen, ja Jehudasta minun vuorteni perillisen, minun valittuni saavat sen omistaa, ja minun vanhurskaat palvelijani saavat siellä asustaa.
10. *Sharon on oleva asuinsija lammaslauomoille, ja Akorin tasangolla karja lepäilee, sillä minun kansani on etsinyt minun pelkoani.*
11. Mutta te, *Israelin huone*, olette hylänneet Herran *palvelemisen*, te olette unohtaneet minun pyhien vuorien *palvelustyön*, te asetatte pöytiä *epäjumalille ja sekoitatte maljoja heidän jumalilleen.*
12. Minä luovutan teidät miekalle, ja teidät kaikki annetaan teurastukselle, *sillä kun minä lähetin minun profeettojani, te ette tehneet parannusta, kun he profetoivat, te ette välittäneet*, vaan teitte sitä, mikä on paha minun edessäni, ja mielistyitte sellaiseen, mitä minä en tahtonut.
13. Sen tähden näin sanoo Herra Jumala; katso, minun vanhurskaat palvelijani saavat syödä, mutta te, *pahantekijät*, pysytte nälässä. Katso, minun vanhurskaat palvelijani saavat juoda, mutta te, *pahantekijät*, pysytte janossa. Katso, minun vanhurskaat palvelijani saavat riemuita, mutta te, *pahantekijät*, joudutte häpeään.
14. Katso, minun vanhurskaat palvelijani laulavat sydämen *hyvyydestä*, mutta te saatte huutaa sydämen tuskasta, ja saatte *valittaa hengen särkymisestä!*
15. Te saatte jättää teidän nimenne minun valitulleni, *valaa varten, ja Herra Jumala tappaa teidät siinä toisessa kuolemassa*, mutta hänen vanhurskaita palvelijoitaan hän on *kutsuva* toisella nimellä.
16. Joka siunaa maassa, siunaa *elävän* Jumalan *kautta*, ja joka vannoo maassa, vannoo *elävän* Jumalan *kautta*, sillä entiset *murheet* unohdetaan ja *kätketään* minun *edestäni*.
17. Sillä katso, minä luon uudet taivaat ja uuden maan, eikä entisiä muisteta tai tuoda ajatuksiin.
18. Vaan he saavat iloita siinä *iankaikkisuuksien iankaikkisuudessa*, jonka minä luon, sillä katso, minä luon Jerusalemiin ilon ja sen kansaan riemun.
19. Ja minä olen iloitseva Jerusalemissa, *ja minun kansani on siellä riemuitseva*, niiden ääntä, jotka itkivät, ja niiden ääntä, jotka valittavat, ei siellä kuulla.
20. Ei siellä ole enää *imeväistä*, joka elää vain pari päivää, tai vanhusta, joka ei täytä päiviään, sillä *nuorukainen, joka tekee syntiä*, kuolee satavuotiaana, ja *satavuotias syntinen karkotetaan pois*.
21. He rakentavat taloja ja asuvat niissä, he istuttavat viinitarhoja ja syövät niiden hedelmää.
22. Eivät he rakenna, ja toiset asuisivat, eivät istuta ja toiset syövät, sillä niin kuin sen *elämän puun päivät*, ovat minun kansani päivät oleva, ja minun valittuni saavat itse kuluttaa omien kättensä teot.
23. Eivät he *enää väsy turhaan*, tai *kasvata lapsia kuolemalle*, sillä he ovat se siemen, jonka Herra on siunannut, he, ja *heidän lastensa lapset* heidän kanssaan.
24. Ennen kuin he *rukoilevat minun edessäni*, minä *otan vastaan heidän rukouksensa*, ja ennen kuin he *minulta pyytävät*, minä *toteutan heidän pyyntönsä*.
25. Susi ja lamma *syövät yhdessä*, se leijona syö *heinää* kuin härkä, ja tomu on oleva käärmeen ruokana. Missään minun pyhällä vuorellani *ei vahingoiteta eikä tuhota*, sanoo Herra.

Luku 66

1. Näin sanoo Herra; taivaat ovat minun *kunniani* valtaistuin, ja maa on *valtatie* minun *edessäni*, mikä on se huone, jonka te rakentaisitte minun eteeni, ja mikä olisi minun *kirkkauteni läsnäolon asuinsija?*

2. Kaikki nämä minun *voimani* on tehnyt, eivätkö nämä kaikki *tulleet olemaan*, sanoo Herra. Mutta *tällaista miestä kohtaan* minä *mielistyn edessäni*; joka on *köyhä ja nöyrä hengessä*, ja *vapisee* minun sanani äärellä.

3. Joka teurastaa härän, *on kuin hän, joka tappaa ihmisen*, joka uhraa lampaan, *on kuin hän, joka lyö koiraa*, joka tuo uhria, *kuin sian verta – heidän lahjauhrinsa ovat lahjoja sortamisesta!* He ovat *mielistyneet* omiin teihinsä, ja *heidän sielunsa mielistyy heidän kauhistuksiinsa*.

4. Minäkin *toivon, että he hajoavat*, ja *etteivät he vapaudu siitä, mitä he kauhistuvat, sillä kun minä lähetin minun profeettojani, he eivät tehneet parannusta, kun he profetoivat, he eivät välittäneet*, vaan he tekivät sitä, mikä on paha minun edessäni, ja mielistyivät sellaiseen, mitä minä en tahtonut.

5. Kuulkaa Herran sanaa, *te vanhurskaat*, jotka vapisette hänen tahtonsa sanojen äärellä; teidän veljenne, *teidän vastustajanne*, jotka halveksivat teitä minun nimeni tähden, sanovat; lisääntyköön se Herran kunnia, että me näkisimme teidän ilonne – mutta he itse ovat joutuva häpeään!

6. Metelin ääni *siitä Jerusalemin* kaupungista, ääni *siitä* temppeleistä! Herran *sanan* ääni, maksaessaan takaisin vihollisilleen!

7. *Ennen kuin murhe tulee, se vapautetaan, ja ennen kuin järjestys tulee sen ylle, niin kuin naisen synnytystuskat, sen kuningas paljastetaan.*

8. Kuka on sellaista kuullut? Kuka on sellaista nähnyt? *Onko mahdollista, että maa tehdään yhdessä päivässä? Luodaanko sen kansa yhdessä hetkessä? Sillä Zion tulee lohdutetuksi ja on täyttyvä karkotettujensa kansasta.*

(Hetki on zeman, ensisijaisesti määräaika.)

9. *Minä, Jumala, loin maailman luomisesta, sanoo Herra, minä loin jokaisen ihmisen, minä hajotin heitä kansojen keskuuteen, minä myös kokoan sinun karkotettusi, sanoo sinun Jumalasi.*

10. *Riemuitkaa Jerusalemissa* ja olkaa iloiset hänen puolestaan, kaikki, jotka häntä rakastatte, riemuitkaa *siellä* ilolla, te kaikki, jotka sitä suritte.

11. *Niin että olisitte onnelliset*, ja tulisitte ravituiksi sen lohdutusten *ryöstösaaliista*, että voisitte juoda, ja *juopua hänen kunniansa viinistä*.

12. Sillä näin sanoo Herra; katso, minä *tuon rauhan, kuin tulviva Eufrat -virta*, ja kansakuntien kunnia on oleva *kuin aaltoileva joki*, ja *te olette onnellisia*, teitä kannetaan *olkapäillä, polvillanne te saatte kasvaa*.

13. Niin kuin sellainen, jota hänen äitinsä lohduttaa, niin *minun sanani* lohduttaa teitä, te tulette lohdutetuiksi Jerusalemissa.

14. Te saatte nähdä, ja teidän sydämenne saa riemuja, *teidän ruumiinne on kukoistava kuin ruohikko, ja Herran voima on ilmestyvä tekemään hyvää vanhurskaille palvelijoilleen*, ja hän tuo *kirouksen* vihollisilleen.

15. Sillä katso, Herra ilmestyy tulessa ja hänen vaununsa kuin myrskytuuli, vastaamaan vihansa voimassa ja nuhtelemaan tulen liekissä.

(Arameassa tuli on määräisessä muodossa sama sana kuin kuume.)

16. Koska tulen kautta, ja hänen miekallaan, Herra on tuleva tuomitsemaan kaiken lihan, ja *Herran edessä* on oleva paljon *tapettuja!*

17. *Ne, jotka liittyvät, ja puhdistautuvat teidän epäjumalienne häpeällisyyksiä varten, ryhmä ryhmän jälkeen*, syövät sian lihaa ja hiirien kauhistuksia, *heistä tulee loppu, yhdessä*, sanoo Herra.

18. Sillä minun *edessäni* heidän tekonsa ja *heidän suunnitelmansa ovat paljastettuja*, ja kaikki kansat ja *kansakunnat* ja kielet kootaan, ja he tulevat ja näkevät minun kunniani.

19. Ja minä teen *heille sen merkin*, ja *heistä minä lähetän selviytyjiä kansakuntien keskuuteen, meren maakuntaan, Pul'iin ja Lydiaan*, jotka vetävät ja ampuvat nuolella, *Tubalin maakuntaan ja Javaniin*, kaukaisille merensaarille, jotka eivät ole kuulleet *minun voimani maineesta* tai nähneet minun kunniaani, ja he tulevat *julistamaan* minun kunniaani *kansakuntien keskuudessa*.

(*"Teen", voi olla "sävellän", tai "näytän heidän arvoisensa", ei tavallista abd-tekemistä.*)

20. Ja he tuovat kaikki teidän veljenne kaikista kansakunnista uhriksi Herran eteen, hevosilla ja vaunuilla, *ja mukanaan lampaista ja aaseja, ja lauluja*, minun pyhälle vuorelleni Jerusalemiin, sanoo Herra. Samoin Israelin lapset tuovat *uhria* puhtaassa astiassa Herran pyhäkköön.

21. *Ja osan heistä minä tuon lähelleni, tullakseen papeiksi ja leeviläisiksi*, sanoo Herra.

22. Sillä niin kuin ne uudet taivaat, ja se uusi maa, *joita minä olen tekemässä*, pysyvät minun *edessäni*, sanoo Herra, niin *on vahvistuva* teidän siemenenne ja teidän nimenne.

23. Uudesta kuusta uuteen kuuhun, ja sapatista sapatettiin, kaikki lihan lapset ovat tuleva kumartamaan minun eteeni, sanoo Herra.

24. Ja he *lähtevät*, ja katselevat niiden *syntisten ruumiita*, jotka ovat *kapinoineet minun sanaani vastaan*, sillä heidän *henkäyksensä* ei kuole, eikä heidän tulensa sammu, *ja pahantekijöitä tuomitaan Gehennassa, kunnes ne vanhurskaat sanovat heistä, "me olemme nähneet tarpeeksi"*.